

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egyszerre 20 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes újság boltokban és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztő
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 22.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 782. Kiadóhivatal 782.

A kisértet.

Budapest, május 29.

A pozsony-bécsi villamos vasút ismét kísért. Sziklay Ottó, Pozsony város képviselője, ma indokolta ugyanis meg a képviselőházban ismeretes indítványát s azt a Ház a pénzügyi és közlekedésügyi bizottsághoz utasította.

Igazán felháborító, hogy a képviselőház már a limine nem utasította vissza ennek a javaslatnak újabb tárgyalását, hisz az országos közvéleménnyel áll szemben az, aki ennek a vasútnak megvalósítását erőszakolja. Maga a képviselőház is inconsequens volt ma, mert már a múlt ülészakban a legnagyobb felháborodással utasította vissza a tervet, pedig ami akkor sérelmes lett volna az ország közgazdasági érdekeire, az sérelmes most is és mindazok az érvek, a melyek akkor a vasút ellen szóltak, ellene szólnak ma is.

Nem akarjuk Pozsony közönségét azzal megbántani, hogy magyar érzelmeit kétségbe vonjuk, de a magyar nyelv ügye ott még sem áll olyan rózsásan, mint ahogy azt Sziklay ma rajzolta. Bizony még ma is inkább német város az, mint magyar s ha ez a gyors és közvellen összeköttetés Béccsel létrejön, akkor a helyzet még rosszabbodni fog. Azok, akik a képviselőházban a vasút ellen beszéltek a múlt ülészakban, köztük első sorban Kmety, Károly higgadt,

komoly emberek, akik csak alapos vizsgálódás után nyilatkoztak a terv ellen s cinikus és frivol dolog volt, a javaslatnak újból való betérjesztése és határozottan hibáztatni kell a kormányt, hogy annak bizottsághoz való utalását nem ellenezte.

Nem igaz az, hogy nem volna sürgősebb vasútvonal, amit meg kellene valósítani, mint ez. S amíg azok ki nem épülnek, s amíg maga a kereskedelmi kormány is kénytelen egy negyed milliárdos beruházási kölcsönt kérni, csak hogy az államvasutak teljesen fel ne mondják a szolgálatot s legalább ideig-óráig megfelelhesse nek rendeltetésüknek, addig senki velünk el nem hiteti, hogy ennek a vasútnak kiépítése közgazdasági érdek és nem politika, melyet Bécsben eszeltek ki, s melyet Bécsből kényszerítenek rá a magyar kormányra.

És éppen azért, mert bécsi politika, ennek a vasútnak kiépülnie nem szabad. Nem akarunk kellemetlenkedni a kormánynak, mikor ezt mondjuk, de végre is mindennek van határa. Már eddig is tulment a kormány azon, amit programjának vallott s a mihez a függetlenségi párt támogatását kérte az átmeneti időre. Ebben a programban sem a közös vámterület, sem a kvótaemelés, sem a tisztai fizetések felemelése, sem a házszabályrevízió nem volt benn, szóval éppen azok a kérdések hiányoztak, amelyeket Bécs eddig minden hatvanhetes kor-

mánytól követelt, amelyeket azonban egyik sem tudott megcsinálni, csak éppen az, amelyikben három függetlenségi miniszter ül, s amely mögött a parlamentben a függetlenségi és 48-as párt alkotja az abszolút majoritást.

A függetlenségi pártnak már amúgy is sok békát kellett lenyelnie. Programja, melyet mindig hangoztat, teljesen ki van játszva, a párt az egész ország szemében köznevetség tárgya, s aki nem nevet rajta, az el van miatta keseredve. Mert teljesebb és tökéletesebb behódolás már el sem képzelhető. Folyton a jövővel kecsegtetik a pártot. Azzal, hogy majd ha meglesz az általános választói jog, felbomlik a koalíció s akkor a függetlenségi pártnak ismét szabad keze lesz. De akik ezt mondják, azok megfedkeznek arról, hogy a függetlenségi párt 1906. májusában, mikor a kormánynak a támogatást megígérte, sem a közös vámterület fentartása, sem a kvótaemelés, sem a házszabályrevízió, sem a tisztai fizetések felemelése iránt obligót nem vállalt, tehát ezekben a kérdésekben most is szabad keze volt, s mégis reáknyszerítették a pártra azt, hogy ezeket a tisztán Ausztria érdekében álló kérdéseket a régi függetlenségi politikával homlokegyenest ellentétes módon oldja meg.

Ilyen körülmények közt kevés vigasz az, hogy majd ha Ausztria megkapott mindent, amit csak akart, akkor a füg-

A mikófalvi harangok.

Írta: Ágfi Endre.

(Utánnyomás illus.)

Szilveszter István, a csizmásnemes ranódfai Szilveszter-nemzetségből, miután elgazdálkodta a jussát, öreg napjaira vállalt egy könnyű, kevés felelősséggel járó hivatalt s lett belőle egyházi és harangozó Mikófalván. Kevésfizetésű, de nagytekintélyű kaputos személyiség, akinek a szava annyit, amennyit, de mégis nyomott a latban, ha valami egyházi funkcióiról volt szó a faluban.

Kilenczedik éve, hogy az eklézsiát szolgálta s ezalatt az idő alatt hozzáért a lelke a híres-nevezetes mikófalvi harangokhoz s megtanulta, hogy miként szólaltassa meg azokat, ha esküvőre, avagy ha temetésre kellett, hogy hívogassa a falu lakóit.

Elt Mikófalván egy szép, fiatal özvegyasszony: nemes Dömötör Dánielné. Amikor a szegény ura meghalt, Szilveszter István olyan szépen, szívrehatóan bucsuztatta el a harangjaival, hogy a gazdag özvegy ezért a készségéért és a Dömötör-udvarhoz való vonzódásáért egy kis házat adott az öreg harangozónak jutalmul örökhasználatra.

Amikor ez történt, Szilveszter István nem tudott hová lenni örömeiben, szeretett volna hállalkodni, de ami hálaszó jött ajkaira, mindazt kevésnek találta a végtelen jószágért. Végre is azal köszönte meg, hogy megígérte, ha a tekintetes asszony uira férjhez megy, olyan szépen szólaltatja meg a harangokat, hogy az angyalok is lejönnek a földre arra az esküvőre.

Dömötör Dánielné csak kevés híja, hogy meg nem haragudott ezért Szilveszter Istvánra.

— Bolondokat beszél kelmed, — mondotta.

— Ha is, mégis vétek volna olyan szép, fiatal asszonyt árván hagyni.

És ezzel, mint aki jól végezte dolgát, berendezkedett az új házba, kecskét, malaczkot vett, szóval a gazdasághoz látott. Közben pedig mind forgatta a fejében, hogy is lehetne rábíri az özvegy tekintetes asszonyt arra a lépésre, ami ő előtte oly természetesnek tűnt fel.

Egy nap megszólította a fiatal tiszteletest is.

— Nem jól van ez így, ahogy van, tiszteletes uram, hogy olyan üres ez a nagy paróchia és olyan csendes.

A tiszteletes ur nagyot nézett.

— Asszony kellene ide, vagy mi, — folytatta Szilveszter, — fiatal, szép, aki felvidítaná a házat.

— Asszony??

— A bizony, teszem fel olyan, mint a szép özvegy Dömötör Dánielné.

— Ráérünk még arra, Szilveszter bácsi, — így a pap, — meg azután nem az én számomra termett a tekintetes asszony.

De Szilveszter István nem nyugodott.

— Pedig ideje volna, hogy valami menyegző legyen a faluban, mert bizony régen volt az, amikor Dömötör Dániel uram hozta haza a szép Simó Mártát. Azóta csak szomorúságot hirdettek a mikófalvi harangok.

Hétiköznapon, vagy amikor az ideje engedte, naphosszat ott lábatlankodott Szilveszter István a Dömötörék udvarán, tett-vett valamit, de a legtöbbször csak eldiskurált a tekintetes asszonynyal.

Azon a tavaszon, egy évre Dömötör Dániel halála után, újra kivirult az özvegy asszony virágos kertje. Végtelenül örült ennek Szilveszter István, mert úgy gondolta, hogy az özvegy elkészült arra, hogy megossa az életét valakivel, akit megszeret. De vajon ki lesz az? Mert pályázó elég akadt, öregebb is, fiatalabb is; köztük maga az alispán, Vinczenty Gedeon ur. Egy nap olyan négy lóval jött háztüznézőbe, hogy megbámulta a falu. És a szép özvegy szívesen fogadta, meghívta többször is, virágot tűzött az alispán ur kabátjára s elhalmozta jó szóval, sokat ígérő mosolylyal.

Szilveszter Istvánnak sehoggy sem tetszett ez a dolog.

— Már nagyon megértik egymást, — mondotta egy izben, — pedig nem egymáshoz valók. Olyan öreges, poczakos ember a viczispán ur, kereshetne más asszonyt magának, ne vásna a foga ilyen fiatalra.

— Gazdag, neves ember, — mondotta a tiszteletes, — s a szép asszony megérdemli, hogy olyan szerencse érje.

— Hiszen meg, — bólintott Szilveszter, — ha boldog is lehetne vele. De nem olyan a boldog asszony, mint amilyen ő, ismerem én még a szíve dobbanását is. Nem tudja elfeledni szegény Dömötör Dániel uramat, mert mégis csak daliás ember volt ő kelme. A multkor is kertjének minden virágját leszakította a sírjára s úgy zokogott, bizonyosan megbánta, hogy azokból a virágokból a viczispán urnak is szakított egy párt. Hátha azután még meghallaná az én harangjaimat úgy sírni, mint akkor sirtak, a temetése napján! Tudom, hogy menten kiadná az utat az alispán urnak.

getlenségi párt megint mennydöröghet s hogy akkor ismét hangoztathatja elvi álláspontját. Ha akkor a függetlenségi párt a koalícióból kiválik is, az a szerep, melyet 1906 óta játszott a parlamentben, még a jogtól is megfosztotta, hogy magát a magyar függetlenség szízlóvivőjének hirdesse. Mint teljesen lejáratott, hitelét vesztett párt fog belemenni a választási küzdelembe s azt az ódiomot sem tudja lemosni magáról, hogy az ország érdekeit Ausztriával szemben nemcsak nem tudta, hanem nem is akarta megvédeni.

Értjük azt, hogy a pártban is sokan átlátják ezt s kezdenek visszadöbbsenni annak az örvénynek láttára, amelynek szélére a párt jutott. És ha ma még nem is tagadta meg a párt azt, hogy ezen az uton tovább is haladjon, lehetetlen, hogy messze legyen az az időpont, amikor a függetlenségi eszme igazi hívei visszatérnek a régi zászlóhoz. S mindjárt az első alkalommal, mely most kínálkozik, a pozsony—bécsi villamos vasut kérdésében sarkára kell állania a függetlenségi pártnak és megalkudást nem ismerve, vissza kell utasítani ezt a merényletet az ország vitális érdekei ellen.

Budapest, május 29.

A képviselőház holnap, szombaton délelőtt tíz órakor ülést tart, amelynek napirendjén szerepel: a felhatalmazási javaslat, a honvédtisztek fizetésemeléséről szóló jelentés, a büntetőnovella és Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter feleletei Babics, Novoszel, Surmin, Modrusán és Pinterovics horvát képviselők interpellációjára.

Jekelfalussy miniszter Bécsben. Bécsből jelentik: Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter ma Bécsbe érkezett. A miniszter holnap résztvesz az uralkodó hatvan éves császári jubileumára rendezendő hódoló-ünnepségen.

Másnap, meg az azután következőkön csak újra ellátogatott Vinczenty Gedeon ur a mikófalvi szép özvegyhez. Már az egész falu beszélte, hogy itt valami készül, hogy nincs messze a kézfogó napja, amikor Szilveszter István gondolt egy nagyot.

— No megállj, — mondotta, — majd elzavarom én a nagyságos urat egy este, csak harangozásig várjon.

S a következő napon úgy is tett. Esteli harangozáskor meghuzta mind a két harangját a falunak és huzta, hogy azok úgy beszéltek, úgy sirtak, mint azon a napon, amikor szegény Dömötör Dánielt kísérték az utolsó útjára.

S azon az estén szokatlanul korán látták a falusiak elmenni a szép özvegytől Vinczenty Gedeont s a ház egyik utcára néző ablakában sokáig sirdogált özvegy Dömötör Dánielné.

Másnap már korán reggel ott őgyelgett Szilveszter István az udvarban.

— No öreg, tegnap csak megrikattott megint, — szölgötötte meg az özvegy.

— Miért, instálom?

— Ráemlékezett a szegény uramra.

— A harangokkal?

— Mintha nem is tudná. De talán jól tette, mert ki tudja, boldog lettem volna-e, ha elfelejttem az uramat.

— A nagyságos viczispán urért?

— Ne firtassa; érte, vagy másért, mindegy, mégis csak jobb így nekem.

— Talán már megkérte a tekintetes asszonyt?

— És milyen szépen tudott kérni, de amint megszölgötötte a harangok, tudni sem akartam róla.

Szilveszter István megcsókolta a tekintetes asszony kezét, úgy mondta:

Az örökös ellenség.

Budapest, május 29.

Még hat-nyoicz esztendővel ezelőtt is, minden francia csak úgy emlékezett meg Angliáról, mint Franciaország született, örökös ellenségéről. Kissé hosszú — és fölösleges — lenne annak az evolúciónak a vázolója, melynek egyik pontján a gyűlöletet és megvetést magában foglaló mondat „az örökös ellenség” van, a másikon pedig az a valóban kedves és szívélyes fogadtatás, melyben a francia köztársasági elnököt Londonban részesítették.

Négy esztendővel ezelőtt pecsételtetett meg az új angol-francia politika Loubet Emilnek londoni látogatásával. Ennek a politikának rövid foglalata az volt, hogy Franciaország végképen lemond Egyiptomról, míg ezzel szemben Anglia szabad kezét ad a köztársaságnak Marokkóban.

A francia közvélemény még ma sem sorakozott teljesen e politika köré. „Mi végképen lemondottunk — így okoskodtak a francia elégedetlenkedők — még teoriában is Egyiptomról, erről a nagyszerű gyarmatról, mely a miénk volt s amelyet annyi francia vér áztatott. És ezzel szemben, mit adott nekünk Anglia? Marokkót! Ami nem is volt az övé; épp ily jögon akár Németországot is nekünk adhatta volna! Aztán Marokkó! Gyönyörű ajándék, melybe még beletörhetik a fogunk! . . .”

Anglia erre ezt válaszolja: „Nagyon helyes; hát önök „adták” nekünk Egyiptomot? hiszen talpalatnyi sem az önké belőle? Éppen olyan jögon akár Oroszországot is nekünk adhatnák!”

Mind a két részen van valami igazság. Hanem az egész igazság az, hogy a barátságos megegyezés nélkül Franciaország sok kellemetlenséget szerezhetne Angliának, anélkül, hogy valaha reménysege lehetne arra, hogy Egyiptomra rátehetné a kezét. Viszont Anglia támogatása nélkül Francia-

ország még rettenetesebb helyzetben lenne Marokkóban, mely előbb-utóbb mégis csak az övé lesz. A két nemzet entente cordiale-jának tehát van reális alapja. De csakis ilyen entente-nak és semmi másnak; szövetségről, új tripliceről, melynek tagjai Anglia, Russia és Franciaország lennének, enyhén szólva, még korai beszélni. Ilyen hármasszövetség ma még lehetetlen annál az oknál fogva, mert Franciaország nem óhajtja, holott néki lenne rá a legnagyobb szüksége.

A ma Budapestre érkezett Temps első cikkelye igen okosan, igen világosan megmondja, hogy miért; és ezzel nemcsak a hivatalos, de a nem hivatalos Franciaország vélekedését is kifejezi. Okfejtése abból indul ki, hogy Anglia és Franciaország politikája igaz, hogy párhuzamosan halad, de közös alapjuk nincsen. A két nemzet együttműködése ugyanis gyönyörűen elképzelhető mindaddig, míg csak a diplomaták beszélnek. És ezt több példa be is bizonyította. Hanem mit ér Franciaországnak Anglia támogatása, ha háborura kerül a sor? Angliának nincsen szárazföldi hadereje és ennek következtében Anglia összes hajói semmi hatást sem gyakorolhatnak arra, hogy francia földről egyetlen ellenséges ágyu, vagy egyetlen német katona eltakarodjék. Szövetség tehát a két nemzet között csak akkor lenne elképzelhető, ha Angliának hatalmas szárazföldi hadserege lenne. E nélkül azonban a szövetség csak Angliának lenne hasznára, Franciaországnak nem. A konklúzió tehát ez: entente — igen; alliance? — nem.

És hogy milyen józan ez az álláspont, arra bizonyosság a német közvéleménynek az a fölfogása, mely egy német-angol háboru eshetőségére vonatkozik. Ha Németország háboruba keveredik — mondják — Angliával, akkor a csatátér Franciaország lesz. A német császárt tehát nem is izgatja tulságosan az angol-francia barátkozás,

— De jól tette, de jól tette!

A mikófalvi fiatal tiszteletes, amikor híret vette a viczispán ur elmaradásának, titokban édes öröm fogta el, de nyíltan fellépni mégsem mert, mert azt tartotta, hogy úgy sem érne célhoz. Hiába biztatta Szilveszter István is, ő csak megmaradt amellett, hogy a gazdag özvegy nem szegény paphoz való.

Multak a napok, a mikófalvi neves harangok rendes, megszokott hangjukkal üdvözölték a felkelő és bucsuztatták a lenyugvó napot, amíg ügyük bele nem került a vármegye dolgába. Mert hogy csak egy rozoga harangláb volt, ami hajlékot adott nekik, úgy gondolta Vinczenty Gedeon alispán ur, hogy illenék Mikófalvára legalább egy kőtorony az Isten házához s abba nagy, új harangok.

Mondogatták neki, hogy minek-a? hiszen vannak Mikófalván harangok szép hanguk, amik úgy megrikatják az embert, ha temetésre szólnak, hogy szinte belefacsarodik a szíve. Azután meg történetük is van, mert úgy mondják, hogy a Gábor Áron egyik ágyujából öntötték őket.

— Éppen azért kell más harang oda — beszélt rá az embereket az alispán ur — mert hogy ezeket be akarjuk hozni a vármegye muzeumába. És nyomban gyűjtést is rendezett az új mikófalvi harangokra.

Odahaza Mikófalván, amikor neszét vették az alispán ur igyekezetének, voltak, akik örömmel fogadták a hírt, egy pár ember azonban, s köztük Szilveszter István is, még hallani sem akartak arról, hogy azokat a nevezetes harangokat elivgyék a faluból, amelyeknek hangját ismeri az egész vidék.

— Nem adjuk — mondották ezek — ha még úgy lesz is. Felmegyünk a miniszterhez, a királyhoz, ha kell, de a harangjainkat nem adjuk.

És deputációba is verődtek, hogy fölmenjenek az alispánhoz.

A fiatal özvegy, Dömötör Dánielné, is kapott azokból a lelkesítő felhívásokból, amiket az alispán ur küldözgetett széjjel az új mikófalvi harangok érdekében.

El volt ezekben mondva, hogy nemes cselekedetet vél a vármegye teljesíteni akkor, amikor az utókor számára meg akarja menteni a nagy történelmi nevezetességgel bíró harangokat. illő helyet juttatván azoknak a vármegye muzeumában. Am, hogy ezt meg lehessen tenni, előbb új harangokról kell gondoskodni, s ezért arra kéri azt, akinek a felhívás szól, adakozzon az új harangokra tetszése szerint.

A szép özvegy elolvassván az írást, önkénytelenül gondolt valamit. Eszébe jutott, hogy milyen szépen szóltak azok a harangok, amikor az urat temették, s hogy eszébe juttatták azon az estén is az ő kedves halottját, amikor az alispán ur arról beszélt neki, hogy milyen szép is volna az élet ismét párosan. Röpké gondolatként vonultak el ezek a szép asszony előtt, bizonyos összefüggést sejtetve az új és a régi mikófalvi harangok között. De nem vetett rá gondot, szépen összehajtogatta az írást és el-tette az almáriomba.

Közben elérkezett az ősz is és az özvegy-asszony udvarházának kertjében a letarolt nyári virágok helyét az ősziak foglalták el. Kedves virágjai voltak ezek, mert bizonyos hasonlatosságot talált közöttük és önmaga között, az ő özvegyiségének élete is oly szomorúnak tetszett neki, mint azoké a virágoké.

Egy napon nagyon nekibusulva találta őt a kertben Szilveszter István.

— Ujsággal jövök! — mondotta — ha ugyan ujság a tekintetes asszony előtt, hogy el akarják venni a harangjainkat.

mert ennek csak békés időben lehetnek gyümölcsei.

Ma tehát ez a helyzet. De vajjon ilyen lesz-e holnap is? Erre már nem lehet igen-nel válaszolni. Az angol közvélemény ugyanis bárha igen nehezen és igen lassan, de mégis kezd megbarátkozni az általános hadkötelezettség gondolatával. És ha egyszer végképen megbarátkozik vele s csakugyan talpra állít egy hatalmas szárazföldi hadsereget, amiként azt Franciaország kívánja, akkor, akkor csakugyan fog valami történni Európában. Sokkal több, mint hogy ha egy új hármass szövetséget foglalnak írásba. A németeknek erre is megvan a válaszuk: „Nem várunk mi addig; addig kétszer is elpiüföljük Franciaországot.”

Budapest, május 29.

A tisztí fizetések fölemelése ellen. Holnap kezdi meg a képviselőház az appropriációs javaslat tárgyalását, amelylyel kapcsolatban a tisztí fizetések fölemelésének dolga is napirendre kerül. A függetlenségi pártnak jelentékeny része folytatja azt a mozgalmat, amelynek — mint megírtuk — az a célja, hogy a múlt szombaton sürgősen összehívott pártértekezlet határozatát megváltoztassa. Az akcióban főképpen azok vesznek részt, akik szombaton az idő rövidsége miatt az értekezleten nem jelenhettek meg, de erélyesen agitálnak azok is, akik a katonai terhek emelése ellen foglaltak állást. Ez a csoport újabb pártértekezlet összehívását kívánja, amelyen föl akarják vetni a pártkérdést. Abban az esetben pedig, ha pártkérdéssé teszik a tisztí fizetések fölemelésének megszavazását, nagyobbarányú disszidálás várható. A képviselőknek ez a csoportja ugyanis inkább kilép a függetlenségi pártból, semhogy nemzeti engedmények nélkül megszavazza a katonai terhek emelését.

Kossuth Ferencz Karlsbadban. Hir szerint Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter egészségének teljes helyreállítása céljából a jövő héten Karlsbadba utazik.

Szterényi József beszámolója. Ugy volt, hogy Szterényi József államtitkár e hónap 31-én beszámol Brassóban választóinak a helyzetről. Az ál-

Az özvegy megkérdezte az okát.

— Hogy miért, nem tudom, de azt hiszem, hogy a tekintetes asszony az oka annak.

— Megint bolondokat beszél, Szilveszter.

— De igazat, mert bizony azért jutott az eszébe az alispán urnak, hogy elvigye őket, nehogy még egyszer megszólaljanak, ha egy szép asszony kezét kéri.

A késő ősz az új mikófalvi harangok ügyét tető alá hozta. Még csak egy-két aláírás hiányzott s nekifoghatnak a torony építéséhez és az új harangok öntéséhez.

Az adakozók sorából hiányzott még özvegy Dömötör Dánielné.

Egy napon ismét megállott az a négylovas hintó a háza előtt s belőle az alispán ur szállott ki.

— Magam jöttem — állított be — hogy kérjem, járulna hozzá az új harangokhoz s tenné lehetővé, hogy ezek, mint nevezetes emlékek, bekerüljenek illő helyükre.

Dömötör Dánielné szemében köny jelent meg.

— Nagyon sajnálom őket, mert a lelkemhez nőttek és hangjuk emlék volt nekem, de ha az alispán ur úgy akarja...

És aláírta az adakozó ívet.

Vinczenty Gedeon megcsókolta az asszony kezét, azután látható örömmel mondta:

— Mire megjön a tavasz és újra kérni fogom valamire, ujak lesznek a mikófalvi harangok is.

Özvegy Dömötör Dánielné melegen szorította meg az alispán kezét és elmenőben egy szép virágot tűzött a kabátjához.

lamtitkár azonban gyengélkedik és orvosai tanácsára kerülnie kell a hosszabb tartamu utazásokat. Ezenfelül Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter is beteg és így a kereskedelemügyi tárcza parlamenti képviselője is az államtitkárra hárul. Mindezeknél fogva az államtitkár kénytelen volt beszámolóját elhalasztani, módját keresi azonban, hogy a dolgot a lehetőséghez képest mihamarabb pótolja.

A t. Házból.

Günther Antal igazságügyminiszter nagyjelentőségű törvényjavaslatát tárgyalják, melynek az a címe, hogy: „a büntető törvénykönyv és a bűnvádi perrendtartás kiegészítéséről szóló törvényjavaslat.”

De szokatlanul korán népesek a folyosók. Hirtenstein Lajos, aki lejött Beregmegyéből, így szól:

— Amikor körülnéztem, azt hittem, hogy csódtárgyalás van, annyi zsidó ügyvédet láttam egy csomóban.

A népszerűség azonban így is nagyobb, mintsem csupán egy igazságügyi javaslatnak lehetne betudni. Négy-öt miniszter van jelen és ezenkívül szintén nagyon korán, még tíz óra előtt, a folyosón fogadja az üdvözléseket, kérvényeket, folyamodványokat és aktaszámok emlékeztetőit Szterényi József államtitkár. A pártok belső és külső árnyalatai mind képviselve vannak, szélső és középső függetlenségek, Kmetysek, Hollósok, liberálisok, konzervatívok, hatvanhetes néppártiak, szabadelvű, merkantilis, mágnás és agrárius alkotmánypártiak. S éppen e perczben mélyen meghajolva fogadja a Nagy Emil köszöntését Szterényi József.

— Minek köszönhetem e fáradozást, kegyelmes uram? — kérdezi Nagy Emil.

— Egy olyan nagy block vezére előtt, mint te vagy, fejet kell hajtani — feleli az államtitkár.

Nagy Emil szerényen tiltakozik, de inkább a vezérséget tagadja, mintsem a blockot.

Rég látott nevezetes férfiak tűnnek fel és közöttük Lánzy Leó, aki Wekerlével és Popovics államtitkárral tanácskozik. A terem délirányu bejárója mellől egyszerre harsány lárma hallatszik:

— Éljen Sziklay, éljen! Éljen Sziklay!

Tehát ez az! A tömeges felvonulásnak oka abban van, hogy a mai ülésen indokolja Sziklay Ottó a pozsony-bécsi vasut kiépítésére vonatkozó indítványát, amelyik törvényjavaslatot helyettesít. Emiatt harangozták össze a képviselőket. Mert ha elhatározzák a javaslat tárgyalását, már ez próbabejárás ahhoz, hogy maga a javaslat sem fog kisiklani és végre is ki fogják építeni a sok hányattatást szenvedő vasutat.

De egyuttal mintegy a közhasznu modern fejlődés más tanúsítása gyanánt a Sziklay indítványának indokolása napján Szterényi államtitkár benyújtja a Vác-Gödöllő és Budapest közti villamos vasutról szóló törvényjavaslatot.

És amikor bent a teremben egyiknek is, másoknak is bizottságokban való tárgyalását elhatározták, akkor ismét felhangzott az éljenzés és re bene gesta, a képviselők megint a folyosóra mentek mulatozni.

Mert bent valóban a büntető és bűnvádi reform pertraktálása folyt s ahhoz elég, hogyha egy ügyvéd képviselő beszél és az ügyvédmiszter hallgatja. Éppen Bakonyi Samu beszélt, akit annak idején, amikor Debreczenben megválasztották, ez üzenettel indított utnak a civis város lapja:

— Küldünk az országházába egy kis Kossuth Lajost.

A beszéde pathetikus és a hangja sok lép-

csőjű skálán fut fel és le. Kevésbé hasonlít hozzá Petrogally Oszkár, de Bródy Ernő már hasonlóképpen viharzik, dörög, gesztikulál és kacag.

Mi ez azonban a tenger sima tükréhez képest. Senki se gondolhatja, hogy a büntető reformot Nagy György nélkül el fogják intézni. Hisz már Marczalinak is fel kellett jegyeznie, hogy ebben a mostani új korszokban semmi alkotás sem eshetett Nagy György nélkül. Még kevésbé olyan, amihez ügyvédeknek közük van, mivel tudni kell, hogy ezen sokoldalú Nagy György már ügyvédi irodát is nyitott és azon az uton van, hogy klienturája elérje a többi Nagyok közül egyiknek, vagy Dezsőnek, vagy Emilnek a mértékét.

György sok könyvet hoz, többet, mint amennyit tegnapelőtt a másik Nagy, nevezetesen Dezső, ugyanezen témához felhasználott és mađnem annyit, mint amily csomaggal a harmadik Nagy, kinek neve Sándor, szintén feliratkozván, a mai ülésre jött, szintén ügyvéd gyanánt. És ha hozzáveszszük, hogy Nagy Emil is sokoldalú, de az ügyvédi irodája a legerősebb oldala, hamar megállapíthatjuk, hogy a mennyi Nagyunk van a parlamentben, az mind ügyvéd. Valamint volt idő, amikor a lapszerkesztők közt az Izidorok harapóztak el a Bánffy-éra alatt és akkor mondta Bánffy:

Oh tempora, oh mores,
Omnes Izidores;
Sunt redactores,
Oh piczegepóresz!

Tehát Nagy György következik a szónokok rendjében és előre dicsekszik vele, hogy annak idején, amikor vizsgázott, az összes államok büntető törvényeit a legtízesebben ismerte és ennél fogva akár szakteknitely is lehet.

Hallgatósága nehezen akceptálta. Mert más az, amit az ember vizsgára készülvén, tanul, meg más, amit belőle később is tud. Valamikor hatványokra emeltünk számokat, egy és több ismeretlent kerestünk, gyököt vontunk és a logaritmus-táblák számoszlopai közt olyan biztosan jártunk, mint fényes nappal az Andrássy-uton. De tessék most megpróbálni. Tán a logaritmusokban maga Wekerle se tudna eligazodni.

Leginkább Fenyvessy Soma (szintén ügyvéd) hecczelte Nagy Györgyöt.

— Fogadjunk Gyurka, nincs annyi tudományod, hogy délutáni két óráig, az ülés végéig kibírdjad.

— Akár hiszed, akár nem, birom én. Beszélhetek én akár estig.

— De délután két óráig?

— Fogadjunk!

— Egy pezsgős vacsorát fizetek, ha két óráig tudsz beszélni — így Fenyvessy.

— Allok elébe! — csap fel Nagy György.

Nagy György nyert. Két óra előtt öt perczel már csak arra szoritkozhatott, hogy megjelölte a részleteket, amelyekről még beszélhetne, ha ideje lenne hozzá.

— Hagyd csak — mondja Fenyvessy Soma — ezeket majd elmondom én. Megnyerted a fogadást.

A dolog Fenyvessy Soma részére kifizető-dött, mert megért neki egy pezsgős vacsorát az, hogy nem kellett ma az ülés végén összenyomortania a beszédét, hanem holnapra teljes egészében adhatja elő.

És különösen, ha a pezsgős vacsora egy adag szalámiból áll, mit Nagy György kap és ehhez járul egy üveg pezsgő, amit Fenyvessy fog meginni.

... Mindezekből pedig az következik, hogy a Günther Antal törvényjavaslatát holnap is tárgyalják.

Ezenkívül egy kis meglepetést is tartogatnak az igazságügyminiszter részére, aki azt hiszi, hogy a javaslatot aképpen fogják elfogadni, amint ő azt beterjesztette.

Holnap kezdik csak boncolgatni és ekkor minden oldalról vagdossák és ragasztják, hol lecsipnek belőle egy-két paragrafust, hol hozzáragasztanak. Parlamenti nyelven ezt úgy hívják, hogy módosítanak. Sőt tán még az apa, tudniillik Polónyi Géza is talál kifogásolni valót abban, hogy milyen ruhába öltöztette Günther az ő gyermekét.

Wekerle nyugtalanul jár le és fel és Popovicscsal együtt hol az ülésterem hosszát és szélét méri, hol a folyosón rendez kirándulást. A füléhez jut, amit Hirtenstein mondott az ügyvédekről és bágyadtan mosolyog:

— Ha ennyi ügyvéd nem lenne a parlamentben, már ma hozzáfoghattunk volna az appropriációhoz és holnapra készen volnánk.

Ezt gondolja Wekerle. De csak gondolja és nem mondja.

Mert ámbár a miniszterelnök nem szokott alperes gyanánt szerepelni, az ügyvédekkel ő sem mer kikezdeni.

A B. T. K. módosítása.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 29.

A büntetőtörvénykönyv módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását ma folytatták. Bakonyi Samu, Petrogally Oszkár, Bródy Ernő és Nagy György szólott hozzá. Valamennyien elfogadták a büntető-novellát, melyet csak szak szempontból bíráltak. A vitában az a vélekedés került felszínre, hogy azon az uton, melyen a B. T. K. módosítása halad, még tovább kell menni. A humanisztikus elveknek a legszélesebb alapon kell érvényesülniök. Ezt a vitát holnap folytatni fogják.

Az ülés elején Sziklai Ottó megokolta a bécs—pozsonyi villamos-vasut ügyében beadott indítványát. A Ház úgy határozott, hogy Sziklai indítványát napirendre tűzik.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött negyedtizenegy órakor. —

Elnök: Rakovszky István.

Jegyzők: Hammersberg László és Thorotzkay Viktor.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után jelentette az elnök, hogy a nagykárolyi Kossuth-szobor talapzatára Szentkirályi Zoltán jegyző helyezte el a Ház koszoruját. Bemutatta az elnök Saára Gyula levelét, amelyben székesfehérvári mandátumáról lemond. Bemutatta az elnök Endrey Gyula levelét, amelyben lemond az igazságügyi bizottságban s Gaál Gaszton levelét, amelyben lemond a földmivelségi bizottságban viselt tagságáról.

Wekerle Sándor miniszterelnök a beteg kereskedelmi miniszter helyett benyújtotta a Budapest—Vác—Gödöllő helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot.

A pozsony—bécsi villamos.

Ezután következett a pozsony—bécsi villamos vasut engedélyezése tárgyában Sziklai Ottó és társai által benyújtott javaslat indokolása.

Sziklai Ottó: Megokolta az indítványt. Azzal kezdte, hogy örül annak, hogy Pozsony végre eljuthatott odáig, hogy tiz esztendő kövételését megindokolhassa. Ezek után pedig ismertette a tervezett vasut engedélyokmányait és feltételeit.

Nagy György: Pressburgot akarnak csinálni Pozsonyból! Még a darabontok sem engedték meg!

Sziklai Ottó különböző előnyöket vár a javaslatból. Tarifális szempontból előnyösnek tartja a vasutat. A magyarság szempontjából pedig a vasut nem veszedelmes. Kéri, hogy a javaslatot tűzzék napirendre.

A többség kítüzte napirendre a benyújtott ja-

vaslatot s előzetes tárgyalás végett kiadták a közlekedésügyi és a pénzügyi bizottságnak.

Nagy György: Odaalándekeztünk egy várost az osztrákoknak.

Nagy Emil: Bár kevesebb olyan magyar volna, mint ti vagytok!

Nagy György: Bár ti pusztulnátok ki!

Előadói jelentések.

Kubik Gyula a közlekedésügyi bizottság jelentését terjesztette elő a kassa-oderbergi vasutnak nyújtandó további külön állami biztosításról szóló javaslatról és egy csomó engedélyezett vicinálisról.

Nagy Emil az igazságügyi bizottság nevében benyújtotta a bizottság jelentését a birtokrendezést tárgyzó törvény módosításáról szóló javaslatról.

Kovács Pál, a közlekedésügyi bizottság előadója a budapesti helyi érdekű vasutaknak villamos üzemre való átalakítását terjesztette elő.

Zilinszky István a közlekedésügyi és pénzügyi bizottság jelentését mutatta be az államvasutak behűzéséről.

Heinrich Antal, az igazságügyi bizottság előadója a közönséges büntetések kölcsönös kiadása iránt Paraguay köztársasággal kötött szerződésről szóló jelentését mutatta be.

A B. T. K. módosítása.

Epután folytatták a büntetőtörvénykönyv és a bűnvádi perrendtartás módosításáról szóló javaslat tárgyalását.

Bakonyi Samu volt az első szónok. Nagyon melegen üdvözli a javaslatnak főleg a fiatalok büntetésekre vonatkozó részét. De a maga részéről az eddigi büntetési rendszer megváltoztatását óhajtja. Főleg a halálbüntetés eltörlését óhajtja. Egy főok szól emellett: a büntetés irreparabilitása. A csalásra vonatkozó intézkedések szigorítását tartja szükségesnek. Feltétlenül hivatalból üldözendőnek tartja minden egyes esetben. Ellenben a hatóság elleni erőszak büntetését enyhítendőnek véli. Szól a sajtószabadság kapcsán a pornografikus irodalom megrendszabályozásáról. Ezen a téren még az előzetes lefoglalásnak is helyt ad. A büntetőtörvénykönyv általános revíziója alkalmával mindezekről gondoskodni kell. Ugyaneben ki kell terjeszkedni az alkotmány védelmére is.

Petrogally Oszkár: A büntetőtörvénykönyv revíziójában az államellenes igazságok szigorúbb megtorlását óhajtja. Ez különösen most a választói reform küszöbén bir fontossággal.

Bródy Ernő: Helyteleníti, hogy Petrogally ebbe a kérdésbe is politikát akar belevinni. Utal arra a veszedelemre, amely ez által bekövetkezhetik. Örülni kell, hogy most egy tisztán szakreformmal van alkalmunk foglalkozni a Házban, mert ezen a téren a multban sok mulasztás történt. Nagyon helyesli a javaslatban a feltételes elítélésre vonatkozó intézkedések elvét, de nem helyesli, hogy a bíróság csak a fogházra ítélteknél alkalmazhatja, míg ellenben a fegyházra ítélteknél nem. A feltételes ítélet kedvezményét ki kell terjeszteni a hatóság elleni erőszak büntéseleményére is. A mellékbüntetések is elejtenők a feltételes elítélés esetén.

Öt perc szünet után.

Bródy Ernő (folytatja beszédét): A fiatalok büntetés korhatárát 14—18 évben szeretné megállapítani. Általában külön bíróságot óhajtana felállítani a fiatalok bűnösök ügyében. A javaslat csak szándék, de tetekben nyilvánul meg és ezért elfogadja a javaslatot.

Nagy György: Az a véleménye, hogy a módosítások helyett egy új, modern büntetőtörvénykönyvre van szükség. Mindamelllett örömmel üdvözli a mostani törvényjavaslatot is, mert megfelel a gyakorlati élet szükségleteinek, bár többféle kifogásai vannak, főleg a feltételes elítélés tételénél. A kiskorú büntetéseknél a korhatárt kiterjesztendőnek tartja. Rövid időn belül ezzel harmóniában meg kell csinálni a gyermekvédelmi törvényt. A csábítás és kerítés büntetését azonban szigorítandónak tartja. A lopásnál a 10 koronán aluli értéknél csak kihágást kér megállapítani. A judikatúrától az alakításig ki kell küszöbölni. Feltételes elfogadja a javaslatot, abban a reményben, hogy rövid időn belül a többi intézkedések is megtörténnek.

Ezután az előrehaladt időre való tekintettel a vitát félbeszakították. Bejelentette az elnök, hogy a holnapi ülésen Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter válaszolni fog Babics Lyuba, Novoszel Mátyás, Surmin György, Modrusán Gergely és Pinterovits Antal interpellációjára.

A holnapi ülés napirendjének megállapítása után az ülés két órakor véget ért.

Budapest, május 29.

Szakértők a bankbizottságban. A bankbizottságba meghívott szakértők véleményének az írásban velük közölt kérdésekre való meghallgatása céljából gróf Batthyány Tivadar, a bankbizottság elnöke a jövő héten fog intézkedni a bizottság üléseinek megkezdése iránt. A véleményadásra felkért szakértők közül többen már előre írásba fog-

lalták a bizottságban teendő nyilatkozataikat. Ezeket a bizottság ülésén egész terjedelmében fel fogják olvasni, mint a feltett kérdések beható tanulmányozásának és alapos megfontolásának eredményeit. Ezen precízizozott véleményük előadása után fognak válaszolni azokra a kérdésekre, amelyeket a bizottság tagjai esetleg hozzájuk intézni fognak.

A zárszámadások. A képviselőház zárszámadás bizottsága ma délután Sziklay Ottó elnöklete alatti ülést tartott, amelyen a kormány részéről Josipovich miniszter, Sztérényi államtitkár, az állam számvevőszék részéről Dárday alelnök, Szukováthy min. tan. és Klimesch oszt. tan. vettek részt. A bizottság első sorban a horvát miniszter 1905 évi zárszámadásait tárgyalta, amelyeket Éber Antal előadása alapján megjegyzés nélkül tudomásul vett. Ezután az 1905. évi kereskedelmi tárca zárszámadásait tárgyalta a bizottság. Gotthard Sándor előadó ismerteti a m. á. v. 1905. évi zárszámadásait és különösen kiemeli azt a két, egyenkint 200.000 koronás tételt, amely összegeket a m. á. v. pénztárból egyfelől Hieronymi Károly a miniszterelnökséghez utalt, másrészt Vörös László a miniszterium házi pénztárába beutalt. Az első 200.000 koronára nézve proponálja, hogy a bizottság ujtassa fel az 1903. és 1904. évi tárgyalások során hozott elítélő határozatot. A Vörös László által felvett tételre vonatkozólag behatóan ismerteti a Kossuth Ferenc miniszter megbízásából a miniszteriumban lefolytatott vizsgálat eredményét és indítványozza a következő határozat hozatalát:

Mondja ki a bizottság, hogy az előadottakból meggyőződött, miszerint Vörös László, volt kereskedelmi miniszter ugy a m. á. v. pénztárból saját házi pénztárába beutalt 200.000 korona szabálytalan és jogtalan beutalásával, mint ezen összegnek teljesen szabálytalan kezelésével, kiutalásával és elköltésével a legítelendőbb szabálytalanságot és megbélyegzendő törvényteleniséget követett el. Amidőn a bizottság ezt a képviselőház tudomására hozza, maga részéről Vörös László eddig példátlanul álló eljárását helyteleníti, a leghatározottabb formában megbélyegzi és elítéli.

Dárday Sándor, Hencz Károly, Éber Antal és Sztérényi József államtitkár felszólalásai után a bizottság összes tagjai, Hencz Károly kivételével, elfogadták Gotthard Sándor előadó indítványát, kiegészítve Éber Antal azon indítványával, hogy az eljárás megbélyegzése tárgyában a bizottság határozatot fog provokálni. A bizottság még lefolytatta Hencz Károly előadása alapján a miniszterelnökségi számvevőség megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot és Éber Antal előadása alapján az 1907. év három első negyedében felmerült előirányzat nélküli és tulkiadásokról szóló jelentéseket.

Villamos vasut Vácra és Gödöllőre. Wekerle Sándor miniszterelnök a gyengélkedő Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter nevében ma törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé a vác—budapest—gödöllői helyi érdekű villamos vasut engedélyezéséről.

A villamos vasut az államvasutak Vác állomásából kiágazóan Veresegyházra köti majd össze egyfelől a magyar királyi államvasutaknak Rákospalota-Ujpest, másfelől Gödöllő állomásával. A villamos vasut, amely azzal, hogy a főváros és a közeli környéken fekvő falvak között modern és kényelmes közvetlen összeköttetést létesít, kétségtelül alkalmas és hasznos eszközzel szolgál a fővárosban uralkodó közismert kedvezőtlen lakáviszonyok javítására és a főváros olcsóbb élelmezési kérdésének kedvező megoldására, egyelőre csak az államvasutak Rákospalota-Ujpest állomásához csatlakozni. A cél azonban az, hogy Rákospalota-Ujpest állomásáig máris megépített és forgalomban levő fővárosi közúti villamos vasutak egyikének összeköttetésével és annak igénybevételével utóbb a helyi érdekű vasut villamos kocsiját közvetlenül a főváros területére és a Központi Vásárcsarnokba bevezessék. Eziránt a tárgyalások máris folyamatban vannak. Nem csekély fontossága van a vasut létesítésének az államvasutakkal szemben támasztható igények szempontjából. A vasut ugyanis mint első kísérlet fog szerepelni az államvasutak üzemében a villamos vontatás terén. A vác—veresegyháza—rákospalota—ujpesti vonalon ezeket az állomásokat létesítik: Csörög, Vác-rátót (megállóhely), Vácshartyán, Örszentmiklós—Vácshartyán, Vicziántelep (megállóhely), Veresegyház (elágazási és vizállomás), Csomád (rakodó megállóhely), Főth állomás, Alagi major. A veresegyház—gödöllői vonalnak ezek lesznek az állomásai: Veresegyház, Szada és Öreghegy (megállóhely). A 2.000.000 korona tényleges építési és üzemeltetési tőke fedezése céljából annak 35 százaléka, vagyis 3.150.000 korona erejéig törzsrésztvények, 65 százaléka, vagyis 5.850.000 korona erejéig pedig 78 százalékos kibocsátási árfolyamon számított és 5 százalékos maximális osztalékra jogosító elsőbb-ségi résztvények bocsátatnának ki.

kozataikat. Ezekben fel foghatók a tanuló eredményeit. Az eredmények után fogadják a bizalmasan a bíróságnak.

A zárszámadás elnöke alatt a József Államtitkár, az Államtitkár, Szukó István, tan. vettek miniszter 1905. évi Eber Antal tudomásul vett a zárszámadás Sándor előzetes beszámolóját és 200.000 koronát. pénztárból terelőkészséghez szűrtium házi oronára nézve az 1903. évi határozatot. A határozatokat vizsgálta a vizsgálatot vezető határozat

ottakból megkereskedelmi át házi pénztáralan és jogteljesen szakalköltésével a megbélyegző bizottság maga részét. A határozat helymegbélyegzi

Eber An felfelhasználási Károly kivédő indítványával, a bizottság még jelen a miniszteréről szóló alapján az előírásokat.

Wekerle Kossuth ma törvényhatóság budapesti engedé-

ez állomásokkal együtt a villamos közlekedés körülményes állalkal- sban ural- ok javítá- sának ked- amvasutak. A cél- államosság- árosi köz- léseivel és ekü vasut- ületére és zíránt a m csekély államvas- pontjából. repelni az ás terén. ti vona- g. Vác- tmiklós- eresegy- dó meg- esegyház- isai: Ve- ely). A berende- zálaléka, nyek, 65 pedig itott és elsőbb-

A javaslatot a közlekedésügyi bizottság már ma délután tartott ülésében tárgyalás alá vette.

Tolnay Lajos előadó ismertette és ajánlotta elfogadásra a javaslatot. Kubik Gyula különösen kiemeli, hogy az aszód-váci összeköttetés a Máv. által volna kiépítendő, az oderbergi és mar- cheggi viszonylatokban lévő forgalomnak közvet- lenül való lebonyolítása céljából. Sztérényi Jó- zsef államtitkár a hatvan-váci összeköttetésre Ku- biknak teljesen igazat ad és a legközelebbi vasuti beruházási tervzetbe azt felveendőnek tartja. Való- ságos merénylet lenne a Máv. érdekei ellen ezen irányt magánvállalkozásra bízni. Sztérényi ál- lamtitkár felvilágosításai után a bizottság a javas- latot általánosságban és részleteiben is elfogadta.

A városi tisztviselők helyzete. A városi tiszt- viselők anyagi helyzetének rendezése dolgában We- kerle Sándor miniszterelnök az ősszel javaslatot terjeszt a Ház elé. Kmetty Károly az appropriációs javaslat tárgyalásánál ugyanebben a dolgon hatá- rozati javaslatot nyújt be.

A vízi beruházások. A képviselőház közlekedés- ügyi bizottsága ma délután hat órakor Kállay Li- pót elnöke alatt tartott ülésén Tolnay Lajos és Reöck Iván előadása mellett tárgyalta a vízi beru- házásokról szóló törvényjavaslatot. A kormány ré- széről jelen voltak Darányi Ignác földmivelés- ügyi miniszter, Sztérényi József, Mezőssy Béla államtitkár, továbbá Kvassay Jenő min- tan, az orsz. vízügyi igazgatóság főnöke és Ra- kovszky György min. tan. Kubik Gyula köszö- netét fejezi ki a miniszternek, hogy a vízi beruházá- sok kérdését a közlekedési bizottságba is hozta, mert ez a hely, hol a vasuti, közúti és víziúti forgalom egymáshoz való viszonya szervei és intenzív kapoco- latba hozatik. Budapest állomási elhelyezéseinek nagy kérdése, a kikötő, közraktárak és új gyártele- pek kérdése, mely előrelátó tervvel oldassék meg. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter kijel- enti, hogy mindezen nagyfontosságú kérdéseknél a kereskedelmi miniszterrel együttesen kíván eljárni. Sztérényi József államtitkár kifejti, hogy az átr- akodó-állomások kérdése nem került el a minisz- ter figyelmét. A pozsonyi átrakodó állomások tervei ké- szen vannak és a városai tárgyalások is folynak. Az a terv is felmerült, hogy ne csak átrakodó-álo- más, hanem egy teljesen új teherpályaudvar létesít- tessék. Ezen tanulmány alatt levő kérdések meg- oldása csak pénzügyi helyzetünk megoldásától függ. Zannella Richárd kérdezi a minisztert, vajon a fumei illetékes körök által már évszázadok óta sürgetett és igen nagyfontosságú Kulpa-szabályozás és a Vu- kovár-Samaci csatornát az első sorban végzendő munkálatok közé veszi-e fel. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a Kulpa folyó szabályozá- sának igen nagy fontosságot tulajdonít és ezért azt a sürgősebb munkálatok közé sorolja. Szintén első- rendű munkának tartja a vukovár-samaci csatorna megépítését, de erre nézve még megállapodás nem történt, mert ezen ügy érdemlegesen a kereskedelmi minisztérium hatáskörébe tartozik. Kállay Leopold a Morva folyó szabályozása tekintetében intéz kér- dést Darányi miniszterhez, ki megnyugtató vá- laszt adott. Szász József a komáromi átrakodó rendkívül fontosságára hívja fel a kormány figyelmét, amely átrakodót a jövőben fejleszteni kell. Evégből kéri, hogy a gönyői átrakodó helyeztessék át Komáromba.

Miután Kállay Leopold elnök köszönetet sza- vazott Darányi miniszternek a felvilágosításokért, a javaslatot elfogadták.

A választói jog és a szocialisták. Ma este mun- kásgyűlést tartottak a választói jog ügyében. Welt- ner Jakab beszéde után határozati javaslatot fogad- tak el, amelyben már politikai tömegsztrájk- kal fenyegetőznek. Ez az állásfoglalás legalább is elhamarkodott, s egyáltalában nem lehet megindo- kolni, hogy miért mondják a szocialisták már előre rossznak azt a javaslatot, amelyet nem is ismernek.

A kérvények. A képviselőház kérvényi bizott- sága Hrabovszky Guido elnöke alatt ma ülést tartott, amelyen Csizmazia Ferenc ismertette a kérvények 59. sorjegyzékét. A IV. orsz. szülészeti és borászati kongresszus elnökségének a horitaladó törlése, a szeszadó felemelése és a pálinkamérések vasárnapi munkaszünet tárgyalás benyújtott kér- vényét a bizottság pártolással kiadta a pénzügyi- miniszternek; Hajdúvármegye kérvényét az általános, egységes, ingyenes magyar állami népoktatás tár- gyában kiadta a vallás- és közoktatásügyi miniszter- nek. Utána Moskovitz Iván előadta a 60. sor- jegyzékbe foglalt kérvények ismertetését. Több köz- ség lakosai a hétosztályú polgári iskola szervezését kéri. A tatóvárosi 48-as párt nemzeti szellemű poli- tikai program megvalósítását sürgeti. Kolozsvár a városi rendőrségek államosítását, Lugos és Erzsé- betváros a városok állami segélyezését kéri. A kér-

vényeket a kormányának adták ki. Hunyad vármegye a nyugdíjviszonyosság kiterjesztését kéri azokra a jelenleg állami szolgálatban álló erdészekre, akik az- előtt mint törvényhatósági (kerületi) erdészek működ- tek. A bizottság ezt a kétségtelenül méltányos ké- relmet pártolással terjeszti a Ház elé. Hódmezővásár- hely a városok részére olcsó, vagy kamatmentes államkölcsönök engedélyezését kéri. A kérvény a kormányának fog kiadatni. Végül többrendbeli egyéni kérvényt intézett el a bizottság, amelyekben magán- egyének panaszkodtak el sérelmeiket. A bizottság a sérelmek megvizsgálását javasolja.

A két éves szolgálati idő. Bécsből jelentik: A Reichsrathskorrespondenz a következő helyreigazi- tást teszi közzé: Azon nyilatkozatról szóló közle- ményben, amelyet Georgi altábornagy, landwehr- miniszter a véderő-bizottság legutóbbi ülésén a két- éves katonai szolgálatról tett, tévedés folytán több szó nem a kellő helyre került. És pedig a következő mondatokról van szó: „Előreláthatólag lehetséges lesz a hadsereg egy részénél a megrövidített szol- gálati időre való átmenetet gyorsan megvalósítani, míg a szolgálati idő eme megrövidítése a hadsereg más részeinél, (lovasság és tüzérség) csak bizonyos idő múlva válhatik általánossá.” Az e mondatban foglalt eme szavak: lovasság és tüzérség, nem ide tartoznak, hanem egy másik mondatba, amely tehát így hangzik: „Az eddigi szolgálati idő részben vál- toztatlan fenntartása, amely teljesen nem lesz elke- rülhető, (lovasság és tüzérség) mindenestre még valamivel lejjebb szállítja a végző ujonczszükségletet.

Czáfolat. A „Pesti Futár“ című lapban „Füg- getlenségi és 48-as lakáspolitiká“ cím alatt az kö- zöltetett, hogy Sztérényi József államtitkár a máv. nyugdíjintézetének tulajdonát képező, An- drássy-ut 88. számú házban egy nyolcz szobás lakást bérelt 1500 koronáért, holott egy házzal arrább ugyanezen terjedelmű lakásért 5000 K-át kellett volna fizetni. Illetékes helyről felhatalmazták a Magyar Tu- dósító-t annak közlésére, hogy ez az állítás teljesen alaptalan, mert az államtitkár az említett lakást nem 1500, hanem 5400 koronáért bérelte ki. A hamis álli- tásához fűzött egyéb hasonló alaposágú megjegyzé- sekre reflektálni felesleges.

A paksi madátum. A Szluha István halálával megüresedett paksi madátum ügyében a kerület vá- lasztópolgárai tegnap Dunaföldváron népes értekez- letet tartottak, amelyen a kerület képviselőjévé füg- getlenségi és 48-as párti programmal báró Je- szenszky Ödön főszolgabíró, falnamegyei föld- birtokost jelölték. A jelölésről értesítették a függet- lenségi párt elnökségét is.

A községi és körorvosok fizetése.

— A közigazgatási bizottság ülése. —

Budapest, május 29.

A képviselőház közigazgatási bizottsága ma délután 5 órakor Hammersberg László el- nöke alatt tartott ülésén tárgyalás alá vette a belügyminiszter törvényjavaslatát a közegész- ségügyi rendezéséről szóló 1876. évi XIV. t.-cz. II. fejezetének (a községek közegészségségi szol- gálatáról) módosításáról. A kormány részéről je- len voltak gróf Andrassy Gyula belügymi- niszter, gróf Hadik János államtitkár, a bel- ügyminisztérium részéről Némethy Károly min. tanácsos, dr. Huszár Károly közegész- ségségi főfelügyelő.

Baloghy Ernő előadó hosszabb beszédben ismer- tette a javaslatot és a bizottság nevében is a törvény- javaslat betervezéséért elismerését fejezte ki a bel- ügyminiszternek, azt elfogadásra ajánlotta.

Zakariás János az orvosok egy korona nappali látogatási díját magasnak tartja. A 7. § második ré- szét, amely azt írja elő, hogy az orvos tanulja meg azt a nyelvet is, amelyet a lakosság tulnyomó része beszél, kihagyni kéri. A bábáknál megköveteli, hogy mindegyik beszéljen magyarul.

Horváth József (marosújvári) örömmel üdvözi a javaslatot, mert ez az indokolás szerint csak prelu- dia annak a nagyszabású közegészségségi politiká- nak, amelyet a belügyminiszter folytatni kíván.

Kovács Ernő azt kívánja, hogy az orvosok köte- leztessenek rendelő órák tartására, amelyek alatt, bárki jelentkezik, ingyen kezeltsék.

Czobor László a belügyminiszter javaslatát az orvosokat illetőleg szerencsés koncepczióknak tartja. A bábá-ügy rendezésével nincs megelégedve.

Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter köszönet- tel fogadja az elismerő szavakat és minthogy a ja- vaslat elvei meg nem támadtak, a felhozott kifó- gásokra reflektál. Zakariás János és Kovács Ernő azon kívánását, hogy a szegények ingyenes gyógy- kezeltsék biztosítsák, teljesen osztja. Sokat tár- gyalta a kérdést, figyelembe vettek több módot, de egy, sem bizonyult helyesnek. Az ingyen-órak sok-

igen visszas állapotot teremtené. Aki ismeri a népet, az tudja, hogy az ingyen-órak alatti rendelést sok gazdag is igénybe venné, ami a doktort igen el- kedvetlenülé. Ha valami jó megoldás lesz, azt ren- deleti uton fogja életbeléptetni. A látogatási-díjat le- jebszállítani nem lehet. Az az egy korona nem olyan tulmagas, hanem igenis arányban áll azzal a fárado- sággal szemben, amelyet az orvosok produkálnak. Nagy hibának tartaná, ha ezzel a javaslattal kapoco- latosan nyelvkérdést csinálnának. Az orvosokkal könnyebben tud boldogulni és sokkal jobban meg- felelhet feladatának, ha érti a nép nyelvét. Különben is nem a betegek, hanem a közigazgatási hatóság diszkreczióális joga annak a megállapítása, hogy mennyire érti a nép nyelvét. A községek ama ké- relmét, hogy a hét éven felüli gyermekek ellátását az állam vegye át, maga is méltányosnak tartja, csak hogy ehhez a pénzügyminiszter hozzájárulása is szükséges. Horvát József felszólására kijelenti, hogy nem nagy barátja a nagy reformoknak, hanem igenis, ahol szükség van, ott sürgősen segíteni kell. Elméletben szép ez a kodifikációális elv, de a gya- korlat/az más. A köröket ő is szaporítani kívánja. Ezt a törvényt nem gátolja. A törvényhatósági bi- zottságok feladata a körök megállapítása és szapo- ritása. A bábáigyre szívesen áldozna nagyobb ösz- szeget, de itt is a pénzügyminiszter vétőjával talál- kozott. A bábáktól azt megkövetelni, hogy magyarul tudjanak, gyakorlatilag teljesen lehetetlen. A ku- ruzsló bábák üldözését helyesnek tartja, de ez nem volt ebben a törvényben szabályozható. Kéri a ja- vaslat elfogadását.

A bizottság a javaslatot általánosságban el- fogadta.

Az 1. §-nál Zakariás János indítványára emond- ták, hogy az egész javaslatban „vagyontalan“ szó helyett a „szegény“ szót alkalmazzák.

Horváth József (marosújvári) felhívja a belügy- miniszter figyelmét Marosujvár község ivóvíz-mizé- riájára. Kéri, ha a községek terhére iratott az egész- séges ivóvízzel való ellátás, úgy adja meg erre a községeknek az eszközöket.

Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter kijelenti, hogy szívesen segíti a községeket, ha konkrét javas- latokkal vagy kérelemmel fordulnak hozzá.

A 3. §-nál Zakariás János azt javasolta, hogy min- den 5000 lakossal bíró község feltétlenül köteleztes- sék orvos alkalmazására.

Horváth József (marosújvári) azt javasolja, hogy olyan községekben, ahol már kincstári orvosok van- nak, ezek bizassanak meg a körorvosi teendőket ve- zetésével.

Nyegre László a szakasz változatlan fentartását kéri.

Gróf Andrassy Gyula és gróf Hadik felszólalása után a bizottság a szakaszt változatlanul elfogadta.

Az 5. §-nál Szontágh Andor javasolja, hogy azon községek, amelyekben ugyan kevesebb lakos van, mint 5000, de eddig saját orvosuk volt, továbbra is megtarthassák külön orvosukat.

Gróf Andrassy Gyula szerint az érdek az, hogy minél több legyen az orvos, de ezt általánosságban abszolote kimondani, lehetetlen. Különben is, amig a jelenleg megválasztott orvos él, addig nem igen le- het az állást beszüntetni. Legfeljebb ezeknek el- hunyta, vagy áthelyezése után lehet az új körök be- osztását eszközözni.

A bizottság a szakaszt változatlanul fogadta el.

A 7. §-nál Zakariás János a második bekezdést kihagyni kívánja.

Baloghy Ernő, Horváth József, Draskóczy László, Nyegre László és gróf Andrassy Gyula fel- szólalásai után a bizottság a szakaszt Horváth József módosításával fogadta el.

A 18. §-nál Nyegre László azt javasolja, hogy a községek december végéig szállíthassák be a hát- rálékos kamatkötelezettség nélkül az esedékes rész- leteket.

Gróf Hadik János a szakasz változatlan fentartá- sát kéri.

A bizottság a szakaszt változatlanul elfogadta.

A 27. §-nál Horváth József stílári módosítást nyújt be, amelyet gróf Andrassy Gyula hozzájárulása után a bizottság elfogadott.

A többi szakaszt változatlanul elfogadta a bi- zottság.

Az ülés végén Horváth József (marosújvári) kérdést intéz a belügyminiszterhez a vármegyei tisztviselők lakpénzének felemelése tárgyában. Megnyugtató nyilatkozatot kér, hogy az 1904. évi X. t.-cz. azon rendelkezése, mely szer- int az állami tisztviselőknek adott minden kedvez- mény megfelelően, a vármegyei tisztviselőkre is ki- terjesztendő, a most folyamatban levő lakpénz-ren- dezésnél is érvényre fog-e jutni.

Gróf Andrassy Gyula válaszában kijelentette, hogy miután törvény intézkedik, az feltétlenül ér- vényre is fog jutni. E célból már érintkezésbe is lépett a pénzügyminiszterrel, mert nagyon természe- tes, hogy a vármegyei tisztviselők érdekeit, mint reszort-miniszter, ő is szívén hordja.

Horváth József a választ köszönettel tudomásul vette.

A tisztviselői létszám rendezése.

Budapest, május 29.

Az előmeneteli viszonyok javítása és a ma fennálló aránytalanságok kiegyenlítése céljából a kormány, amint azt a képviselőház pénzügyi bizottsága, az appropriációs javaslatról szóló jelentésekben előadja, a tisztviselői létszámokat a következőképp szándékozik rendezni:

I. A pénzügyminisztérium alá tartozó tisztviselőknél és pedig:

A) A pénzügyigazgatóságok fogalmazási tisztviselőinél:

Míg az 1908. évi állami költségvetéssel rendszerezve van az V. fizetési osztályban 1 állás, a VI. fizetési osztályban 48 állás, a VII. fizetési osztályban 99 állás, a VIII. fizetési osztályban 229 állás, a IX. fizetési osztályban 209 állás, a X. fizetési osztályban 1899 állás, összesen 775 állás;

addig az 1909. évi állami költségvetési előirányzatba fel fog vétetni az V. fizetési osztályban 8 állás, több 7 állással; a VI. fizetési osztályban 69, több 21 állással; a VII. fizetési osztályban 153, több 56 állással; a VIII. fizetési osztályban 194, kevesebb 35 állással; a IX. fizetési osztályban 194, kevesebb 15 állással; a X. fizetési osztályban 155, kevesebb 34 állással; összesen 775 állás, kevesebb 84 állással.

Az alábbi táblázatból kitűnik, hogy az összes állások mily arányban oszlanak meg az egyes fizetési osztályok között:

V. fizetési osztály 1908. évi 0.1%, 1909. évi 1%; VI. fizetési osztály 1908. évi 6.2%, 1909. évi 9%; VII. fizetési osztály 1908. évi 12.8%, 1909. évi 20%; VIII. fizetési osztály 1908. évi 29.6%, 1909. évi 25%; IX. fizetési osztály 1908. évi 27%, 1909. évi 25%; X. fizetési osztály 1908. évi 24.3%, 1909. évi 20%.

B) Az összes pénzügyi számvizsgálóügyi tisztviselőknél:

Míg az 1908. évi állami költségvetéssel rendszerezve van a VI. fizetési osztályban 3 állás; a VII. fizetési osztályban 13 állás; a VIII. fizetési osztályban 126 állás; a IX. fizetési osztályban 384 állás; a X. fizetési osztályban 508 állás; összesen 1798 állás;

addig az 1909. évi állami költségvetési előirányzatba fel fog vétetni a VI. fizetési osztályban 9 állás, több 6 állással; a VII. fizetési osztályban 45 állás, több 32 állással; a VIII. fizetési osztályban 234 állás, több 108 állással; a IX. fizetési osztályban 504 állás, több 120 állással; a X. fizetési osztályban 503 állás, kevesebb 5 állással; összesen 1798 állás, kevesebb 266 állással.

Az alábbi táblázatból kitűnik, hogy az összes állások mily arányban oszlanak meg az egyes fizetési osztályok között:

VI. fizetési osztály 1908. évi 0.2%, 1909. évi 0.5%; VII. fizetési osztály 1908. évi 0.7%, 1909. évi 2.5%; VIII. fizetési osztály 1908. évi 7%, 1909. évi 13%; IX. fizetési osztály 1908. évi 21.4%, 1909. évi 28%; X. fizetési osztály 1908. évi 42.5%, 1909. évi 28%; XI. fizetési osztály 1908. évi 28.2%, 1909. évi 28%.

Ezenfelül a díjtalan számgyakornokok számának fokozatos apasztása céljából 1909. évben 20 új segélydíjas számgyakornoki állás fog rendszerezettetni.

C) Az adóhivatali tisztviselőknél:

Fizetési osztály	Míg az 1908. évi állami költségvetéssel rendszerezve van	addig az 1909. évi állami költségvetési előirányzatba fel fog vétetni	Több
VII.	—	pénztárnok	20
VIII. pénztárnok	100	pénztárnok ellenőr	181
IX. pénztárnok ellenőr	341	pénztárnok ellenőr	453
X. ellenőr segéd	590	ellenőr segéd	755
XI. tiszt	973	tiszt	599
Összesen:	2004	2004	378

A kövér betűkből szedett számok kevesebbet jelentenek.

Az adóhivatali tisztviselőknél ez a rendezés még nem lenne végleges, amennyiben a következő években a magasabb fizetési osztályú állások számának megfelelő apasztása mellett, olyképp fog fokozatosan szaporítani, hogy végeredményben 40 pénztárnok legyen a VII. fizetési osztályban, az összes többi pénztárnokok a VIII. fizetési osztályban, 40 ellenőr a VIII. fizetési osztályban, az összes többi ellenőr a IX. fizetési osztályban, a segédek és tisztek összes létszámának 20%-a pedig a IX., 40%-a a X. és 40%-a a XI. fizetési osztályban.

Az alábbi táblázatból kitűnik, hogy az összes állások mily arányban oszlanak meg az egyes fizetési osztályok között:

VII. fizetési osztály 1908. évi —%, 1909. évi 1%, végleges állapot szerinti 2%; VIII. fizetési osz-

tály 1908. évi 5%, 1909. évi 17%, végleges állapot szerinti 17%; IX. fizetési osztály 1908. évi 17%, 1909. évi 22%, végleges állapot szerinti 28%; X. fizetési osztály 1908. évi 29.4%, 1909. évi 38%, végleges állapot szerinti 26.5%; XI. fizetési osztály 1908. évi 48.6%, 1909. évi 30%, végleges állapot szerinti 26.5%.

Ezenfelül a díjtalan adóhivatali gyakornokok számának fokozatos apasztása céljából 1909. évben 25 segélydíjas adóhivatali gyakornoki állás fog rendszerezettetni.

D) A pénzügyi irodakezelési tisztviselőknél:

Míg az 1908. évi állami költségvetéssel rendszerezve van a VIII. fizetési osztályban 3 állás; a IX. fizetési osztályban 6 állás; a X. fizetési osztályban 90 állás; a XI. fizetési osztályban 287 állás; összesen 386 állás;

addig az 1909. évi állami költségvetési előirányzatba fel fog vétetni a VIII. fizetési osztályban 3 állás, mint 1908-ban; a IX. fizetési osztályban 47 állás, több 41 állással; a X. fizetési osztályban 166 állás, több 76 állással; a XI. fizetési osztályban 170 állás, kevesebb 17 állással; összesen 386 állás, kevesebb 117 állással.

Az alábbi táblázatból kitűnik, hogy az összes állások mily arányban oszlanak meg az egyes fizetési osztályok között:

VIII. fizetési osztály 1908. évi 0.8%, 1909. évi 0.8%; IX. fizetési osztály 1908. évi 1.6%, 1909. évi 12.2%; X. fizetési osztály 1908. évi 23.3%, 1909. évi 43%; XI. fizetési osztály 1908. évi 74.3%, 1909. évi 44%.

E) A pénzügyminisztérium alá tartozó tisztviselők egyéb csoportjainál:

Az ugyanolyan minősítéssel bíró tisztviselői csoportok létszáma, amennyiben az a fentiekben ismertetett tisztviselői csoportok létszámánál kedvezőlenebb lenne, a fentiekhez hasonlóan fog rendezettetni.

II. A többi minisztérium alá tartozó tisztviselőknél.

Mindenütt, ahol a mai előmeneteli viszonyok kedvezőlenebbek, mint amilyenek lesznek 1909. évben a pénzügyminisztérium alá tartozó ugyanolyan minősítésű tisztviselőknél, a létszámok a pénzügyi tárca alá tartozó tisztviselőkhöz hasonlóan fognak rendezettetni, kivéve azokat a tisztviselői csoportokat, ahol az egész intézmény fiatal voltánál fogva vagy azért, mert a tisztviselői számba vehető egyéb kedvezményekben részesülnek, egy ilyen létszámrendezés egyáltalán nem lenne indokolt.

Önként értetik, hogy az 1909. évben esetleg rendszerezendő új állások a legelső fizetési osztályokban lesznek előirányzandók, a jövő feladata lévén az ezentúl rendszerezendő új állásoknak megfelelő magasabb állások előirányzása.

Ami az előzőekben előadottak szerint rendszerezendő összes új állások betöltését illeti, ez természetesen az előmeneteli viszonyok lehető egységessé tételének érdekében fokozatosan, de úgy fog megfordítani, hogy az összes állások a legközelebbi időben mind tényleg be legyenek töltve.

KÜLFÖLD.

A Reichsrath ülése. Az osztrák képviselőház ma folytatta a költségvetés tárgyalását. Korol képviselő tagadja, hogy az ó-rutén pártot a lengyelek klubja vagy a központi kormány támogatja. Követeli, hogy általános és egységes nyelvtörvényt terjeszzenek a Ház elé. A galicziai tartománygyűlési választásokról szólva konstátálja, hogy a hatóságok az ó-ruténekkel szemben is választási visszaéléseket követtek el. Elítéli Potocki helytartó meggyilkolását és reméli, hogy az ukrainaiak és ó-rutének közti harc nem sokára véget fog érni. Scheicher képviselő azzal vádolja a közös minisztereket, hogy a tisztifizetések kérdésében tett ígéretüket nem tartották meg. Apellál Ausztria összes népeire, hogy Magyarországgal szemben egyöntetűek legyenek. Alást foglal amellett, hogy a főiskolákon az összes hallgatók egyenjogúságot élvezzenek és kijelenti, hogy a keresztényszocialisták nem nyugodhatnak bele oly elbánásba, amilyenben a Wahrmond-ügyvel kapcsolatban részesültek. Ezután Choc képviselő beszélt.

Choc képviselő azzal vádolja a miniszterelnököt, hogy a cseh hivatalos nyelvre, a második morvaországi egyetemre stb.-re vonatkozó ígéreteit nem teljesítette. Az általános vitát erre berekesztik és a vezérszónokok megválasztása után az ülés véget ért. A legközelebbi ülés hétfőn.

Orosz miniszterválság. Kokovcev orosz pénzügyminiszter és a miniszterelnök között olyan súlyos természetű ellentétek támadtak, hogy a pénzügyi-

niszter kénytelen lemondani. Kokovcev ősszel már nem fog a dumában mint pénzügyminiszter megjelenni.

Muley Hafid sikere. Abdul Azisz seregének maradványa visszatért Rabatba. Buhta Bagdadi nem akarta magát megadni Muley Hafid követőinek, de mivel seregének több mint fele a tisztek legnagyobb részével együtt világos nappal átpártolt az ellenséghez s magával vitte a lovakat, fegyvereket és municziót is, Bagdadi kénytelen volt visszavonulni. Azt hiszik, hogy csapatainak alig harmadrészevel érte el Rabatot. Egy angol lap tangeri jelentése szerint Abdul Azisz seregének maradványait, amelyeknek sikerült Rabatba visszavonulnia, az eredeti létszám egyharmadára becsülik.

Muley Hafid nem akarja bevárni, míg Bagdadinak sikerül az ellenséghez átpártolt fél mehallgát összetoboroznia, hanem ezer lovassal és ugyanannyi gyalogossal meg fogja támadni. Rabat városát sietve védelmi állapotba helyezték.

Konfliktus Szerbia és a monarchia között. A sarajevói „Srpska Riecs” című napilap jelenti, hogy a szerb kormány bécsi követe útján tiltakozni fog Taletov Pera szerb alattvaló kiutasítása miatt, mivel a sarajevói rendőrség még a kiutasítás okát sem közölte. Taletov a nevezett lap kiadóhivatali főnöke volt és mint ilyen, politikába egyáltalában nem avatkozott. A lap szerint a kiutasítás személyes boszu műve.

Török-olasz konfliktus. A Törökországgal függőben levő kérdések még egyáltalán nincsenek megoldva. Csak a postahivatalok vannak teljes munkában, míg a többi kérdések még mindig megoldásukat várják. A hatóságok Olaszországgal szemben a lehető legellenesébb magatartást tanúsítják. Az olasz kormánynak a legnagyobb óvatossággal és okossággal de egyben a leghatározottabban kell eljárnia, hogy az összeütőközést elkerülje. A török kormányzat az utóbbi időben Tripolisban nagyon sok tüzérseget és lovasságot szállított partra.

Népgyűlés Madridban. Tegnap monstremeeting volt a terrorizmus elnyomására irányuló törvényjavaslat elleni tiltakozás céljából. A népgyűlésen Mirja, a Liberal igazgatója elnökölt, aki elnöke a főtemlített törvényjavaslat leküzdését célzó szervező-bizottságnak. A meeting a legnagyobb nyugalomban és rendben folyt le. A szónokok az igen nagyszámu résztvevők helyeslése közben kijelentették, hogy a törvényjavaslat alkotmányellenes, korlátozza a szabadságot és a klerikális reakció műve. A kormány boszútörvényt akar életbeléptetni, daczára annak, hogy a jelenleg érvényben álló törvények elegendők a közrend fentartására. Moret liberális tömörülést javasol a szóban álló törvényjavaslatban megnyilvánuló reakciómárus szellem elleni küzdelemre.

Madridból jelentik: hogy a szabadelvű demokraták és republikánusok tegnapi nagy meetingje bevezetése akar lenni egy kolosszális országos tiltakozásnak az anarchizmus leküzdéséről szóló törvényjavaslat ellen, amely nem jelent egyebet, mint az alkotmányos jogok és szabadságok megnyirbálását. A közvélemény egyértelműen ellenzi a törvényjavaslatot s ugyálszik, hogy a kormány minden erőfeszítése mellett is kudarcot fog vallani a terv.

A szamoszi fölkelők. A Szamoszból érkezett legutóbbi jelentések arról szólnak, hogy a szamoszi fejedelmet és a helyőrség csapatait a felkelők körülzárták. A felkelők nem bántották az idegen konzulatusokat, amelyekben külföldiek, közöttük 32 olasz, tartózkodtak. A porta hír szerint tíz hadihajót küldött el Szamoszba nagyszámu csapatokkal fedélzettel. E hajóknak ma kell Szamoszba érkezniük. A porta reméli, hogy a felkelést kevés vérrel és mielőbb elfojthatja.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Nyitra vármegye törvényhatósági bizottsága ma tartotta meg tavaszi közgyűlését gróf Wilczek Frigyes főispán elnöklésével. A közgyűlés tárgysorozatán különös érdeklődést keltett az alispáni jelentés, amelynek tárgyalásánál felszólalt Deák János bizottsági tag és a szövetséget pártok nevében tiltakozott az ellen, hogy a főispáni székben távozott Markhot Gyulának a közgyűlés elismerést szavazzon, mert a volt főispán cserben hagyta azt a pártot, amelynek vállain a főispáni székbe emelkedett. A felszólalás hosszabb heves vitát idézett elő, melynek folyamán Markhot Aladár, jánoki Madocsányi Gyula országos képviselők és Mezey Gyula bizottsági tag szólaltak fel. A közgyűlés ezután a tárgysorozat többi pontjait tárgyalta le.

Ítélet a dánosi pörben.

— Nincs kivégzés. —
— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 29.

A dánosi pörben elhangzott a bíró szava és a legvérengzőbb bestia, az ember csalódottan hagyta el az arénát: nincs kivégzés. Kivonultak a fehérbőrű nők, a kifogástalan kabátú férfiak és vádolták az elnököt, mert szíve mélyén úgy találta, hogy a harminczhárom napi tárgyalás eredményeképpen nem adhat bakó kezére egyet sem a cigányok közül. Az ősz, a bírói székben megöregedett elnök érezte, hogy nyugodt lelkiismerettel nem sujthat halállal egy vádlottat sem, mert amit ostoba cigánygyerekek és elfogult parasztok telve gyűlölettel vallottak a cigányok ellen, az nem nehezedik oíy súlylyal a vádlottakra, hogy habozás nélkül ki lehessen mondani: — Ó felsége a király nevében, kötél általi halál.

Dicséret illeti Rónay Camillt, hogy az agyoncsigázott esküdtek elfogult verdiktje daczára, amely teljesen kiszolgáltatta neki a cigányokat, csaknem humánusan ítélte. Talán magában értékelte a tanuvallomásokat, a tények közti logikai kapcsolatokat, régi praxisából bizonyára hozzágondolt néhány lehetetlennek látszó lehetőséget és mindez megérelle benne azt az elhatározást, hogy csakis reparálható ítéletet hoz. A rettenetes nyomás alatt, amely a közönség részéről érte, megállt ott, ahol az élet végződik és a halál kezdődik és azzal a nyugodt bölcseséggel, amelyre az ember a bírói székben tesz szert, ha bensejében meghalnak az indulatok, azzal a nyugodt bölcsességgel mondta ki az ítéletet.

Az egész pörben a népszerű fölfigással ellenkező nézetet vallottunk és a végső eredmény nekünk adott igazat. Kétely élt a bíróban és kétely élt bennünk is. Biráltuk a tárgyalást, ahogy lefolyt, de értettük, hogy az emberek elfogultak és az esküdtek, a gyarló emberek alatta állnak annak a borzalmas nyomásnak, amelyet a homályosan látó közvélemény gyakorolt az egész ítélkezésre.

A bíró ebben az esetben nem vádolható, mert ő csak a verdikt után megy és ami vád az elnököt a tárgyalás részrehajló vezetése miatt érthette volna, eloszlik, ha meggondoljuk, hogy ő az adatait csendőregyzőkönyvekből és jelentésekből kapta és azokban már szépen csoportosítva és kitisztázva állottak olyan dolgok, amelyek a nyomozásban közvetlenül résztvevőkre éppenséggel nem hatottak olyan meggyőző erővel, mint reá.

Ami visszataszító ebben a bünpörben volt és ami ma is gyalázatos volt: az a publikum viselkedése. Az egész tárgyalás alatt vad és vérszomjas kegyetlenséggel kísérték a tárgyalást gyöngéd nők és finom urak. Olyanok, akik zsurokon szellemességeket mondanak és fölhuzzák orrukat, ha csak disszináns hang sérti is füleiket. Ezek a szörnyek emberi formáikból teljesen kivetkőzve rekkenő hőségben, örült tolongásban ott verekedtek nap-nap után a tárgyalási teremben és amikor bejutottak, cserepes ajakkal, nehezen lihegve kísérték a tárgyalást és százsoros halált kívántak a cigányok fejére. Finom és illatos nők valami véres és vad kéjtől remegve nézték egy szálás cigány fehéres nyakát s szinte önkívületben gondolták hozzá a nyakhoz a fojtó kötelet, amely kikergeti a testből a meleget és amely némán, veszettül szorit. Ott volt nap-nap után kegyetlen tömeg, amelynek asszonyai redketen ordítottak halált a vádlottak fejére és amelyek leányai százsor megesküdtek, hogy meg tudnák forgatni körömfaragó késeiket a vád-

lottak szívében, ott volt a kegyetlen tömeg, de halálsápadtra, reszketőre válva figyelt, amikor közeledett a percz, hogy köröszkül süvitsen a forró levegőjü termen: halál. Látni kellett volna, hogy a hősködő publikum nagy része hogy vált fehérré, amikor az elnök ajkán születőben volt az ítélet első szava és hogy tért vissza nyugalma akkor, amikor meghallották, hogy a bíróság csak fegyházzal büntet. A hősködők idegkimerülten úgy csuklottak össze, mint a bicska és az imént még vérszomjasok csaknem lezuhantak a földre. Egy-egy rész, a tiszta bestia morgott elégedetlenül, ezeknek igazán kívántuk volna a háromszoros halálos ítéletet, de úgy, hogy a sok csipkés nő és vasalt gavallér oszlopokhoz kötözve legyen kénytelen végignézni a borzasztó procedurát.

Végezetül nincs megjegyzésünk. Bírói szék-ből hallottuk, hogy a nyomozás nem tudott olyan adatokat szolgáltatni, amelyek a bíró előtt kétségtelenné teszik az ügyet. Ez volt az álláspontunk elejétől fogva és idefordult ma már a közvélemény is. Ilyen körülmények közt örvendetes, hogy a bíróság reparálható ítéletet hozott.

A mai nap.

Ami ma lefolyt a pestvidéki törvényszéken, az meghalad minden elgondolhatót. Az ítélethirdetésre ezer és ezer ember gyűlt Pestmegye székháza elé, hogy tanuja legyen a dánosi bünpör befejezésének. A közönségesen „legjobb“-nak nevezett publikum tülekedett, rugott, boxolt a tárgyalóterem előtt. A rendőrök úgy rontottak az embereknek, mint a legnagyobb büntetések idején, de selyembluzos hölgyek nem törődtek ökölcsepásokkal, brutalitásokkal, csakhogy közelebb jussanak az ajtóhoz. Lihegve, izzadva, egymást marcangolva verékedtek az emberek, csak azért, hogy tanui legyenek annak, amikor egy csomó rongyos remegő alakra, egy pár cigányra, aki felelőtlen vadságában talán őlt, kimondják a halált. Hogy tanuja legyen bitóra szánt emberek tajtékot turó félelmének és halója fekete, sovány cigányasszonyok vérfa-gyasztó tüvöltéseinek. Megrészegedni akartak a hörgéstől és mások halálfélelmétől. Ők a selymes nők, ideges, kéken erezett kezeikkel és finom, vibráló orrczimpáikkal.

A megyeháza előtt kezdődött a viaskodás. Igazolványok boldog tulajdonosait bocsátották be csak, de ezek se jutottak ép bőrrel céljukhoz. A lépcsőn folytatódott a veszekedés. Minden lépcsőfokot viaskodással kellett elfoglalni s ezenközben hullott a sértés, a vastag gorombaság. Önkívületben mindenki elnyelt minden inzultust. A terembe mint a vadállatok csapódnak be az emberek. Minden talpalatnyi hely megtelik emberekkel, akik kegyetlenül hágnak pam-lagra, fehér márvány-kandallóra, gyürve, gázolva egymást.

Amikor már szorongásig megtelt a terem tépett, zuzott emberekkel, félmeztelen buja hajú nőkkel, nagy robajjal kivágódik a karzat ajtaja és beesik tíz emberi formáiból teljesen kivetkőzött alak. Ugyanakkor fölhangzik a kiáltás:

— Rendőrséget ide!

A teremőrök ugyanis attól félnek, hogy a betóduló közönség alatt leszakad a karzat és emberhalál lesz minden ítélet és kivégzés nélkül. A rendőrök a ruhájuknál fogva ránczigálták ki az embereket, akik izzadva, vérezve is egyre mondták a hülye viczeket és fogadtak leg-alább három halálos ítéletre. Volt olyan is, aki Bali Mihálytól irigyelte a töméntelen keresetet. Mindegyre vadabbul, féktelenebbül viselkedik a tömeg, míg nem a bíróság belépése megakasztja a lármát. A bíróság ünnepélyes, Rónay komoly, hallgatag és reszketve szorongatja kezében az ítéletet.

Csönget az elnök és megkezdődik az utolsó tárgyalás.

Az ítélet.

Halálos csöndben emelkedett föl az elnök és remegő hangon olvassa:

Ó felsége a király nevében!

A pestvidéki királyi törvényszék, mint esküdttörvényszék a letárgyalt bünügyben az esküdtek határozata alapján a következők-

Ítélt:

I. Lakatos János Parnót a bíróság bünösnek mondja ki négyrendbeli gyilkosság büntetésében, mint tettest, a Szarvasék sérelmére elkövetett rablásban, továbbá a Fabókék sérelmére elkövetett 1 rendbeli rablás és 3 rendbeli súlyos testi sértés büntetésében, mint tettest, továbbá 2 rendbeli lopás büntetésében, mint tettest és ezért életfogytig tartó fegyházra és 10 évi hivatalvesztésre ítéli.

II. Lakatos Lajos Dolárt ugyan-ezekért a büncelemekényekért a bíróság szintén életfogytig tartó fegyházra és 10 évi hivatalvesztésre ítéli.

III. Lakatos János, Sztojka Bajkát a fentebbi büncelemekényeken kívül erőszakos nemi közönsülésben is bünösnek mondta ki a bíróság és tizenöt évi fegyházra ítélte, amelyből hat hónapot kitöltöttnek vesz.

IV. Kolompár Balog Tutát ugyan-ezen büncelemekényekért és még azonfelül gyujtogatásért és hatóság elleni erőszak büntetésért tizenöt évi fegyházra ítéli a bíróság s ebből hat hónapot kitöltöttnek vesz.

V. Lakatos Kunát a Sztojka Bajkával egyező büncelemekényekért tizenöt évi fegyházra ítéli s ebből öt hónapot kitöltöttnek vesz.

VI. Trokár Marcsát (Német Vrana) a bíróság négyrendbeli gyilkosság büntetésért, mint tettest, 2 rendbeli rablás büntetésért, mint tettest és 3 rendbeli súlyos testi sértésért, mint tettest életfogytig tartó fegyházra ítéli.

VII. Surányi Csoroszlyát 4 rendbeli gyilkosság büntetésében és rablásban, mint bünsegédet, továbbá a Fabókék sérelmére elkövetett rablás büntetésében és 3 rendbeli súlyos testi sértés büntetésében, mint bünsegédet mondta ki bünösnek és ezért öt évi fegyházra ítéli, amiből hat hónapot kitöltöttnek vesz.

VIII. Lakatos Luternát ugyanezekért a büncelemekényekért szintén öt évi fegyházra ítéli a bíróság, hat hónapot kitöltöttnek véve.

IX. Surányi Ignác 1 rendbeli rablásból származó orgazdaság, 1 rendbeli rablás és 3 rendbeli súlyos testi sértés büntetésért, mint tettes, továbbá lopásért hat évi fegyházra íteli, ebből hat hónap ki van töltve.

X. Surányi Márton Tubát orgazdaságért, rablásért, súlyos testi sértésért és lopásért nyolcz évi fegyházra ítéli a bíróság. Hat hónap ki van töltve.

XI. Lakatos Erzsébet Dola orgazdaságért és súlyos testi sértésért, mint tettes négy évi fegyházat kapott, hat hó kitöltve.

XII. Surányi Lidi Lizit orgazdaságért, rablásért és súlyos testi sértésért, mint tettest, három évi fegyházra ítelték. Hat hónap kitöltve.

XIII. Surányi Julcsa Mozol 1 rendbeli orgazdaságért egy évi börtönt kapott, ebből 9 hónap kitöltve.

XIV. Kolompár Zelfi 1 rendbeli orgazdaságért egy évi börtönt kapott, 9 hónap kitöltve.

XV. Kolompár Buert a bíróság 1 rendbeli orgazdaságért egy évi börtönre ítélte, 9 hónapot kitöltöttnek véve.

XVI. Lakatos Mari Kácsi 1 rendbeli bünpalástolásért 10 havi fogházat kapott. Büntetése teljesen kitöltöttnek vétetett s a bíróság azonnali szabadlábra helyezését rendelte el.

XVII. Lakatos Rózi Mundrát a bíróság fölmentette.

Az elítelt férfiak külsőleg nyugodtan fogadták az ítéletet, amelynél — a közönség jóvoltából — súlyosabbat vártak. Az asszonyok már nem nyugodtak bele szó nélkül sorsukba. Surányi Csoroszlya a földhöz vágta magát és fet-rengve üvöltött. Az elnök intésére a fogházőrök megragadták a leányt és kihurezolták. Még a folyosóról is behallatszott rémes jajgatása. Ugyanigy jajveszékelt Lakatos Luterna.

Az indokolás.

Az ítélet kihirdetése után nyomban elmondja az elnök annak indokait is.

A bíróság — kezdi az elnök a megokolást — bünösöknek mondta ki a vádlottakat az ítéletben meg-

felölt büncelemekben, mert bünösségüket az esküdtek marasztaló verdiktje állapította meg.

Ami a büntetések kiszabását illeti, mindenekelőtt ki kell jelentenem, hogy azon vádlottak között, akiket az esküdtek gyilkosság büntetében bünösöknek találtak, csak hárman vannak, kikre nézve koruknál fogva a btkv. 278. §-a alapján a legsúlyosabb büntetési tétel alkalmazható lett volna és pedig ezek Lakatos Balog Párnó, Lakatos Lajos Dolár és Német Mrana. Párnó saját bevallása szerint 43 éves, Dolár 27 éves, Német Vranára nézve pedig három szakértő egyhangulag állapította meg, hogy a 20 éven jóval túl van. Hogy mégis ennek dacára a kir. törvényszék a legsúlyosabb büntetési nemet, vagyis a halálbüntetést ezen három vádlottra nézve nem alkalmazta, ennek oka abban rejlik, hogy eltekintve attól, hogy ezen három, különben is tagadásban lévő vádlott bírói tudomás szerint eddig büntetve nem volt, a kir. törvényszék a tárgyalás folyamán felmerült adatokban nem talált oly megnyugtató és biztos támpontot arra nézve, hogy ezek a csárda belsejében tanuk nélkül lefolyt események alkalmával személyenként mily mérvű tevékenységet fejtettek ki s nincs kizárva annak lehetősége, hogy a csárdában lefolyt vérengzésben az esküdtek által szintén bünösöknek felismert többi vádlottak közül épp azok fejtették ki nagyobb tevékenységet, akikre nézve koruknál fogva a legsúlyosabb büntetési tétel nem alkalmazható. Ezen három vádlottra nézve tehát a kir. törvényszék a btkv. 91. §-át találta alkalmazandónak.

Megjegyzendő, hogy Lakatos Bojka, Kolompár Tuta és Lakatos Kuna vádlottakra vonatkozóan az orvosszakértők olyan megállapodásra jutottak, hogy a cselekmény elkövetése idejében 20-ik életkorukat alig, vagy éppen nem töltötték be, ezekre nézve tehát a bíróság a reájuk kedvezőbb helyzetet fogadta el s ezeknél a btkv. 87. §-át alkalmazta, amit a kir. ügyész is indítványozott.

A bíróság a büntetés kiszabásánál súlyosító körülményül tekintette, hogy ténykedésüknek négy emberélet esett áldozatul s az okozott kár is jelentékeny, melyre nézve a vádlottak kárpótlást nyújtani nem képesek, továbbá, hogy Lakatos Bojka, Kolompár Tuta, Surányi Ignác és Lakatos Luterna már büntetve voltak, ellenben valamennyi vádlottra nézve a bíróság enyhítő körülményül fogadta el a vallási és erkölcsi érzéknek teljes hiányát, a társadalom részéről megvetett voltukat s büncelemeknek elkövetésére való hajlandóságukat, elfogadta továbbá a védők részéről védeneczeik érdekében felhozott egyéb enyhítő körülményeket, Surányi Lidi Lizinél még előrehaladott korát, a többieknél pedig fiatal korukat és büntetlen előéletüket, miért is mindezek egybevetésével büntetésüket a bünösség fokozatához mérten találta megállapítandónak.

Kihirdetés után.

Az ítélet kihirdetése után az elnök egyenkint megkérdezi az elítélteket, hogy megnyugodnak-e az ítéletben vagy semmisségi panaszt jelentenek-e be. Lakatos János Párnó az első, akihez Rónay elnök fordul:

— Megnyugszik?

— Hogy nyugodnék kérem. Ártatlan vagyok.

Sztojka Bajka se törődik bele az ítéletbe. Balogh Tuta fölébezzést jelent be, mire az elnök kioktatja, hogy csak semmisségi panaszszal élhet.

Lakatos János Kuna így felelt:

— Megfelebbezem az ártatlanságomat. Lenne még pár szavam, méltóságos elnök ur.

— Már vége van mindennek, nem mondhat semmit, mondotta az elnök.

Trokár Marcsa ismét az ártatlanságát hangoztatta s szintén semmisségi panaszszal él.

Surányi Csoroszlya az elnök kérdésére ékfelelen jajgatásba tört ki, s a földre vetette magát. Az öröknek erőszakkal kellett őt kivonszolni a teremből.

Lakatos Julcsa Luterna ezt felelte az elnöknek:

— Dehogy nyugszom meg, nagyságos ur, kezét csókolom.

Surányi Ignác azt mondta:

— Alázatosan megkérem a méltóságos elnök urat, hogy nyugodnék meg, mikor ártatlan vagyok!

Surányi Márton így válaszolt az elnöknek:

— Felebbezek, nem érzem magam bünösnek. Ha nyolcezig el tudtak itélni, itéljenek el kötélre.

Surányi Lidi Lizi összecsapta a kezeit és sirva felelte:

— Nem nyugszom meg, kérem.

— Nem kell azért bögni, jegyezte meg az elnök. Kolompár Zelfi megnyugodott az ítéletben.

Lakatos Erzsi Lulugya nem nyugodott meg, semmisségi panaszt jelentett be.

Kolompár Buer megnyugodott az ítéletben.

Surányi Julcsa így felelt:

— Megnyugszom, kezét csókolom, ha már nem tudták kikeresni az igazságot.

Lakatos Mari Kácsi megnyugodott az ítéletben.

Lakatos Rozi szerényen állt meg a bíróság előtt, s szó nélkül vette tudomásul, hogy őt szabadon fogják ereszténi.

A védők meglepődéssel fogadták az ítéletet, mert az esküdtek verdiktje után súlyosabbat vártak. Azért mind bejelentették a semmisségi panaszt, azokat kivéve, akiknek védeneczei megnyugodtak az ítéletben. A királyi ügyész szintén semmisségi panaszszal élt, azoknak a terhére, akiknél az enyhítő szakaszt alkalmazta a bíróság.

Az utolsó jelenet.

A hatalmas bünpörben az elnök kiadja az utolsó parancsot:

— Vezessék el az elítélteket.

És kivonulnak a teremből a cigányok, hogy az ország különféle fegyházaiban megkezdjék a rájuk mért büntetés leülését. A férfiak lehajtott fővel mennek ki a teremből, csak Lakatos János vet egy mélységesen megvető pillantást az elegáns közönségre, amely tegnapelőtt, amikor börtöne rácsán kinézett, azzal riasztotta, hogy fölkötik. A tegnapi őrjítő éjszakáért nézett így végig az embereken.

Az asszonyok sokkal hangosabbak. Keservesen, vonatottan sirnak és még a börtönből is fölhallatszák elcsukló zokogásuk.

Az emberek, mintegy lidércnyomás alul szabadulva, tódulnak ki a szabadba, ahol a nap sugar elmossa a sötét képét.

A dánosi bünpörnek vége, csak a tanulságai maradtak meg. Bizony isten hiába, mert értékesíteni úgy sem fogjuk őket. Rendezetlen marad a cigánykérdés és a nyomozás is megmarad a derék, önfelelő munkát végző, de kis intelligenciájú csendőrlégénység kezében.

EGYHÁZAK.

— (Csernoch püspök bérmautja.) Csernoch János püspök csanádmezei bérmautjában ma Makóra érkezett. Makó város közönsége valláskülönbség nélkül nagy örömmel fogadta a főpásztort. Az állomáson a megyei és városi hatóságok Návay Tamás főispán és Farkas József polgármester vezetésével gyülekeztek. A város ez alkalomból lobogódiszt öltött. A főtéren diadalkaput állítottak fel, honnan a feldisztett püspöki palotáig zöld guirlandok között vezetett az út. Az iskolák növendékei és Makó város közönsége ünnepi ruhában sorfalat alkottak, hol a püspök haladt. Pontban öt órakor rohogott be az Acsev külön vonata a püspökkel, ki mikor a perronra lépett, az ezrekre menő közönség lelkesen éljenzett. A püspök fogadására az állomáson voltak Návay Lajos, a képviselőház alelnöke, különböző egyházak papjai, elnökei, a környékbeli papság és más előkelőségek. Csanádmezeje nevében Návay Tamás főispán, Makó város nevében Farkas polgármester beszéddel üdvözölték a főpapot, mire a püspök meghatóttan mondott köszönetet. Szívesen jött — ugymond — Makóra, püspöksége hajdani székhelyére. Jól esik látnia hívei szeretetét és amennyire tőle telik, szíven viseli Csanádmezeje és Makó város érdekeit. Azután hosszú kocsisorban vonultak a városba. A püspök három napig marad Makón. Szombaton tisztelegnek a főpásztornál a megyei és városi hatóságok, az egyházak, hivatalok és mások.

— (Majláth püspök és a fogarasi főrabbi.) Gróf Majláth Gusztáv Károly püspök bérmautjában 26-án érkezett Fogarasra. A tisztelgő felekezetek sorában meglelt előtte az izr. hitközség küldöttsége is,

melynek nevében dr. Kelemen Adolf megyei főrabbi szép beszéddel üdvözölte, többek között ezeket mondván:

Fenkölt főpapi lénye, az isteni dicsőség fényében áraszsa e kinyilatkoztatott igazságokat szent-egyházára, hogy az Isten igazi szolgálói épülve az isteni ígér, hirdessék, hogy mindazok, akik felekezeti válaszfalakat emelnek, kik ember és ember között különbséget tesznek, nem ez édes hazának, nem e városnak jötevői. Szónoki munkásságának hódító varázsa, szívének melege, eszményien magasztos főpapi működése élető napként hasza át társadalmunk közszellemét. Imánk száll a Mindenhatóhoz: Ő óvja, Ő áldja az erdélyi róm. kat. status főtiszteendő püspökének, nagyméltóságodnak nemes munkában megszentelt életét nemzeti dicsőségünk gyarapítására, a róm. kat. és minden testvéregyház áldására.

Az üdvözlésre a püspök a következőket válaszolta:

Mélyen meghatóttak és szívembe vésődtek azon igazán szép szavak, melyeket a fogarasi izr. hitközség nevében szónokuk hozzám intézett. Valóban a kinyilatkoztatott igazságok minden hódító ereje a szeretetben áll. Ennek kell áthatni mindnyájunkat, mert jaj annak, ki nélküle szűkölködik. Két okból: mert az a szegény ellensége önmagának és ellensége embertársainak is. Mindig szeretettel viseltem a fogarasi izr. hitközség irányában. Erről a jövőben is biztosíthatom önöket. Fogadják szíves megjelenésükért igaz köszönetemet.

A püspök ezután barátságosan kezét fogott a küldöttség minden tagjával. A főrabbi hivatalos volt a szent ferenczrendi zárdában megtartott püspöki ebédre is.

TÁVIRATOK.

Az angol király és a czár.

London, május 29. (Saját tudósítónktól.) A Daily Mail pétervári távirata szerint Edward király oroszországi látogatásakor egyáltalán nem fog partra szállni s az ünnepeket a két jachton fogják megtartani. A két uralkodó személybiztonsága érdekében megtették a legmesszebbmenő óvintézkedéseket.

A szocialisták és a radikális párt egy része is hevesen agitálnak Edvárd király pétervári látogatása ellen s azt hangoztatják, hogy a király oroszországi útja egyenes megsértése az angol népnek. Oroszországgal szövetségre csak gondolni is a jelenlegi viszonyok között a cinizmusnak legmagasabb foka és nemzeti szégyen. A munkáspárt 26 tagja és az alsóház szabadelvű pártjának 31 tagja tiltakozó nyilatkozatot irt alá s átnyújtotta azt sir Edward Grey külügyminiszternek. A tiltakozás így hangzik:

A parlamentnek alulírott tagjai mély sajnálkozásunkat kívánjuk kifejezni azon, hogy a kormány az ország határozott rosszalása ellenére tervbe vette a király látogatását a czárnál. Tiszteletteljesen fejezzük ki azt a reményünket, hogy a tervezett oroszországi utazás el fog maradni.

Nincs zsold.

Konstantinápoly, május 29. Ismétlődnek a katonai lázadások, melyeknek oka a zsoldok elmaradása. Különösen azon 8000 kisázsiai redif katonából álló csapat körében uralkodik nyugtalanság, amelyek nemrég a macedón Nizám-zászlóalj meg erősítésére rendeltettek ide. Kula-ban (Ajidin vilajet) a tisztek lázadtak fel. Megtámadták az ottani kormányzósági épületet és az adóhivatalt és fizetésük biztosítására lefoglaltak 14.000 piasztert.

Az ausztriai szlávok a czárnál.

Pétervár, május 29. (Saját tudósítónktól.) Az ausztriai szláv delegátusokat a czár ma kihallgatáson fogadta. Ebben az audienciában a szlávok a pánszlávvisztikus törekvések diadalát látják.

Az isztriai tartománygyűlés feloszlátása.

Bécs, május 29. A holnapi Wiener Ztg. május 22-én kelt császári kéziratot közöl, amely feloszlátja az isztriai tartománygyűlést és elrendeli az új választásokat. A feloszlátás azért történik, hogy a lehető legrövidebb időn belül az új tartománygyűlés választási törvény alapján történhessenek az új választások.

Közgazdasági táviratok.

A német birodalmi bank állása.

Berlin, május 29. (Saját tudósítónktól.) A birodalmi bank központi választmányának mai ülésén az elnök helyett, aki szabadságon van, Glasenapp alelnök kifejtette, hogy a status javulása, amely május 25-ig jelentkezett, további előhaladásokat tett, azonban még mindig nem olyan, hogy megokoltá tenné a kamatláb leszállítását. Az igazgatóság kívánja a ráta mérséklését s mihelyt a viszonyok megengedik, el is fogja határozni, de egyelőre beláthatatlan, hogy mikor fog a helyzet ekként alakulni.

A Nordbahn közgyűlése.

Bécs, május 29. A Nordbahn közgyűlése egyhangulag elfogadta az igazgatótanács javaslatait.

A francia bank.

Páris, május 29. A francia bank a lombard-kamatlábát 4%-ról 3½%-ra szállította le, a váltó-kamatlábát azonban nem változtatta meg.

Mozgó képek.

Amikor remeg a föld.

Budapesten ma egyébről se folyik a szó, mint a reggeli földrengésről. Sikerült néhány megjegyzést ellesen, melyeket az alábbiakban leírtunk:

No bizony! A Matyi darabját adjuk, minden nap reng a nevetéstől és tapstól a druzsám.

Feld papa.

Holnap a kirakat minden ablakát megtömöm Jókai „Mégis mozog a föld” regényével.

Egy antikvárius.

Ime, a legujabb bizonyíték ama régen érzett szomorú tény mellett, hogy a magyar föld megmozdult.

Egy politikus.

Kicsiben mult, hogy a házam össze nem dől, pedig csak most stájeroltam a lakókat.

Egy háziúr.

Bár csak az összes budapesti ház összedől volna!

Egy lakó.

Bocsánat! A földrengéskor megállt az óráim...

Egy elkésett udvarló.

Amikor lökést éreztem, azt hittem, hogy kopognak az ajtón és nyugodtan mondtam: „Tessék!”

A flegmatikus.

En könyezni kezdtem, mert éppen úgy hullámoztam a szoba, mint a tenger, amikor nászuton voltam.

A melancholikus.

Engemet roppantul érdekelt volna tudni, hogy a harmadik emeletéről a másodikra, vagy a szemközti házra pottyannok-e, ha bedől a ház!

A szangvinikus.

En pofonlítottam a cselédet, mert azt hittem, hogy becsapta az ajtót.

A kolerikus.

Ez is csak Budapesten történhetik!

A zsörtölődő.

Ezt csinálja utánunk Bécs!

A sovíniszta.

Vajjon mit jelent!

A babonás.

Jaj! Ha most beteljesedik a szegény Hazafi Verai átká: „Olyan vagy te mint a barmok, düljön rád az iparcsarnok.”

Az iparcsarnok.

Vörösmarty azt mondja: „Házádnak rendületlenül légy hive...” és ime most a haza rendült meg!

A czuczilista.

Bár csak elnyelné az esküdteteket a föld!

Tuta.

Fluk! Sokat adjunk a földrengésről.

A szerkesztő.

De igazán rengett a föld?

Rosta.

A pinczerek harca.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 29.

Tegnap számunkban röviden foglalkoztunk már a pinczerek azon mozgalmával, amelynek célja, hogy a munkaadók e hó 27-én hozott sérelmes határozatának végrehajtását megakadályozza. A pinczerek sérelmesnek találták magukra nézve a közgyűlés határozatát s azt mondják, hogy a munkaadóknak nem volt jogukban az ügyet gróf Andrássy Gyula belügyminiszter elé vinni, de meg a pinczerekkel szemben ez nem is volt méltányos eljárás. Ott van a békeltető bizottság, amely a munkaadók és a munkások közötti nézeteltérések kiegyenlítésére van hivatva. A pinczerek azt mondják, hogy a kávéosok és vendéglősök ezzel az eljárással megkezdték az ellenségeskedést, mert ha a békeltető bizottság állapítja meg a szerződést, akkor ők abba bele is nyugszanak és a hentesztrájk alkalmával tanúsított eljárásuk fölött készségesen fejezik ki sajnálatukat is. Viszont azonban, ha a belügyminiszter állapítja meg a szerződéshez, úgy igen valószínű, hogy ők a retorzió terére lépnek. Ez a retorzió pedig az általános pinczérstrájk.

A pinczerek egyébként ma éjszaka gyűlést tartottak, amelyben követendő magatartásuk felől tanácskoztak. A gyűlés lefolyásáról a Munkás Híradó a következőket jelenti:

A gyűlést ma délután három órakor tartották meg a Vig-utcai Poós-féle vendéglőben. A gyűlés elnöke Kovács József, jegyzője Friedmann Sándor volt. Az éttermi segítők részéről Schönher József, a kávéosok részéről Krausz Ferenc és a kávéfőzők részéről Kéfi Károly tartottak beszédet.

A szónokok részletesen ismertették a szegedi kongresszusnak határozatait s azt olyan merényletnek mondták, amelyet a munkásságnak minden eszközzel vissza kell verni. Ha a munkaadók el akarják venni a kivívott szabad napot, akkor a pinczerek viszont követelni fogják, hogy nekik is adassék meg, mint minden munkásnak a teljes vásárnapi munkaszünet. (Viharos helyeslés.) A nők alkalmazása a kávéházakban a mai viszonyaink között teljes lehetetlenség.

A gyűlés végül elfogadott egy határozati javaslatot, melyben kimondják, hogy visszautasítják a munkaadók támadását a pinczerek szervezkedési szabadsága ellen. Felhívják az összes pinczereket, hogy tagadják meg a munkaadók által kívánt nyilatkozatot, hogy a szervezetből kilépnek, ellenben lépjenek be valamennyien a szabadszervezetbe, amelyben érdekeiket megvédhetik.

Kimondja a határozati javaslat, hogy tiltakozik az ellen, hogy a kávéosok a belügyminiszterhez fordultak a pinczerek ellen s ezt szerződészegésnek tekintik. Ha pedig a kávéosok kérelme következtében a belügyminiszter tényleg beavatkoznék a pinczerek ügyeibe, úgy ezt a pinczerek a kollektív szerződés felbontásának tekintik.

Az éjszaka folyamán a nappali pinczerek is gyűléseztek, melyen ugyanily határozati javaslatot hoztak.

A helyzetre vonatkozólag a kávéos ipartársulat egy számottevő tagja a következőket mondotta:

Ami a kávéosok és vendéglősök országos szervezkedését illeti, tény, hogy az eszme egy vidéki ipartársulattól merült fel s ez ügyben az ország több városából hívtak meg vendéglősöket és kávéosokat értekezletre, amelyen azonban csak a szövetség megalakításának elvi kérdésével foglalkoztak. Azt a jogát a munkaadóknak pedig, hogy érdekeik megvédésére szövetkezzenek, senki sem vonhatja kétségbe. Ami különben a pinczerek és konyhaleányok kiáltványát illeti, amelyben arról beszélnek, hogy a kávéosok nem a békeltető bizottság elé viszik a szerződéshez, hanem a belügyminiszter elé, ez tévedésen alapul. A kávéosok csupán azt mondták ki, hogy a pinczerek és kávéfőzők részéről sok esetben szerződészegés történt, amelyért az illető szakszervezeteket annak rendje és módja szerint felelősségre fogják venni. Ha ennek nem lenne fogantatja, a kávéos ipartársulat a szerződést semmisen nyilvánítja és erről a belügyminisztert kötelezőszeríten értesíti. Joggal remélhették ezek után a kávéosok, hogy most már nyugalom lesz. De csalódtak. Azóta is napirenden vannak a bojkottok, a sztrájkok, erőszakoskodások és hatalmi kérdések. Ez az állapot nem tarthat így tovább —

mondotta az illető — ha a kávéosok nem nyernek biztosítékot arra nézve, hogy munkásaik békében hagyják őket. Inkább becsukjuk az összes vendéglőket és kávéházakat és megnyitjuk teljesen új személyzettel.

Igen jellemző, hogy a pinczerek nagy része se-hogy sem hajlandó a sztrájkra való törekvést támogatni és mindenképpen azon vannak, hogy a mozgalom rövidesen békés megoldást nyerjen.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Szombat, május 30. — Róm. kat.: Nándor. — Prot.: Nándor. — Görög-orosz: Május 17. Andornik. — Zsidó: Ijar 29. — A nap két reggel 4 óra 10 perczkor, nyugszik este 7 óra 40 perczkor. — A hold két reggel 4 óra 31 perczkor, nyugszik este 8 óra 52 perczkor. — Ujhold reggel 4 óra 14 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — Zeneakadémiai vizsgálati hangverseny fél 8 órakor. — Fényképiállítás a Múcsarnokban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 60 fillér. — Tavasz és grafikai kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Tavasz kiállítás az Uránia Kizyó-téri szalonjában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. — Gyűjteményes kiállítás a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Góva-kiállítás a Szépművészeti Múzeumban nyitva 10-1-ig. Belépődíj nincs. — Automobil-kiállítás az Iparcsarnokban. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig és 3-7-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A Néprajzi Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10-12-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Ráth György-múzeum nyitva 10-4-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9-1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9-12-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 3-6-ig.

— Császári jubileum. A mai nap folyamán a tábornokok legnagyobb része, valamint a király nevét viselő ezredek tisztii küldöttsége Bécsbe érkezett, hogy résztvegyen a katonaság holnapi hódolatán.

— Fallières elnök utja. Fallières ma délelőtt utazott el Londonból. A francia köztársaság elnöke tegnap kirándult Windsorbba, este pedig vendégeül látta a királyt és a walesi herceget a francia nagykövetségben. A francia kolónia nagy számban jelent meg a lakomán. Köszöntőket nem mondtak. Ma reggel 9 óra 45 perczkor utazott vissza az elnök Párisba a Viktória-állomásra. A londoni pályaudvaron elutazásakor, amely magánjellegű volt, megjelentek a király és a walesi herceg. Az elnök Doweren át folytatta útját Calaisba. A tenger nagyfoku dagályára való tekintettel nem a Leon Gambetta páncéloshajót, hanem a Le Nord Lloyd-gőzöst használta. Calaisba az elnök délután fél kettőkor érkezett. Az angol föld elhagyása után az elnök táviratot intézett Edvárd királyhoz, amelyben ismét köszönetet mondott az őt ért fogadtatásért és kijelentette, hogy kitörülhetetlenül emlékeztetbe vésődött londoni tartózkodása. Calaisban az elnök a polgármester és a kereskedelmi kamara elnökének üdvözlő beszédére mondott válaszában kifejtette, hogy a csatorna tuloldalán is osztják megelégedését és hozzáfüzte, hogy az az entente cordiale, amelynek kötelekeit szorosabbra fűzték, nem kíván senkit bizalmatlansággal eltölteni, mert célja, hogy a béke és a biztonság zálogát képezze az egész világ számára. Ezután az elnök élénk ovációk közt folytatta útját Párisba. Fallières elnököt, ki hat órakor érkezett Párisba, a pályaudvaron az összes miniszterek várták és üdvözölték. Az elnök a közönség lelkes ovációi közt az Elysée-palotába hajtattott.

— Kitiintetés. A király megengedte, hogy Zsák Hugó miniszteri osztálytanácsos saját kérelmére állandó nyugalomba helyeztessék és neki ez alkalomból a közszolgálat terén szerzett érdemei elismerésül a miniszteri tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— A szatmári püspök nagybeteg. Bornemissza Tibor szatmári megyéspüspök Szatmárnémetiben tüdőgyulladásban megbetegedett. A püspök állapota aggasztó.

— A kormány hajóvásárlása. Gróf Nákó Sándor fiúmei kormányzó, Dunay László és Dárday Dezső, a tengerészeti hatósághoz beosztott miniszteri titkárok és Ottán Dezső tengerészeti akadémiai igazgató kíséretében a jövő hó első napjaiban Londonba utazik, hogy ott a fiúmei tengerészeti hatóság részére szolgálati hajót vásároljon. Az új szolgálati hajó ellenőrzési utak végzésére fog szolgálni.

— A Wahrmond-ügy. Innsbruckból érkezett tudósítás szerint Wahrmond tanár tegnap este visszaérkezett szabadságáról. Innsbruckban mozgalom indult meg, hogy Wahrmondot a gráci egyetemre helyezték el.

— **Kossuth Ferencz a nagykirálylakhoz.** A nagykirályi szoborleleplezés alkalmából Kossuth Ferencz a következő sürgönyt küldte Falussy Árpád főispánhoz:

Végtelenül sajnálom, hogy váratlanul fellépett betegségem hátráltat abban, amit eddig minden egyes alkalommal megtettem, hogy édes atyám szobrának leleplezésénél jelen lehessenek. Szellemlileg ott vagyok azonban önök között és a nagy emlékek áthatják lelkemet. Hitet merítsen ezekből minden hazafi nemzedékről nemzedékre, hitet és bizalmat hazánk jövőjére, mely nem lehet más, ha él nemzet e hazán, mint amelyet Kossuth Lajos hirdetett és amelyért élt és szenvedett. Kossuth.

A szobor leleplezési ünnepélyére egybegyűlt közönség nevében Falussy Árpád főispán a következő üdvözlő táviratot küldte Kossuth Ferencznek:

Nagyméltóságod kegyes üdvözlését Kossuth szobrának leleplezési ünnepélyére összegyűlt közönség határtalan lelkesedéssel fogadta. Öszintén fájjaljuk, hogy Exczenziád betegsége miatt magasztos ünnepélyünkön részt nem vehetett. Midőn Exczenziádat üdvözöljük, biztosítjuk ragaszkodásunkról, szeretetünkkel, elveinkhez való törhetetlen hűségünkről és kérjük az eget Urát, hogy Nagyméltóságod drága egészségét állítsa minél előbb helyre és adjon erőt, hogy nagy munkáját — a szabad és független Magyarország kiépítését — megvalósíthassa. Az ünneplő közönség nevében Falussy Árpád főispán.

— **Püspökszentelés Szerajevóban.** Stadler érsek tegnap szentelte fel a szerajevói székesegyházban dr. Sarics Ivánt, Vrh-Bosna érsekség újonnan kinevezett püspökét. Az ünnepségen résztvettek Jeglics laibachi hercegecskék, Bukonics, Markovics és Mahnicz püspökök, számos magas egyházi méltóság, a tartományi elnök a tábornoki karal, az egyes csapatok parancsnokai, a katonai tisztviselők, valamint a tartományi kormány tisztviselői kara Hörmann osztályfőnök vezetésével. A felszentelést tegnap este szerenádd és fáklyásmenet előzte meg, amelyet a trebevisi horvát-bosnyák egyesület rendezett és amelyen mintegy kétszázan vettek részt. Ezek között Szerajevó szervezett horvát munkássága. Ma délután diszbanket volt Hidza fürdőben, amelyre a polgári és katonai hatóságok fejei, a papság az idegen püspökökkel és a horvát-bosnyák népszövetség küldöttségei voltak meghíva.

— **Fegyelmi vizsgálat a budapesti román egyetemi hallgatók ellen.** A budapesti román egyetemi hallgatók egyesülete március 26-ikán a házszabály-revizió ellen küzdő nemzeti képviselők tiszteletére ünnepi lakomát rendezett, melyen Mihályi, Lukácsiu, Hodzsa és Bella képviselők gyűjtő beszédeket intéztek az ifjúsághoz, míg több egyetemi hallgató felszólalásában kitartásra buzdította a képviselőket az akkor folyt parlamenti harczban. E miatt az egyetemi tanács fegyelmi vizsgálatot indított több román egyetemi hallgató ellen. A vizsgálóbiztos már megkezdte a diákok kihallgatását. Russu Mircea, a „Tribuna” szerkesztőjének a fia, a kihallgatásnál megerősítette, hogy a lakomát az ifjúság rendezte, a képviselők beszédeket mondtak és végül az egész társaság az irredentista „Desteapta — te romane” (Ébredj román) című dalt énekelte. Russu azt is megerősítette, hogy a felszólalt diákok a képviselőket kitartásra buzdították. Lukács László egyetemi hallgató, a hasonlóképp képviselő fia, szintén megerősítette a fenti tényeket. Lukács László a kihallgatás folyamán oly durván viselkedett a vizsgálóbiztossal szemben, hogy ez őt kiutasította a teremből. Kihallgatták még Popea Miklós diákokat is, aki azonban érdemben nem tudott semmit mondani, minthogy az estélyen nem volt jelen. Az egyetemi tanács folytatja a vizsgálatot és legközelebb még nyolcz román diákokat fognak kihallgatni, akiket már be is idéztek. A vizsgálat nagy izgalmat keltett a román diákok között. A „Tribuna” az hiszi, hogy a vizsgálatot a közoktatásiügyi miniszter rendelte el.

— **A Molitor-pör utójátéka.** Karlsruheben báró Reitzenstein, akinek neje a Molitor-pörben tanúként szerepelt, pisztolypárbajra hívta ki Bleichert államügyészt, aki ebben a pörben a vádat képviselte s állítólag megsértette a bárónét.

— **Pánszláv kongresszus.** Prágában június 24. és 30. közt pánszláv kongresszus lesz, amelyen cseh, lengyel, orosz, szerb, horvát, bolgár és szlovén egyetemi hallgatók is részt fognak venni.

— **Tiltakozás a revall entree ellen.** Ramsey Macdonald, az angolországi független munkáspárt titkára, a szocialisták egyik vezére az angol alsóházban, a párt lapjában a következőket írja:

— **Királyunk találkozni fog a csári párral.** Eltűrje-e népünk ezt az arculapást! A csár közönséges gyilkos, aki nap-nap után tucatszámra löveti agyon az alattvalóit. Riga mögött az egész tartomány az emberiség legjobbjainak kiontott vérével piroslak. Az orosz börtönök tele vannak férfiakkal és asszonyokkal, akiknek egyetlen bűne csak az, hogy az emberiséget és a szabadságot szeretik. Mind e vérontásokért, mind e kínzásokért a csár felelős. Az orosz népnek testvéri jobbunkat nyújtjuk, a csár előtt pedig kiköpünk, hogy utálatunkat kifejezzük.

— **Özvegy grófi Szápary Gézáné halálához.** A szerdán Muraszombaton elhunyt özvegy grófi Szápary Gézáné halála a legszelebb körben keltett részvétet. Grófi Szápary Lászlóhoz, a Szápary-nemzetség ezidőszerinti fejéhez tömegesen érkeztek a gyászhir hallatára a részvétnyilatkozatok. A kondoleálók közt első voltak József főherceg, Augustia, Klótild és Izabella főhercegnők, továbbá herceg Liechtenstein Rudolf, első főudvarmester, gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy, Fontanay vicomte budapesti francia főkonzul, báró Chlumeczký valóságos belső titkos tanácsos, volt osztrák miniszter, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, gróf Apponyi Albert kultuszminiszter és neje, gróf Zichy Aladár a király személye körüli miniszter, gróf Zichy Nándor, Széll Kálmán, gróf Dessewify Aurél főrendiházi elnök és neje és a magyar és osztrák arisztokrácia és a közélet számos kiválósága. A megboldogult grófnőt csütörtökön helyezték ravatalra a kastély kápolnájában. Szombaton délelőtt féltizenkét órakor lesz a beszentelés és ezután a család tagjai Sorokujfalura kísérik a halottat, ahol vasárnap déli egy órakor temetik a családi sírboltba, néhai férje koporsója mellé. Impozáns részvét nyilvánult az elhunyt iránt; a koszoruk egész tömege borítja a ravatalt. A temetés után hétfőn délelőtt az összes kegyuri templomokban gyásztisztviszlet lesz. Budapesten szerdán délelőtt tíz órakor lesz gyászmise a Ferenczrendiek belvárosi templomában.

— **Fürstenberg hercegnő regénye.** Fürstenberg Amália hercegnő és vőlegénye Manheim környékén tartózkodik. Koczian Gusztávnak egy barátja, aki vele sürin levelez, hírt kapott, hogy a szerelmes pár legközelebb megtartja az esküvőt és Manheimben fog megtelenedni.

Bécsből jelentik újabbán: A Fürstenberg hercegi családhoz ma megbízható jelentés érkezett, hogy Amália hercegnő és vőlegénye Svájcban van. Legközelebb lesz az esküvő, amely elé a hercegi család semmiféle akadályt nem fog gördíteni. A pár külföldön szándékozik megtelenedni.

— **Petőfi diákkori verse.** Becses kézirat szaporodott ismét a Petőfi-Ház ereklyetára. Kolmár József nyug. tanár, Petőfinek még élő kortársa Pozsonyból megküldte a Petőfi-Társaságnak azt az emléklapot, melyet Petőfi, akkor még Petrovics Sándor írt Kolmár emlékkönyvébe 1842-ben Pápán, ahol az időben együtt diákoskodtak. Az emlékvers, amelyet Kolmár 1861-ben az általa szerkesztett „Bajai Közlöny” első számában publikált s amelyet a mai napig kegyelettel megőrzött, így hangzik:

Magas trónján a sors ül, titkos könyv kezében,
Az élet könyve ez, benne két lap a mienk,
Az egyiken borongó gyász vonul sötéten,
A másik, hajnalodva rózsaként dereng.
Óhajtom én: legyen hozzád kedvező a végzet!
Hogy átválnod ne kelljen a sötétet.
Pápa, 1842. Petrovics Sándor.

— **Eulenburg herceg ügye.** Eulenburg herceg ellen még júniusban megtartják a végtárgyalást. Annál is inkább valószínű ez, mert a pörben érdekelt felek azzal a kérdéssel fordultak Isenbiel főügyészhez, hogy lehetőleg siettesse a végtárgyalást. Schmiedt berlini törvényszéki tanácsos, aki az elővizsgálatot vezette, Münchenből már visszatért Berlinbe. Rengeteg munkát végzett és tegnap is reggeli kilenc órától késő éjszakáig folytatta a tanúkihallgatásokat. Hir szerint az elővizsgálat már a napokban bevégeződik és Schmiedt még egyszer ki fogja hallgatni a herceget s ez alkalommal meg fogja őt ismertetni a müncheni tanúkihallgatásokkal is.

— **Thaly Kálmán ünneplése.** Igaz szeretettel fogadta Tarna község falai között új diszpolgárát, Thaly Kálmánt, akit e kurucz község lakossága még öszszel diszpolgárává választott. A diszpolgári oklevelet küldöttség akarta Budapesten átadni, de Thaly kifejezte abbéli kívánságát, hogy inkább személyesen jöjjön el megköszönni az egész falunak a megtiszteltetést, hogy diszpolgárává választotta. Beregszászról indult a menet kocsikon. A menetben résztvett Patay főispán, Gulácsy alispán, Barta Ödön, Barczay Sándor, Horthy Béla, Máthé László, Papp Elek, Thaly László orsz. képviselők és a vármegye színe-javá Thalyt a község határán 100 tagú lovasbanda fogadta. A község házában diszgyűlés volt. Ezután a Kossuth-terén gyülekeztek, ahol az ösz kurucz mondott beszédet óriási néptömeg előtt, amelyben a tarpaiak, de különösen az Esze-család szereplését méltatta a kurucz háboruban. E család ivadékai ma is élnek és közülük többen látogatásával meg is tisztelt. Délben 200 terítékű banket volt, amelyen Beregszász intelligenciája résztvett. Az elhangzott beszédek távol álltak a napi politikától és a legnagyobb bensőséggel ünnepezték a kurucz idők történetíróját.

— **Prohászka püspök a szocializmusról.** Az úpesti keresztényszocialista egyesület nagyszabású gyűlést tartott az úpesti városháza dísztermében, amelyen Prohászka Ottokár püspök a beszédet mondott a nemzetközi szocializmusról.

A szociális mozgalmaknak — úgy mond — ha jogosak s méltányosak akarnak lenni, nem szabad magukat korlátozni hagyni egy osztályra, hanem rokonszenvet kell ébreszteniök a többi osztályokban is. Ha ilyen lesz az újkori nagy átalakulás, akkor jótétemény lesz belőle. Kulturmozgalommá válik, melyben a surlódások eltűnnek, a közérdekek kerülnek előtérbe és közös érzések hevítik majd az egész emberiséget, közérdek fog vezetni mindnyájunkat. Most nyíleg a szocializmus kissé tulnyomó, elhírtelenkedve és elhámorkodva meg akarja fejteni és hiszi is, hogy megfejtette — a lét óriási problémáit és titkait. Azt mondják, hogy nincs tudomány, nincs művészet, vallás, társadalmi intézmény, kormány, törvény, igazság, csak az, amit ők fundáltak ki. Az értékelmélet szerint minden értéknek kuforrása a munka. A tökenyeresség, a bank nyeresége sbb. kiszákmányolás. Ez tévedés. Én nem dicsőítem a munka ellentétjét, nem lelkesedem azonban a tökéért sem. Arra kell törekednünk, hogy a munka és a töke között igazságosan eloszolják az előállított jövedelem. A nyers munkaerővel azonban nem fogadhatom el. Mert vannak eszmények és azokon kell feljújnia az életnek, mert mi lesz a művészetből, mi lesz a kultúrából, ha ezeket megtagadjuk. A fejlődést az osztályok harca indította meg. De ezeknek az osztályharczoknak nem szabad olyanoknak lenniök, amelyek a többi osztályokat elgázolják, mert ez nem volna más, mint a proletáriátus tühetetlen zsarnoksága. Ma a szociáldemokráciából hiányzik az etikai elem. Mi eszményekkel, de egyszerűen szociális érzékekkel dolgozunk az egész társadalom javáért, ők türelmetlenül szórják a világ szemébe a petroleumot, a benzint és a paprikát. A világ folyton érik. A jobb világ az Isten gondolata, ezért dolgozunk mi is és ezért nem hiszünk a szociáldemokráciában és nem félünk föle. Tudjuk, hogy egyéni jóságunknak, kiválóságunknak, erényeinknek kiváltságával jobbá tesszük az egész társadalmat.

A beszéd mély hatást tett a nagyszámu hallgatókra.

— **A cernichovi véres nap.** A cernichovi vérengzés halottainak boncolási jegyzőkönyvét már átküldték a tarnopóli bíróságnak. A boncolás megállapította, hogy az összes áldozatok elölről lötték le. Együttal megállapították azt is, hogy az összes sebesülések karabély-lövésektől származnak s így kizártnak tekintik, hogy bárkit is Kirschner vadász ölt, vagy sebesített volna meg. Ellenkezőleg kiderült, hogy a vadász egyáltalában nem tett lövést. Tarnopolból azt jelentik, hogy az ot-tani kórházban fekvő súlyosan sebesültek közül egy ismét meghalt.

— **Házasság.** Návay Aladár, az osztrák-magyar követséghez beosztott kereskedelmi attasé július 6-án házasságra lép Guttman Herminnel, Guttman Dávid bécsi nagyiparos leányával.

— **Marton Manó és Braun Margit június 7-én** délel 12 órakor a dohány-utcai templomban tartják esküvőjüket.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művészi ékszerterelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **A budapesti állami gyermekmenhely.** A budapesti állami gyermekmenhely Üllői-ut 86. sz. alatt épült házának zárókövetelével egybekötött ünnepélyes megnyitása szerdán, június 3-án délelőtt tizenegy órakor lesz gróf Andrássy Gyula belügyminiszter jelenlétében.

— **A prágai sakkverseny.** A mesterverseny kilenczedik fordulójáról tudósítunk a következőket jelenti:

Duras spanyol játékban Marshall ellen győzött. Rubinstein skót játékban nyert 16 lépés után Mieses ellen. Janowski négyes huszártékban Prokes ellen nyert. Vidmar spanyol játékot nyert 28 lépés után Bardeleben ellen. Dr. Kvicala szép stílusban győzött Spielmann ellen. Süchting rohamosan nyert Treybal ellen. Dus-Chotimirski és Maróczy közt a vezérgyalogjáték 29 lépésben remis lett. Leonhardt szintén remist ért el Schlechter ellen. Végül remis lett a Salve—Alapin-játszma is. Leontiew és Teichmann közt a vezércsel utóbbinak kedvezőbb állásban függ. A függő játszmák közül Dus-Chotimirski megnyerte játszmáját Alapin ellen, míg a Treybal—Mieses-játszma remis lett.

A verseny állása a kilenczedik forduló után:

Schlechter, Vidmar 7, Leonhardt 5½ (1), Duras, Janowski, Salve, Rubinstein 5½, Maróczy 5, Süchting 4½, Teichmann (1), Leontiew (1), Spielmann, Dus-Chotimirski 4, Alapin (1), Bardeleben, Marshall, Mieses, dr. Kvicala 3½, Treybal 2½, Prokes 2.

— **Pokolgép a czár yachtján.** Az oroszok hatalmas czárja körül lépten-nyomon olt ólálkodik a halál. A forradalmárok életére törnek s most legutóbb is két forradalmárt tettek ártalmatlanná, akik nyilvánvalóan a czár élete ellen merényletet akartak elkövetni. A távirat szerint, mely ezt a hírt Pétervárról hozta, múlt éjtel két fiatal embert tetten értek, amint a Nikolaj-híd közelében horgonyzó „Standard” czári yachtion pokolgépet akartak elhelyezni. Letartóztatták őket, de mielőtt ez megtörtént, sikerült nekik a pokolgépet a folyóba süllyeszteni. A két merénylőt a Péter Pál-erődbe vitték.

— **A Pécs mellett elesett francziák emléke.** Fontenay budapesti francia főkonzul ma délelőtt a képviselőházban felkereste Bolgár Ferenc államtitkárt, aki a pécsi szobor-ünnepen a kormányt képviseli és bejelentette neki, hogy Crozier bécsi francia nagykövet holnap délután indul el Bécsből Pécsre, ahová Budapesten keresztül utazik. Az államtitkár megállapodott a főkonzullal az utirend és ünnepség dolgában.

— **Elsüllyedt gőzös a trieszti kikötőben.** Punte Francoban a negyedik számú mólónál kikötött Vasta e Guerrero nevű olasz gőzös a tegnapi dühöngő bóra alkalmával a kikötő belsejében elsüllyedt. A hullámok a kikötőben olyan erővel csapdosták a hajót a móló falához, hogy oldala beszakadt és a víz a hajót elöntötte. A vészjelzésre azonnal segélyezésére sietett a trieszti révhivatal gőzszivattyúja és az Audax nevű vontatóhajó, de már nem segíthettek, mert a víz nyomása a hajó megrepszett oldalfalát egy méter hosszúságban beszakította és a raktárakat és a gépházat elöntötte, mire a hajó pár perc alatt alámerült. A hajó személyzete a parancsnokkal együtt az Audax vontatógőzörsre menekült, amely a gőzszivattyúval együtt szintén megsérült. Ez eset kapcsán tengerész körökben igen elítélőleg nyilatkoznak a trieszti kikötő biztonságáról.

— **Kinos tévedés.** Ugyancsak kinos zavart okozott egy ötvösmester az orosz és svéd diplomáciaiának. Az ötvösmester járatlansága és nem rosszakarata idézte elő az egész dolgot. Gusztáv Adolf svéd király nemrégiben tudvalevőleg meglátogatta az orosz czárt. A látogatás abból az alkalmából történt, hogy a királynak egy fia, Vilmos herceg nőül vette Mária Pavlovna nagyhercegnőt, a czár unokahugát. Oroszországban ősi szokás, hogy amikor idegen uralkodó orosz földre lép, a város feje a vendégszeretet jeléül megkínálja kenyérral és sóval. A kenyeret és sőt értékes tálon nyújtják feléje s ez a tál a vendég uralkodó tulajdona marad. Most is készítették egy ötvössel diszes tálát. Megmondták neki, kinek készül a tál, legyen tehát benne a király czimere is. Az ötvös el is készítette a tálát, de amikor elkészült a dolgával, kitűnt, hogy a külvilág eseményei alig érdeklik. Így aztán megessett vele, hogy nem tudta, hogy a svéd király már nem egyuttal norvég király is. A tál tehát elkészült remekbe, de benne volt a svéd és a norvég czimer is. Már pedig a svéd dinasztának még mindig fájó pontja ez a norvég trónvesztés és így a tálon a norvég czimer kinos zavart okozott. A kenyeret és a sőt azért elfogyasztotta a király, de a tálát nem tartotta meg.

— **Az egyetemi előadások befejezése.** A budapesti tudományegyetemen a mai napon véget értek az előadások, a kollokviumok azonban még folynak. A jogi karon június elsején kezdődnek az alapvizsgálatok és folytatódnak a szigorlatok, amelyek június hó végéig tartanak.

— **Garay János kamvainak áthelyezése.** A kerepesi-úti temetőben ma kora reggel kegyeletes temetési aktus folyt le. Garay Jánosnak, a hazafias líra egyik legnagyobb művelőjének hamvadó porait helyezték át régi nyughelyéről. Garay János ezideig a huszas számú parcellában nyugodott, abban, amelynek keleti szögletén Kossuth Lajos kriptája van. A nyugoti szögletben, az utmenti platánok alatt az egész parcellában immár egyedül állott a sír, amelynek keleti szögletén Kossuth Lajos kriptája állt, tizenöt esztendősen korábban elhunyt fiával nyugodott. A temető rendezése szükségessé tette, hogy a költő porait az ötvenesztendősen nyugalom után megbolygassák. Mikor a főváros a temető igazgatósága értesítette szándékáról, azonnal diszjunkt helyet jelölt ki a költőnek a Deák Ferencz-mauzóleum közelében, a múlt évben megboldogult neje sírja mellett. Ma reggel hét és nyolcz óra között hozzáfogtak a munkához s bár az tulajdonképpen a temető rendezésének egy mindennapi, szürke eseménye volt, kegyeletes, szép ünnepélylyé avatta az a tisztelet és becsülés, amely a jeles költő emlékéért még ma is kíséri és mindenkor kísérmé fogja. Szép tavaszi reggelre ébredt, a viharos nap után a főváros és odakünn a halottak kertjében a kora délelőtti napsugár egy kis csoportot aranyozott be, amely áhitatosan kalaplevéve állta körül a költő sírját.

A család részéről: a költő egyetlen élő testvére Garay Antal negyvennyolczas honvéd, Garay Ákos festőművész és neje, továbbá Garay Dénes jelentek meg. A Magyar Tudományos Akadémiát dr. Négycs László egyetemi tanár, a Kisfaludy-társaságot Kozma Andor képviselte. Dr. Ferenczy Zoltán igazgató pedig az Egyetemi könyvtár részéről jelent meg. A költő szülővárosát, Szekszárdot küldöttség képviselte, melynek tagjai: dr. Szentkirályi Mihály polgármester, a város képviselőtestülete részéről: Krammer János polgári iskolai igazgató és Bondár István voltak. A főváros részéről dr. Földy Emil tisztiorvos, a temető igazgatósága részéről pedig Nyírj Zsigmond igazgatóhelyettes voltak ott.

A sírásók nyolcz óra előtt hozzáfogtak a hant felbontásához. Ásócsapás ásócsapást ért és az aczél esikorgova ütődött bele a kavicsokba. Nemsokára felhagytak a munkával. A vörhenyes földben, a sír mélyén korhadt koporsó-maradványok tüntek elő, amelyek a költő tizenötéztendősen korábban elhunyt Ákos fiának csontjait takarták. A költő hamvai alább pihentek. A koporsója már egészen elrothadt a földben és a porladó csontok szanaszét hevertek. A költő fiának csontjait a korhadt koporsóból áttették egy kis fekete koporsóba, a költőt pedig egy fehér koporsóba helyezték. Azután a sírásók átvitték a két parányi koporsót a diszjunkt helyre, ahová nemrégiben temették a költő özvegyét. Letették a nyitott sír szájára és a kis társaság körülállotta. Az egyik temető-őr erre elimádkozta a miatyánkot és egy üdvözlég Mária-val sírba tették a két koporsót. Azután behantolták a sírt, amelyre Garay Antal letette a következő feliratu koszorut:

Édes testvérbátyámnak ötvenhat év után, szerető öcsese.

A sírra a költő leánya is elküldte friss tavaszi virágait. A Kisfaludy-Társaság nevében Kozma Andor rövid beszéd kíséretében koszorut tett a sírra. Ezzel a temetési aktus véget ért és az ősz Garay Antal a könyvekig meghatva mondott meleg köszönetet a megjeleneknek.

— **A branyiszki hősök emlékoszlopának leleplezése.** A szepesváraljai temetőben nyugvó branyiszki hősök sírján emlékoszlopot állítottak. Ennek leleplezése május 31-én délelőtt tizenegy órakor lesz, melyen a magyar kormányt Günther Antal igazságügyminiszter képviseli. Az ünnepély délelőtt fél tíz órakor istentisztelettel veszi kezdetét. Az ünnepi beszédet Máriaassy Mihály országos képviselő tartja, a függetlenségi párt koszorúját pedig Nagy Emil országos képviselő teszi le.

— **Az oceánjárók legújabb rekordja.** A Queenstownból múlt vasárnap elindult Lusitania nevű Cunard-gőzös ezuttal négy nap, husz óra és huszonkét perc/álatt tette meg útját Amerikába. A hajó közepsebessége tehát óránként 24.83 csomó volt, ami re-

kord számba megy. A Lusitania-val ez alkalommal 1240 utas kelt át az Oceánon.

— **Gróf Schönborn Károly halála.** Podersam közelében, a Czernin grófok schönhofi kastélyában ma meghalt gróf Schönborn Károly Frigyes tükös tanácsos. Az elhunyt gróf feje volt a Schönborn grófi család ifjabbik ágának és 1881. óta tagja az osztrák urakházának. Nem vitt olyan jelentékeny politikai szerepet, mint nemrég elhunyt öccse, gróf Schönborn Frigyes, de a csehországi klerikális szervezetnek lelkes és tevékeny tagja és a csehországi katolikus politikai egyesületnek elnöke volt. 1840-ben született. Először egy Lobkovitz hercegnőt vett nőül, második neje Sternberg Zdenka grófnő volt. Az elhunyt gróf öt fiút és három leányt hagyott hátra. A hitbizomány most a legidősebb fiura, gróf Schönborn János kamarásra szállott, aki 1889-ben Wurmband-Stuppach Anna grófnőt vette feleségül. Az elhunyt gróf vagyoni viszonyai annyira ziláltak voltak, hogy tavaly kimondták ellene a csődöt.

— **Valuta Bank Részvénytársaság új rendszere.** A Valuta Bank R.-T., mint már több ízben jeleztük, a takarékoság ösztönzésére és fokozására új rendszert létesített és igen helyes ideát honosított meg. A kis takarékbetevőknek a rendes kamatozáson felül, ama figyelemre méltó előnyt nyújtja, hogy teteemes számú sorsjegyeket csoportokba egyesítvén, azoknak csoportonként körülbelül 9 millió korona főnyereményeire a betevők már 25 koronás legminimálisabb takarékbetéttel teljesen díjtalanul játszanak. A takarékperselyek díjtalanul bocsájtanak a betevők rendelkezésére. Hogy ezen újítás mily sikert ért el, legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy a Valuta Bank R.-T. immár az V-ik sorsjegycsoportot létesítette, újabb 9 millió korona főnyereménnyel, mely újabb sorsjegyekkel együtt az összes sorsjegyek ötször 9 millió korona főnyereménnyel csoportosíttatnak. Ugy a fővárosi, mint a vidéki takarékbetevők tudomására adjuk a fenti V-ik csoport megnyitását, valamint, hogy takarékbetétek után 5% kamatot fizetnek. Bővebb felvilágosítással a Valuta Bank R.-T. szolgál, Budapest, V., Váci-körút 48. szám.

— **Evangélikus tanárok gyűlése.** Az országos ág. hitv. ev. tanáregyesület június hó 4-én Eperjesen tartja első rendes közgyűlését. Napirendre vannak tűzve a következő előadások: Dr. Szelényi Ödön: A protestáns pedagógia eszméje. Bartholomaeides Adél: Evangélikus leánynevelésünk története és földadata. Dr. Kéz Mihály: A főiskolai reformról. Dr. Hornyánszky Aladár: A teológiai szakoktatás reformjáról.

— **A spanyol kincskeresők hívősön.** Volt tudvalevően Madridban egy szélhámos banda, mely az egész világot levelekkel árasztotta el, léprecsalván hiszékeny embereket. Az áldozatul kiszemelt emberek levelet kaptak, amelyben ismeretlen emberek arról értesítették őket, hogy egy spanyol fogházban vannak elzárva. Ebben a szorult helyzetben — úgy írták — azért fordulnak az illetőhöz, mert nagy kincsük, amelyet még elfogatásuk előtt elrejtettek, veszedelemben forog. Egy szállót neveztek meg azután rendesen, ahol a kincs börtáskába zárva, zálogban van s csak csekély néhány száz koronára volna szükség, hogy kiválthassák. Megírták azt is, hogy a pénz kinek kell megküldeni és sajnos, akadt elég könnyen hívő ember, aki a néhány száz koronát elküldötte. A dolognak természetesen mindig feljelentés lett a vége, azonban a nyomozás eddig sohasem vezetett eredményre. Madridból most azt jelentik, hogy ott a rendőrségnek sikerült hónapok óta folyó nyomozás után a szélhámosok bandáját leleplezni s néhány tagját letartóztatni. A banda ellen a madridi rendőrségre nem kevesebb, mint 479 eset miatt érkezett feljelentés.

— **Sikkasztó ügyvéd.** Megirtuk mai számunkban, hogy Quittner, az elfogott bécsi ügyvéd öngyilkosságot akart elkövetni s a „Dalmácia” hajóról a tengerbe vetette magát. Még jókor észrevették és kifogták. Ma újabb ily kísérletéről kapunk hírt s egy második öngyilkosságot is megpróbált. Mivel az eledelt felaprítva adják neki, hogy kés ne juthasson keze ügyébe, más eszköz híján tegnap, mikor a hajó a trieszti világitó torony mellett haladt el, törülköző kendőjével a kajliten felakasztotta magát, de a török kavas még idejében észrevette és megmentette. A sikkasztó ügyvédet holnap reggel indítják utnak Triesztből Bécsbe erős fedezet mellett.

— A földrengés. A tegnapi földrengés hatása alatt áll még a nagyközönség, a tudományos körök pedig a nálunk szokatlan természeti tünet okainak kutatásával s méreteinek tanulmányozásával foglalkoznak.

A földrengés, amely egész Pest vármegye területén végighúzódva, Budapestet is érintette, újabb jelentések szerint a Dunántul legnagyobb részére kiterjedt s kisebb-nagyobb fokban a Tiszától az ország határáig mindenütt észlelhető, vagy legalább tudományosan konstátálható volt. A Duna és Tisza között, Fehér-, Tolna-, Baranyamegyékben, szóval a Duna ágya mellett jobbról-balról végighúzódó földrengés, úgy látszik, Kecskeméten érte el maximális erősségét. Itt az épületekben is nagy kárt tett, ami másutt nagyobb fokban nem fordult elő. Természetes, hogy itt a rezgések nyomán óriási pánik tört ki, amelyet csak a hatóság intézkedései enyhítettek. A földrengés Kecskeméten azóta még két ízben megismétlődött, de szerencsére nagyon enyhe formában. Tegnap este 9 óra tájban és ma reggel negyed 10 óraker gyöngye rezgés volt észlelhető. A hatóságok folytatják a házak vizsgálatait, hogy a földrengés nem okozott-e bennük kárt. A fölzigatott lakosság közül igen sokan megbetegedtek. A többi vidéki helyről a következő hírek érkeztek: Lajosmizsén délelőtt igen erős földrengés volt. A rengés délről északi irányban haladt. Több épület fala megrepedt. A római katolikus templomról a vakolat tömegekben hullott le. A templomból a nép ijedten futott ki és a tolongásban több sebesülés is történt. A templom előtt a plébános kihirdette, hogy sem délelőtt, sem délután istentiszteletet nem tartanak. Földrengést jelentettek Alsódabasról, Kalocsáról, Nagykőrösről és Gödöllőről is. Czegléden csütörtök délelőtt féltíz óraker északnyugati irányban haladó mintegy öt másodpercig tartó erős földrengés volt észlelhető. Székesfehérvárott tegnap délelőtt féltíz óraker szintén földrengés volt, amelyet különösen a telefonközpontban és a táviróhivatalban éreztek erősebben. A megye déli részéről is gyengébb földrengést jelentenek. Hasonlóképpen Balatonfüreden és Egerben is érezték a földrengést.

— Pánczélos hadihajó zátonyon. Pétervárott tegnap délelben az a hír terjedt el városszerte, hogy a Nagy Péter pánczélos hadihajó Reval mellett zátonyra jutott. Ezt a hírt ma megerősítették. A pánczélos hadihajó, amelynek Gerasimow a parancsnoka, a vízvonat alatt léket kapott. Sietve megkönnyítették rakományát s erre a hadihajó kiszabadult veszedelmes helyzetéből, de annyira megsérült, hogy dockba kell szállítani. A Nagy Péter pánczélos hadihajó még 1873-ban épült, ürtartalma 10.000 tonna, régi konstrukcióját az utolsó években teljesen átalakították és új ágyakkal szerelték fel. A megsérült pánczélos ahhoz a hajórajhoz volt beosztva, amely Edvárd király üdvözlésére Revalba van rendelve.

— Letartóztatott ágrói. A rendőrség ma éjszaka letartóztatta felsőöri Fábrián Ferenc foglalkozás nélküli, rovvot multu szélhámost, akit többszörös csalásai miatt úgy a budapesti, mint a bécsi rendőrség körözött. Fábrián Ferenc hol mint gróf Khuen-Héderváry László, hol pedig mint gróf Szapáry szerepelt. Legutóbb a Szervita-tér 10. számú házban özvegy Straub Györgynénél vett ki egy kétszobás lakást. Itt azt mondta, hogy gróf Nádasdy Tamás. Az apjától vár sok pénzt és ezt saját maga által feladott távirattal igazolta. Straubné adott is neki száznyolcvan koronát, mire Fábrián megszökött. Bécsbe utazott, ahol folytatta a könnyű megélhetés eme módját. A napokban ismét visszajött, de vesztére, mert Sarkady detektiv felismerte és bekísérte a főkapitányságra, ahol dr. Gábor Béla fogalmazó hallgatta ki. Fábrián töredelmes vallomást tett, amire letartóztatták.

— A siker titka. A Tolnai Világlapját minden szombaton megújuló érdeklődéssel várja a hatalmas olvasótábor, melyet egész hétre változatos olvasmányokkal lát el, amellyel megismerteti vele a hazai és külföldi eseményeket képből és írásban. A 60 oldalas lap gazdag tartalmával, szép kiállításával és előfizetőinek nyújtott egyéb kedvezményekkel is gyarapítja híveinek számát. Legújabb ajándéka például egy 8 kötetes Világtörténelem, melynek első kötete július 1-én kerül ki a nyomdából. Ezt az ajándékot az újonnan belépő előfizetők is megkapják. Aki meg

akarja ismerni ezt az érdekes újságot, az kérjen mutatványszámot a kiadóhivatalától (Budapest, Dohány-utca 16—18. szám.)

— Elhunyt színész. Vedress Gyula, az Országos Színészegyletnek több mint másfél évtizeden át volt buzgó titkára tegnap este Szentendrén meghalt. Vedress 1872-ben lépett a színi pályára és a vidék elsőrendű színtársulatának volt tagja, rendezője, helyettes igazgatója, művezetője, míg 1892-ben, husz évi színészkedés után, az Országos Színészegylet titkárává választották meg, amely állását 1908. évi április 1-ig viselte. A mult hónap elején nyugdíjaztatását kérte, de pár heti nyugalmas élet után erőt vett rajta régi betegsége, melybe bele is halt.

— Iskolai találkozó. Dr. Hajnal Ablert tudatja volt tanuló társaival, kik 1858-ban Nagykőröson együtt tettek érettségi vizsgálatot, miszerint az ötven éves találkozás június 14-dikén délelőtt 11 óraker Budapesten a margitszigeti alsó vendéglőben lesz. — Felkérem azokat a hölgyeket, kik a Naschitz-intézet 60-éves fennállása alatt növendékei voltak, hogy a jubileum megbeszélése végett az intézetbe (Aréna-ut 92. sz.) hétfőn délután, június 1-én, 4 óraker megjelenni sziveskedjenek. Az 50 éves jubileum előkészítő-bizottság nevében özv. Deutsch Lajosné elnök. — Ezzel figyelmeztetem volt iskolatársaimat, kik az 1897/98. tanévben a szombathelyi felső kereskedelmi iskolában érettségi vizsgálatot tettek, az ez évi június hó 28-án tartandó összejövetelre s kérem, hogy címöket velem mielőbb tudatni sziveskedjenek. Botenwald (Morvaország) Éliász Ede, a standingi waggonyár titkára.

— Feltámadt a halottas házban. Tripa Istvánné nevű soborsini öreg parasztszönyv régen sorvadtt más haladt a sír felé. Várta-várta a halálát s mint szomszédainak váltig mondogatta, a tavasz el fogja őt vinni a földi nyomorúságból. A jó asszony azonban hiába várt, az ő megváltó tavasza itt hagyta őt a szenvedéseivel. Elhatározta hát, hogy maga emésztje el magát. Leült, megírta öreg betikkkel utolsó levelét: „A tavasz nem vitt el, hát felakasztom magam.” A levelet az asztalon hagyta, ő pedig felment a padlásra, ahol kötéllal fölakasztotta magát. A házbeliek hamarosan ráakadtak ugyan, de az asszony akkor már merev volt. Jött a halottkém és megállapította hivatalosan, hogy Tripáné meghalt. Az elüljáróság erre annak rendje és módja szerint bejelentette az esetet az ügyészségnek, mely a hivatalos vizsgálatot elrendelve megállapította, hogy büntény esete nem fogorógn s megadta a temetési engedélyt. A holttestet kiterítették a kórház halottas kamrájába és az egész falu népe — egy faluban az öngyilkosság nagy szenzáció — megnézte a kiterített holttestet és könyveket hullatott a szerencsétlen szomszédért. De az öngyilkos asszony, aki mindenáron meg akart halni és akit keservesen elszáraztak, nem halt meg. A törvényes eljárás értelmében dr. Murády Árpád soborsini járóorvos a halottasházba ment és a kiterített öngyilkos asszonyon hivatalos orvosrendőri szemlért tartott. Amint az öngyilkost meglátta, mindjárt azt az impressziót nyerte, hogy az asszony nem halt meg, csak tetszhalott. Élesztési kísérletekhez fogott és mesterséges lélegzés alkalmazásával félóraker tartó munka után az asszonyt életre keltette. A falu oláh népe a félelemmel határos csodálattal bámulja a jeles orvost, aki a „halottat” életre keltette. Az asszony pedig, akit nem vitt el a tavasz s akinek a kötélt sem hozta meg az annyira óhajtott halált, minden jogerős hivatalos megállapítás ellenére felnyitotta szeméit és hállásan köszönte meg az orvosnak, hogy visszaadta őt az életnek.

— Életuntak. Jeszó Mihály negyvenhárom éves mészáros ma reggel a Klauzál-tér ötödik számú lakásán felakasztotta magát. Mire észrevették, meghalt. — Ma reggel a vasuti összekötő-hídon egy kalapot s kabátot találtak. Azt hiszik, hogy valami életunt, aki a Dunába ugrott, hagyta hátra a ruháját. A kabát zsebében írásokat találtak, amelyek Weisz Samu jászárokszállási lakos nevére voltak kiállítva. — Martier Czeczilia negyvenöt éves nevelőnő tegnap este a Liszt Ferenc-tér 4. számú ház kapujában szublimátoldatot ivott. A Rókus-kórházban ápolják. — Grosz Pálné, született Kohn Róza huszonhat éves magánzó tegnap este a Gschwindt-fürdő egyik kabinjában kétszer magára lőtt. Azonban annyira izgatott volt, hogy a revolver eldőrdült és egyik golyó sem talált. A fürdő személyzete az életunt asszonyt ájultan találta a kabinban. A mentők keltették eszméletré és Luiza-utca 6. számú lakására vitték. Azt mondja, hogy családi viszálykodás miatt akart meghalni.

kívánt. A vaslánczokat sürgősen eltávolították és újból felállították a vaskerítést, mire a nyugalom ismét helyreállott.

— A vidéki sajtó köréből. Debreczenben június elsejétől kezdve „Esti Hírlap” címmel egy pártoktól független politikai napilap jelenik meg. A lap főszerkesztője dr. Lukács Béla, felelősszerkesztője Sipos Béla, társ-szerkesztője pedig Bokor József lesz. Az új lap az egyetlen délután megjelenő lapja lesz a nagy magyar metropolisnak.

— A postások részjutalékának kiutalványozása. A postások részjutalékának felosztására vonatkozó munkálatok a kereskedelemügyi minisztériumban teljesen befejezést nyertek és a részjutalékok összege kiutalványoztattak. Az egyes tisztviselők a részükre utalványozott összegeket már a napokban fölvehetik.

— Lázadás egy emléktárgy miatt. Veszedelmes zavargás tört ki Winchester angol városban egy hadi emléktárgy miatt. A zavargás oly nagy mérveket öltött, hogy valóságos lázadásnak is beillett. Winchester város 1857-ben a krimiai hadjáratban elfoglalt orosz ágyut kapott ajándékba, amelyet egyik nyílt térségen állítottak fel és vaskerítéssel vettek körül. 1884-ben a városi tanács határozatából ezt a hadiszákmányt a városon kívül álló egyik dombon helyezték el. A polgárságnak ez az intézkedés sehogysen tetszett, minek folytán egy dühöngő csoport önhatalmulag visszaczipelte az ágyut eredeti helyére és ez azóta tényleg ott is maradt. Most legújában egy tervbe vett ünnepi felvonulás alkalmából a tanács elhatározta, hogy a vaskerítést eltávolítja és helyette vaslánczokkal veszi körül az emléktárgyat. A határozatot végre is hajtották. Ez azonban a csöcselékét leirhatatlan dühre ragadta. Az összes középületek és üzletek ablakait és üvegtábláit bevették, a városházát pedig megostromolni készültek. Az ezekre menő tömeg azonban kívül Alfréd király szobrát is fel akarta dönteni, ez a tervük azonban nem sikerült. A polgári ünnepélyre előkészített és pompásan feldiszitett térséget teljesen szétrombolták, a város római diadalkocsiját pedig a városzéli árokba döntötték. A kirendelt katonaság és a rendőrök százai nem tudtak elbánni a folyton szaporodó tömeggel, úgy, hogy a megrettent városatyák mindent megígértek a csöcseléknek, amit ez

— Halálozás. Báro kisteleki Léva y István ma Budapesten hosszú szenvedés után nyolcvanöt éves korában elhunyt.

Manninger Sándor szappangyáros, városi bizottsági tag, tegnap hatvanöt éves korában Sopronban meghalt.

Kemény Gusztáv, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye nyugalmazott főszolgabírája ma nyolcvan éves korában Vácztól meghalt.

Almási Kovachich Antalné, szül. alsószopori Nagy Márta, Grázban meghalt.

— Hirtelen halál. Venzel Erzsébet hetven éves magánzó tegnap a Lovas-uton hirtelen rosszul lett, összeesett s meghalt. Szívszélhűdés ölte meg. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— Amerikai park új Ósbudavára. Friedmann A. igazgatónak óriási vállalata, az Amerikai park új Ósbudavára ma szombaton este 6 óraker nyílik meg. A fővárosi közönség a régi Ósbudavára helyett egy elegáns, nagyszabású nyári mulatóhelyet kap, amelynek nemcsak Budapesten, de egész Európában nincs párja. Este 6 óraker reggel 4 óraker a Varietén és Moulin-Rougen kívül annyi mindenféle szórakozás áll rendelkezésre, hogy a közönség nem győzi a sok látnivalót. Az 56 tagu Bersaglieri-zenekar és a honvédekzenekar Bachó vezetése alatt, valamint öt elsőrangú cigány-zenekar állandóan felváltva szórakoztatják a közönséget. Minden oldalról minden időben villamos omnibusz és bércocsi-közlekedés van az Amerikai park új Ósbudavárhoz. Kedvezményes jegyek az összes tőzsdékben kaphatók. Bérletjegyek kaphatók az Andrássy-ut 19. sz. alatti Hirsch nagytőzsdében és az igazgatóságnál.

— Öngyilkos asztalos. Tile Ferenc 30 éves asztalosmester tegnap délután meglátogatta Sze-mők János levélhordót a Bethlen-utca 12. számú lakásán. Egész délután ittak. Este lefeküdtek s Tile is Szemőkéknél aludt. A diványra fektették. Éjszaka Szemőkné felébredt s látta, hogy Tile nincs a diványon. Az udvarra siettek s ott megtalálták az asztalosmestert összetört tagokkal, holtan. A boldogtalan ember leugrott a második emeletről. Anyagi gondokról beszélt s valószínű, hogy emiatt lett öngyilkos.

x Minden társaságban egy színésznőnek fellépéséről beszéltek, ki még mindig gráciájával, virágzó arczszínevel és hajdizének gyönyörű ragyogásával a hölgyvilág csodálkozását keltette. Eláruljuk, hogy

az öltözködés művészetének ezen csodája az Anton J. Czerny wieni cég által gyártott rózsatej cím alatt készült arczápoló-szer és a tanningene hajfestő-szer által lett elérve.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x Az előkelő világ kiváló előszeretettel keresi fel a Michelstaedter utóda Váci-utca 3. szám alatti cipő-áruházát; magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert cipőinek mindegyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpba vésvé vannak és így tulkövetelés nem létezik.

x Dr. Höngig Izsó elektroterapeutai és Röntgen-intézete (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban s főképp idegbetegeket (neurasthenia, hysteria), csuszosok, köszvényesek, szivbajosok, elhízottak, bőrbetegeket, zsámbákok, álmatlanságban szenvedők stb. találunk benne bajjuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x Felhívjuk a t. olvasóink szíves figyelmét Cichner János cég mai hirdetésére. A cég ebben a szakmában kiváló nyújt.

Sebészek gyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 29.

A Magyar Sebész-Társaság ma kezdte meg II. nagygyűlését a Nemzeti Múzeum disztermében. A kongresszust délelőtt tíz órakor nyitotta meg dr. Réczey Imre udvari tanácsos, egyetemi ny. r. tanár, aki elnöki bevezetésében örömmel köszöntötte a nagy számmal összegyűlt tagokat és kifejtette a társaság célját. Az együttműködés — mondta — azért szükséges, hogy egymás szakszerű ténykedését bíráljuk és a kölesönös megvitatásban a sebészeti szakma nehéz munkájában buzdítást mértsünk.

A nagygyűlés tudományos előadását Chudovszky Móricz (Sátoraljaiújhegy), központi igazgató főorvos kezdte meg. Előadásában részletezte azon érzéketlenítési eljárásokat, amelyek ma a modern sebészet rendelkezésére állnak. A könnyebb bódítási eljárások összes alakjait a gyakorló orvos praksisában használhatónak tartja; a nehezebb bódítási eljárásokat azonban csak zárt orvosi intézet falai között találja alkalmazandóknak.

Dr. Borszék Károly (a II. sebészeti klinika adjunktusa) bíralt alá veszi az összes újabb ajánlott és használt narkotizáló szereket és eljárásokat és rendkívül megbízhatónak tartja a veronális és chloroform narkózist. A helybeli érzéketlenítés czéljaira legjobbnak tartja a novokaint. Az újabb mindinkább elterjedt gerinczagi érzéketlenítést (umbalis analgesia) azon 400-nál több eset alapján, amelyben azt Réczey professzor klinikáján alkalmazták, mint hézagpótló és veszélytelen eljárást ajánlja.

Zimmermann Károly (I. sz. sebészeti klinika) a gátrörreg lég-daganatáról, mint a kiterjedt nyakú mirigyek műtétének veszedelemes szövődményéről értekezett.

Makara Lajos egyetemi tanár (Kolozsvár), rövid narkózisoknál az éter-részegséget használja, hosszabb alkotásnál pedig csak néha és kénytelenségből fordul a kloroformhoz. A skopolami morium-narkózist is kiterjedten használja. Makara Lajos gyakorlati tanácsokat is adott a narkózis szövődményeinek elkerülésére. Végül ajánlja a narkózisok statisztikájának pontos feldolgozását, újabb szempontok szerint.

Felszólalt még Schiller Károly (Budapest) és Fischer Aladár.

Manninger Vilmos (Új Szent János-kórház), az érzéketlenítéssel járó veszélyek java részét az egy eljárásban való túlságos megbízásban látja.

Hints Elek főorvos (Marosvásárhely), a fájdalommentesítő szereket a nagy idegtörzsekbe fecskendezte be és oly érzéstelenítést ért el, hogy a végtagokon a legnagyobb műtétet is fájdalom nélkül végezhetette.

Felszólalt még Boros József (Szeged). Az igen érdekes és tanulságos vitát Chudovszky Móricz és Borszék Károly zárszava fejezte be.

Aktualitásuknál fogva igen érdekesek voltak azon előadások, amelyek a sebészeti gümőkór korai felismeréséről és gyógykezeléséről szóltak.

Boros József (Szeged), kórházában a Spengler-féle oltásokkal a gümőkóros betegeken elért eredményeit ismertette és gyógyult betegeket mutatott be.

Kuzmik Pál egyetemi tanár (II. sebészeti klinika), huszonegy esetben végezte Réczey egyetemi tanár klinikáján ezen oltásokat. Kezddő esetekben a gyógyulás mindig elérhető, azonban szükséges, hogy ezen eljárást kiterjedtebb alkalmazása előtt mind behatóbban tanulmányozzuk.

Gellért Elemér (Rókus-kórház: Herzl tanár osztályán) negyvenhárom esetben végezte az oltásokat. Javulást látott, de végleges gyógyulást nem.

Manninger Vilmos (Új Szt-János-kórház) nem mond végleges ítéletet az eljárásról, annyit azonban állíthat, hogy néha váratlanul fényes javulás észlelhető.

Hollós József (Szeged): A tüdőgümőkór több száz esetében, valamint sebészi gümőkórnál is az oltásokkal igen szép eredményt ért el.

Parassini József (II. sebészeti klinika): Újabb eljárásokat ismertett a gümősödés klinikai kórismézésében, különösen a geny sajátossága alapján.

Dollinger Gyula egyetemi tanár (Budapest): Előadja azon tapasztalatait, amelyeket a szemüregben levő daganatok kiirtásánál tett. A csontos szemüreg falának ideiglenes eltávolításánál hatol be a szemüregbe, de Krönlein tanártól eltérően, olyan metszést ajánl, amelylyel nem sérti meg a szem záró izmának idegeit, ennek folytán műtét után a beteg szemteljesen be tudja csukni, míg az eddigi eljárásoknál ez tapasztalható nem volt.

A kongresszus délutáni ülésén elsőnek Genersich Antal főorvos (Hódmezővásárhely) gyermekfejnői májdaganat műtétét gyógyult esetét ismertette.

Szigeti Gyula Sándor főorvos (Kaposvár): Kocsánycsavarodott vándorlóp esetében betegét lépkiirtással mentette meg.

Fischer Ernő (Rókus-kórház: Herzl tanár osztálya): Léprekedés miatt végezte a lép kiirtását, két órával a baleset után.

Gellért Elemér (ugyanazon kórházi osztályon): Lövéses sérülés miatt irtotta ki a lépét tíz órával a sérülés után. Mindkét beteg meggyógyult.

Róna Dezső főorvos (Baja) vándorlópnek kiirtással gyógyult esetét mutatta be.

Nagy Pál főorvos (Nagyszombat) gyomorrákot műtött, daczára annak, hogy már áttéti góczok voltak jelen a hashártyán. Jelenleg, közel egy évvel a műtét után, beteget teljesen jól érzi magát.

Makara Lajos egyetemi tanár (Kolozsvár) a felnőtt köldöksérvéről értekezett. Fejtette azon bonczati viszonyokat, melyek miatt az eddigi eljárások kielégítő eredményeket nem adtak. Ajánlotta a Mayo-féle gyökerező köldöksérvműtétet.

Pauncz Sándor főorvos (Budapest) hasműtékénél 43 eset kapcsán kiemeli a haránt-metszések előnyét a hosszmetéssel szemben.

Martiny Kálmán főorvos (Trencsén) bélsárhányás miatt operált betegeket mutatott be, utalva a műtét nehézségeire a magányakorlatban.

Az idegrendszer sebészeténél Alapy Henrik főorvos (Budapest) a vízfej állandó lecsapolásának új módszerét ismertette, amelyet kórházi osztály sikerrel alkalmazott.

H. Genersich Antal (Hódmezővásárhely) tyuktojásnyi hólyagrákot operált radikálisan és sikerrel.

Riehlmer Béla főorvos (Margit-kórház) hozzájárulásában kiemelt azon tapasztalatokat, melyeket hasonlító, de kocsonyás daganat kiirtásánál tett.

Martiny Kálmán főorvos (Trencsén) alsótesti rákos betegen egy és fél év előtt végzett műtétet teljes eredménnyel.

Ráskai Dezső magántanár (Budapest) veserák, vesekő és vesegümőkór műtét és gyógyult eseteit ismerteti. Betegbemutatás kíséretében. A műtét technikájához Steiner Pál tanársegéd (Kolozsvár) szolt hozzá.

Weisz Ferenc (Rókus-kórház, Háberern tanár osztályán) veseköves betegek Röntgen-képeit ismerteti.

Hülltli Hümér magántanár (Szent István-kórház) hangoztatta a műtét-technika azon módosításait, melyek az asepsis következtében váltak szükségessé és utalt arra, hogy különösen az olyan műtét-módotok képezzük tovább, melyekhez rövidebb narkózis kell.

Az esti ülés kiéne órákor vette kezdetét. Dollinger Gyula egyetemi tanár hosszabb előadásban és kétszáz Röntgen-kép demonstrációja kapcsán fejtegette a Röntgen-vizsgálat fontosságát a legkülönbözőbb esont és izületi betegségeknek.

Horváth Mihály magántanár (Új Szent János-kórház) a csipőizület X-sugaras anatómiáját fejtegette harminczhárom kép vetítésével. Végül Onódy Adolf egyetemi tanár (Budapest) pedig vetített képeken demonstrálta az orr üregeinek viszonyát a koponyáüreghez és az agyvelőhöz.

A kongresszust holnap délelőtt tíz órakor folytatják.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Vendégjáték a Nemzetiben. Rácz Ede harmadszor lépett a Nemzeti színpadra. Ma este a „Vetélytárs” főszerepét, a szobrászt játszotta nagy készülettel s erkölcsi sikerrel. A többi szerepekben igen jók voltak Pethes, Hajdu és Márkus Emilia és különösen Alszege Irma, aki élethűen tükröztette vissza a szobrász nevében tomboló érzelmeket.

(*) Berlinek a Vigszínházban. Zsufolt házakkal látott berlini vendégeink ma Arthur Schnitzlernek, a gunyosan bonczoló, de alapjában véve lirailag érzékeny és mindenkor elmés Schnitzlernek arabját: a „Liebelel”-t mutatták be. Ez a darab is úgy indul, mintha Schnitzler főtémáját, a modern ember furcsa, realitásokkal és megalázó kényszerűségekkel surlódó szerelmi életét bonczolná. A könnyű lepke-szerelmek és az életekbe markoló, életet fölemésztő nagy szerelmi indulatok ellentétes teóriával szórakozik két legény, akiknek egyikét élenként érinti a téma. Egy asszonynyal tart barátságot az ifju ur és veszélyt szimatol. És jön is: a férj. Mindent tud. Párba. Az ifju meghal. De mindez csak háttér. A darab homlokterébe egy ifju leány lép és a történet szentimentális szerelmi históriává langyosodik. A leány a párbajozó ifju „könnyű szerelme”, de ő komolyan veszi a dolgot és elvérzik rajta. Az ifju meghalt és másért halt meg és öneki semmi szerepe nem volt az életében: ezzel a felajdulásával, ezzel a szerényke tendenciával végződik a darab. Szó sincs róla, megtaláljuk benne Schnitzlert is, aki a „Lebendige Stunden”-t írta. De csak imitt-amott. Ugy tetszik, mintha minden dráma-író rájönne végül is a tételre, hogy: az asszonyoknak sirniok kell a színházban. Sirtak. A közönségnek tetszett a dolog. Meglehetősen zavarta a hatást, hogy a főszereplő Lucie Höflich-nek, ennek a finom, német érzelmességű, gyönyörűen szeretni tudó szöke leánynak ezuttal fekete táblán kellett kérnie a közönség elnézését rekedtség okán. Jó oka is volt rá, noha a rekedtség egyik hatásos eszköze a realiztikus színjátszásnak... Kivüle jót játszottak Dumont és Eckert urak is. (B-s.)

(*) A stréberek címmel egy németből fordított és magyarosított mulatságos bohózatot adott ma este elő a Fővárosi Nyári-Színház. Szirtfoki Kelemen báró (Fekete) megszökik a menyasszonya, Iza grófnő (Kiss M.) elől és egy vidéki városba nevezeti ki magát bankfőnöknek. A bankban összebarátkozik Polka Márton pénztárossal (Szeghő) ki az előléptetés reményében vidám világfinak adja ki magát és megígéri, hogy főnökét mindenféle zajos társaságba fogja vezetni. Mikor a főnök látogatába igérkezik hozzá, eltávolítja hazulról a feleségét és leányát és szépen berendezett polgári lakását Sztrebinyei Nero pénztárfővel (Latabár) és Totyak hivataloslagával (Tábori) botrányosan felforgatja. A rendkívül mulatságos második felvonás, mely a közönséget állandóan neveteti, azzal végződik, hogy Iza grófnő társalkodónőjével és egy rettenes nagynénijével szintén beköltöznek Polka lakásába, melyet penzióknak vének. A harmadik felvonásban visszakerkezik Polkáné meg a leánya, de minden jól végződik. Polkának a leányát elveszi Sztrebinyei Rezső (Zátonyi), Iza grófnőbe pedig beleszeret Szirtfoki és belőlük is boldog pár lesz. A nem nagyigényű, de vidáman pergő és zökkenés nélkül előhaladó bohózatot (írták Engel Sándor és Neidhorst Ágost) Tábori Emil magyarosította s ezzel épp olyan helyes, mint hasznos munkát végzett, mert a társaság legjobb tagjait s ezek közé őt is beszámítjuk, igen hálás szerephez juttatta. A közönség sokat mulatott Szeghő, Latabár, Fekete és Déri Rózsi játékán. Utóbbi egy tenyeres-talpas cselédleányt játszott és jóízű mókáival sokszor megkaczagtatta a közönséget. A strébereket sokan megnézték s a fogadtatás után itélve, kasszadarab lehet belőle. D. Gy.

Amerikai jéggel hűtött étterem

Aczél Gambrinus Nagyvendéglője

Szalmaözvegyeknek!! Ebéd Table d'Hote 2 korona, egész nyáron nyitva.

(*) A Nemzeti Zenedében tegnap kezdődtek az évszázó vizsgálatok. Délelőtt a fővárosi Vigadó kistermében a kamarazene-osztály növendékeinek első csoportja mutatta be a lefolyt tanév eredményét egy hangversenynek beillő produkció keretében, amely Gobbi Alajos osztályvezető igazgató kiváló szakértelméről és páratlan ügybuzgalmáról újabb tanubizonyosságot tett. Ahogyan például Deáky Flóra, Bachmann Ödön, Hegedűs Ferenc és Kovács Sándor eljátszotta Brahms G-moll zongoratóriójának III. és IV. tételét, az jóval meghaladta azt a mértéket, amelyet növendék-produkcióra rendszerint alkalmazni lehet. Feltétlen dícséretet érdemel Pessi Margit (zongora), Donmár László (hegedű), Hieklisch Rikárdné (klarinét), Beck Ferenc (kürt) és Kovács Sándor (gordonka) is. Filbich érdekes zongora-ötösének értelmes előadásáért. Weisz Margit Bachmann Ödönnel és Erdélyi Sándorral nagyon szépen látszotta Smetana zongora-hármasának első tételét. Schubert „Pisztráng-ötöse” előadásánál pedig különösen Rappaport Ernő ültette ki magát bravuros zongorajátékával.

FŐVÁROS.

A főváros közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 29.

A pótlások rendszerint nem szolgálnak izgalommal. Így a mai közgyűlés is csak csendes és tárgyilagos folytatása volt a szerdai nagygyűlésnek. A gazdag és változatos napirendet minden különösebb emóció nélkül végig tárgyalták, némi vitát csupán Somogy vármegye főirata körül fejtve ki.

Részletes tudósításunk a következő:

Budapest fővárosi törvényhatósági bizottsága a mai második napon tartott közgyűlésén tárgyalta le a szerdáról elmaradt ügyeket.

Simonovics inkompatibilitása.

A napirendterelés előtt Kasics Péter kijelentette, hogy abban a jelenetben, amely közte és Simonovics Béla közt előfordult, nem Hatala Péterről volt szó, mint aki Simonovicsot megvesztegetéssel vádolta, hanem Hatala József háztulajdonosról. Kijelentette továbbá Kasics Péter, hogy ő a Simonovics ellen bejelentett inkompatibilitási eljárást éppen nem hagyta abban, hanem azt teljesen leszándékozik folytatni, a vonatkozó bizonyítékok beszerzésével.

Elégtétel Kasicsnak.

Végre tiltakozik Kasics Péter az ellen, hogy az elnök nem utasította rendre Andreánszky Jenő bizottsági tagot az ő beszédével szemben használt „Bolond beszéd” kifejezésért. Tiltakozik az ellen is, mintha neki az I. kerületben pártja nem volna. Rámutat arra, hogy az ő pártját alkotó I. kerületi Függetlenségi és 48-as Körnek mintegy 300 tagja van. Az elnök kijelenti, hogy ő az említett sértő kifejezést nem hallotta. Ha azonban csakugyan elhangzott ez a kifejezés, azt a legnagyobb mértékben helyteleníti.

Elkésztett interpelláció.

Tudatta az elnök a közgyűléssel, hogy Benedek Dezső a múltkorai közgyűlésre két interpellációt jelentett be, ezek azonban akkor első nem kerülhettek a rendes időre és így, Benedek kérelmére, a mai napra maradtak. De mivel Benedek Dezső eddigelő nem jelent meg, az interpellációkra sort esetleg csak akkor kerítenek, ha később eljön. Mátyus Arisztid méltányolja ugyan azt a jogot, hogy ma is előadhatók legyenek az interpellációk, de nem helyeselné, ha a napirendet emiatt megszakítanák. Az elnök kijelenti, hogy az előzetesen bejelentett interpelláció előadásának a jogától senkit megfosztani nem lehet.

Az Artézi-kut hasznóbérlete.

A napirendre térve, előadásra került az Artézi-szikvíz és pezsgő-italok gyarának a kérvénye, a városligeti Artézi-kut hasznóbérletének a meghosszabbítása iránt. A tanácsnak az a javaslata, hogy a szerződést hat évre hosszabbítsák meg, évi 17.000 korona bérért. Ez ellen Szilágyi Károly kifogást emelt, mert nem tartaná helyesnek, ha árverés nélkül adnák ki mintegy monopóliumot engedve az eddigi bérlő társaságnak. A többség a tanács javaslatát fogadta el. Ez a tárgy is személyes kérdésben való felszólalásra adott alkalmat. Ugyanis a tanács javaslata ellen szavazott várpalotai Palotay Re-

zsó is, amit Szalai Mihály azzal kifogásolt, hogy Palotay érdekelte fél, mert fürdőtulajdonos és ásványvíz-üzlettel foglalkozik. Palotay tiltakozik az ellen, mintha ő azért, mert a főváros egyik üzeméhez hasonló üzemművel bír, érdekelt fél lenne és így nem szavazhatna. Sőt, azt hiszi; az ilyen esetekben csak hasznára lehet a köznek, ha a tárgyhoz szakember szól hozzá. Az elnök kijelentette, hogy ő ebben az esetben éppen nem lát inkompatibilitást és ezért nem helytelenítheti, hogy Palotay szavazott.

Apróbb ügyek.

Több gyalogut-foglalás ügyében történt felelősséget, Némay Antal javaslatára, a felelősségek kérése szerint intéztek el. A Pesti Izr. Négyzet elnöksége, a VI. ker., Bókay-tér és Szabolcs-utca sarkán, a Bródy Adél-kórház mögött, szülőházat és gyermekágyas otthont akar berendezni, 31 nő és ugyanannyi csecsemő részére. A közgyűlés dr. Magyarévits Mladen tisztii főorvos javaslatára, a kérvényt pártolólág terjeszti fel a belügyminiszterhez. — Az új patikák nyitása iránt beadott tíz rendbeli kérelmet elutasították.

Somogy megye az alkohol ellen.

Somogy vármegye köriratot intézett a törvényhatóságokhoz, a kocsimáknak, sörházaknak és pálinkaméréseknek ünnep- és vasárnap déli 12 óráig való zárva tartása iránt. A tanács az egyszerű tudomásulvétel javasolja, mert a Somogy megye részéről elhatározott korlátozás, a fővárosi viszonyok eltérő voltánál fogva, fontos érdekek sérelme nélkül keresztülvihető nem volna és mert a közgyűlés más vármegyék hasonló irányú köriratai folytán sem tartotta szükségesnek, hogy szintén ily korlátozó rendelkezést léptessen életbe. Sipos Ágoston nem tartja kielégítőnek a tanács javaslatát. Reá mutat azokra a dulásokra, amelyeket az alkohol túlságos élvezete okoz. Reá mutat, hogy a Magyarországon elfogyasztott szesz italok egy évi értéke meghaladja az ezermillió koronát. Ez elég volna az összes kulturális kiadások czéljára és fedezni lehetne belőle a hadügyi kiadásokat. A következő indítványt terjeszti elő:

„Keresse meg a székesfőváros törvényhatósága a képviselőházat és a kormányt, intézkedések tételére az iránt, hogy a szesz italokhoz való hozzáférhetőség a köznép számára megnehezíttessék. Nevezetesen pedig azt kéri a főváros hatósága, hogy itt a fővárosban, valamint általában az egész országban, szombat este 6 órától hétfő reggeli 8 óráig az összes pálinka-mérések és kocsimák zárva tartassanak.”

Szalai Mihály azt ajánlja, fogadják el a Somogy megye köriratában foglaltakat, és intézzenek főiratot a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a vasárnapi munkaszünetet terjeszse ki a pálinka-mérésekre és kocsimákra, déli 12 óráig. Mátyus Arisztid szintén helyesli a kellő korlátozást, azonban, azt hiszi, hogy a főváros eltérő viszonyainál fogva, nem lehet egyszerűen a körirathoz foglaltakhoz csatlakozni. De javasolja, adják vissza az ügyet a tanácsnak, azzal, hogy az illetékes szakbizottságok meghallgatása után, tegyen új előterjesztést. Leitner Adolf, Baránszky Gyula, Márkus Miksa, Embert Károly és Reiner Ede szól még, azt hangoztatva, hogy az alkohol fogyasztásnál a korlátozó intézkedéseket okvetlenül meg kell tenni, és ebben kell, hogy a főváros legyen az, amely az első lépéseket megteszi. Csak ennek a módozataira nézve volt eltérés. Ezek után, Sipos Ágost kijelentette, hogy visszavonja az indítványát és csatlakozik Szalai javaslatához. Az elnöki széklet időközben elfoglalt Rózsavölgyi Gyula alpolgármester első sorban azt a hasznóbérlet-indítványt bocsátja szavazás alá, amelyet Mátyus tett, s amely hasznóbérlet foglalt magában. Ezt 27 szóval 17 ellen elfogadták, és így a többi indítvány elesett.

Hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy a közégi kenyér-gyár telkétől a VIII. ker. Jurancs- és Százados-utca sarkán levő 1040 négyzetöglnyi telket engedjék át.

Nyugdíj-ügyek.

A nyugdíj-ügyek során, a tanács azt a javaslatot terjesztette elő, hogy dr. Apatiecky Sándor volt kerületi orvosnak adjanak 1000 korona nyugdíjat, arra a 10 évi időre, amelyet az állami szolgálatba lépése előtt a fővárosnál töltött. A javaslatot Kállai Gyula pártolta, mint olyat, amely teljesen méltányos. A többség azonban nem szavazta meg a nyugdíjat, mert Apatiecky az állami szolgálatával az erre való jogosultságot elvesztette. Földváry Antal főjegyző terjesztett még elő többrendbeli felelősséget és nyugdíj-ügyet s aztán végül Benedek Dezső intézett kétrendbeli interpellációt a polgármesterhez. Az egyikben sürgeti az Aréna-úti közuti közlekedés egyesítését (a peage-jog igénybevételével), a másikban pedig a zuglói utak és utcák csatornázását. Ezzel a közgyűlés véget ért.

(*) Józsefvárosiak a polgármesternél. A kerületi előljárók áthelyezése, majdnem minden kerületben váratlan nagy izgalmat keltett, a legnagyobbat a Józsefvárosban. A VIII. kerületben az új előljárósági törvény megalkotása óta működik Hanvai Sándor előljáró, s így érthető a nagy meglepetés, amelyet a kerületből való áthelyezése keltett. A Józsefvárosban az áthelyezés miatt kitört elégtelenségnek a polgárság képviselői ma a polgármester előtt is kifejezést adtak és kérték az áthelyezés visszavonását.

Ma délelőtt százötven tagú küldöttség jelent meg Bárczy István polgármester előtt, annak az óhajlásuknak adva kifejezést, hogy Hanvai Sándor előljárót, akit az V-ik kerületbe helyeztek át, ezentul is hagyják meg a helyén. A küldöttségben ott voltak a kerületbeli összes fővárosi bizottsági és kerületi választmányi tagok és a polgárság színe-java. A polgármester a Központi Városháza tanács-termében fogadta a küldöttséget.

A küldöttség vezetője, Heltai Ferenc elmondta, hogy a Józsefváros egész polgárságának a nevében jelentek meg. Eljöttek, hogy kifejezést adjanak annak az érzelmenek, amely akkor támadt bennük, amidőn köztudomásra jutott, hogy a polgármester áthelyezte a köztisztviseltek és szeretteiben álló előljárójukat, Hanvai Sándort. (Hosszantartó, zajos éljenzés. „Éljen Hanvai!”) Meglepető volt a polgármester intézkedése, amelynek okait sem az előljáró tisztelt személyében, sem a kerületi viszonyokban nem tudják megtalálni. Hanvai tizennégy év óta áll a kerület élén és vele a kerületi közélet teljesen összefonódott.

Kéri a polgármestert, hogy hallgassa meg az aggodalmaikat és a még végre nem hajtott intézkedést tartaná függőben, amíg újabb megfontolás alá veszi, vajon helyes dolog-e egy olyan tisztviselő áthelyezése, akinek a polgárok annyira ragaszkodnak. Azzal a tudattal jöttünk, hogy ez a városháza a kerület városháza is és itt méltánylásban részesülnek a jogos kívánalmak. Hanvainak a VIII. kerületben hagyása nemcsak a kerület érdeke, hanem az egész fővárosé is. Kéri, tegye újabb konszideráció tárgyává az ügyet. (Leikes éljenzés. Éljen Hanvai, a VIII. kerület előljárója!)

Bárczy István válaszában kijelenti, hogy intézkedésért ma is elvállalja a teljes felelősséget. Szerfelett fontosnak tartja, hogy az egyelőre végrehajtsák; aztán újból szemügyre veszi a dolgokat és amennyiben a körülmények azt kívánják, hogy Hanvai visszahelyeztessék, ettől nem fog elzárkózni. Kénytelen azonban kijelenteni, hogy erre nézve kötelezettséget nem vállal; de mindenesetre megfontolás tárgyává teszi.

Ezután Földes Árpád beszélt még s a fogadtatás véget ért.

(*) Bárczy polgármester az alkohol-bizottság tagja. Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter ma a következő leiratot intézte Bárczy István polgármesterhez:

Az alkoholizmus által okozott egészségügyi, gazdasági és kulturális károk megszüntetését czélzó mozgalom központi egyöntetű irányítására, a szükséges intézkedések előkészítésére s általában az egész alkoholkérdés hazai vonatkozásainak felderítésére és tanulmányozására „Országos Alkohol Bizottság” czimben állandó bizottságot létesítem.

E bizottságban Tekinteteseleg szives közreműködését is igénybe óhajtván venni, annak tagjául ezennel kinevezem s felkérem, hogy ezen kinevezésének elfogadásáról engem értesíteni és a bizottságnak folyó évi június 12. napján délelőtt 11 órakor a belügyminisztérium tanácstermében tartandó alakuló ülésen megjelenni sziveskedjék.

Nyilt-tér

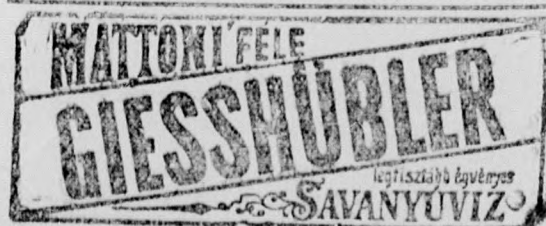
© rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. NARMAT GYULA

füdőbajosok rendelő-intézete

Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82 sz

Füdő, mellhártya, tüdővész, tuberkulózis, verőpés, tüdővese-hurut, különböző eredetű nyelvi gyaggyitások inhalációkkal és szellemoltásokkal. Rendel 11-12 óra 1-4



Románbanktól

Tisztviselők

Földbirtokra

Házakra

Képviselet

5-40 évre.

40%-ra az érték 65-80%/éig.

I. II. és III. helyre.

Országos Földhitel

Budapest, Erzsébet-körut 2. sz

GYÓGYITHATO A ŠERV?

E kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót. Bárkinnek díjtalanul zárt borítékban megküldi.

POLLITZER ŠERVAMBULATORIUM
szpecializált orvosi rendelő-intézet

Budapest, Kossuth Lajos-utca 8., félemelet
Egész nap orvosi ingyenes rendelés.

EGYESÜLETEK.

(—) Tengerjogi közgyűlés Fiumében. A nemzetközi tengerjogi magyar egyesület a fiumei tengerészeti hatóság üléstermében tartotta meg ezidei évi rendes közgyűlését, melyen gróf Apponyi Albert elnök és gróf Nákó Sándor alelnök kimentvén távolmaradásukat, Fest Kálmán nyugalmazott miniszteri tanácsos, ügyvivő igazgató, üdvözölte a megjelenteket. Az előterjesztett évi jelentés kiemelt, hogy gróf Apponyi Albertnek, mint az egyesület elnökének, az a kezdeményezése, hogy a tengeri magánjog kikapcsolassék az Ausztriával eddigelé egyöntetlően intézett tengerészeti kérdések közül, teljes eredményre vezetett, amennyiben az Ausztriával létrejött új kereskedelmi szerződés mindkét szerződő államfél részére biztosítja az önálló kódifikálás szabadságát. A zárószóadás és a jövő évi költségelőirányzat jóváhagyása után az egyesület igazgatósága két taggal kiegészítetett. Az új igazgatósági tagok: Solymássy Oszkár, a Magyar Keleti Hajózársaság igazgatója és dr. Sachs Henrik fiumei ügyvéd. Ezután elfogadta a közgyűlés Kemény Ödönnek, az Adria tengerhajózási társaság titkáranak azt az indítványát, hogy külön albizottság küldessék ki a tengeri jog és kereskedelmi ismeretek országos terjesztésére vonatkozó módoszatok megállapítására és felhatalmazta az igazgatóságot, hogy ebben a tárgyban a szükséges intézkedéseket a saját hatáskörében fogantassa. Az albizottság tagjai Fest Kálmán igazgató, Dárday Dezső titkár, Solymássy Oszkár és Kemény Ödön lettek. Végül az egyesület közgyűlése kimondta, hogy dr. Vió Antalnak a tengeri jelzölagra vonatkozó dolgozatát kinyomtatja.

(—) A Törvényes Munkásvédelem Magyarországi Egyesülete most tartotta meg a Magyar Társadalmi Múzeum helyiségében Bernát István országgyűlési képviselő elnöklésével rendes évi közgyűlését, amelyet dr. Gaál Jenő igen érdekes előadása vezetett be a törvényes munkásvédelem jelentőségéről. Az előadás után dr. Heller Parkas titkár olvasta fel az egyesület működéséről szóló évi jelentést és dr. Teller Miksa terjesztette elő a múlt évi zárószámadást, valamint a folyó évi költségvetést. Ezután a közgyűlés a jövő három évi ciklusra megválasztotta Szterényi József államtitkárt elnöké, Bernát István országgyűlési képviselőt és gróf Teleki Sándort alelnökökké, dr. Teller Miksát pénztárossá, dr. Pap Dezsőt, Tanay Józsefet és Wottitz Gusztávot számvizsgálókká és 35 tagból álló új választmányt, dr. Chyzer Béia máv. felügyelő tartott ezután a magyar agyagiparban előforduló ólommérgezéséről igen érdekes előadást.

DR. HÖNIGIZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen-Intézet.

Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-89.

- Gyógytényezők:**
- Elektromágneses gyógyítás.
 - Röntgen sugarakkal való kezelés.
 - Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
 - Kék fényvel való kezelés.
 - Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
 - Villamos fényfürdők.
 - Villamos masszázs (Vibratio).
 - Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
 - Villamos vízfürdők.
 - Szénsavas fürdők.
- Főbb javallatok:**
- Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
 - Ideggyengeség állapotok
 - Almatlanság.
 - Hűdés (Paralysis).
 - Idegfájdalmak, idegszabák (Neuralgiák, Ischias).
 - Gerincvelősorvadás (Tabes).
 - Szélbetegségek.
 - Véreredényelmeszesedés.
 - Köszvény és csusz (Rheuma, hűgysavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
 - Székrekedés.
 - Anyagcserebajok (Elhízás, cukorbetegség, vészségénység).
 - Bőrbajok. Bőrvizsgálatok.
 - Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
 - Aranyeres csomók.

Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
Kiválóan széles napos-ár. — Kiválóan prospektum.

TÖRVÉNYSZÉK

§ A bíróság köréből. A király Skita Mihály brásói járásbírónak az ítélőtábláról címzet és jellegét adományozta.

§ A Polónyi—Lengyel-pör ítélete. A nagy szenzációt keltett rágalmozási pör tárgyalásáról vezetett jegyzőkönyvet s ítéletet a büntetőtörvényszéken megszerkesztették s revideálás céljából már beterveztették Zsivay Leó elnöknek. A terjedelmes jegyzőkönyv az ítélettel együtt több mint 600 oldalra terjed. A bejelentett semmisségi panaszok folytán az összes iratokat a büntető törvényszék még e hét folyamán felterjeszti a kir. Kuriához.

§ A pátyi gyilkosság. Özv. Végh Józsefné, szül. Varga Sári hosszabb időn át együtt élt Sz. Végh István pátyi gazdaemberrel. Ezt rossz szemmel nézték Véghné fiai, Végh István és Végh Bálint s addig beszéltek anyjuknak, míg az ez év elején megszakította a viszonyt Sz. Végh Istvánnal. Ez év márczius 7-én Végh Bálint távollétében Sz. Végh István látogatást tett özv. Véghnénél. Mikor Végh Bálint ezt megtudta, szemrehányással illette anyját, sőt még meg is verte. Véghné fia haragja elől Fülöp Péter házához menekült, Végh Bálint pedig fivéréhez, a családjától külön élő Végh Istvánhoz ment s ezt félregerelte anyjuk ellen. Ezután mindketten anyjuk keresésére indultak s úgy ezt, mint Sz. Végh Istvánt is Fülöp Péter házában találták meg. Fülöp Péterné, mikor meglátta a két Végh-fiút az udvarba belépni, rosszat sejtve, távozásra szólította fel őket. A két testvér távozás helyett Fülöpék konyhája felé tartott, ahol Sz. Végh István tartózkodott. Fülöpné most már tudja, hogy a Végh-fiúk Végh Istvánt meg akarják verni, a konyhaajtót bezárta előttük. Végh István most követelőzőleg lépett fel, vagy adja ki neki Sz. Végh Istvánt, vagy ereszték be őt is a konyhába. Mivel ezen akaratát nem teljesítették, nekifeküdt a konyhaajtónak s be akarta törni s hosszas feszégetés után sikerült is az ajtót befenyeztie. Ekkor Fülöp Péterhez fordult, aki ott állott a tornáczon s némán nézte a garázdálkodást.

— Hát ez meg ütlegét keres?! — rivalt rá s előbb kilődította az udvarra, azután pedig egy hússággal úgy vágta fejbe, hogy a szerencsétlen ember nyomban meghalt. Halált okozó súlyos testi sértés és magánlaksértés büntetése miatt került ma a letartóztatásban levő Végh István a pestvidéki törvényszék esküdtbírósa elé. A tárgyaláson, melyen Verebely táblai bíró elnökölt, a vádlott azt beismerte, hogy Fülöp Pétert leütötte. Ezt azonban ittas állapotban tette. A botot, amellyel halálra sújtotta Fülöpöt, ez használta vele szemben először. A kihallgatott tanúk örököseivel való tárgyalás után az esküdtek dr. Bálint Ernő ügyész vádjá és dr. Kubics Jakab védelme után hünyösnek mondták ki a vádlottat mindkét vádbeli cselekményben. Ezen verdikt alapján a bíróság a vádlottat négy évi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen a vádlott és védője semmisségi panaszt jelentettek be.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Ötödik nap. —

A bécsi nyári meeting holnap, ötödik napjának két jobban dotált száma a 2800 méter távolságú 10.000 koronás Víztorony-díj és az 5000 koronás, 1000 méter távolságú Con amore-handicap. Az előbbiben Rother Stadl is indulónak van jelezve és noha oly jó stehereknek, mint Orphelin, Toast, Useful 14 fontot kell czedálnia, mégis bizunk győzelmében és hozzá legközelebb Orphelint várjuk. A Con amore-handicap győztesére rámutatni, tekintve a kitűnő súlyelosztást, már nehezebb dolog, miután több pályázó indul közel egyforma eséllyel. Nézetünk szerint a győztes tophweight-ja daczára Tábornok lesz, melyre a Geist-istálló kiküldöttje és Napsugár lehet vesélyes.

Jelöltjeink:

- I. Rouquin - Otage
- II. Kahlenberg - Krouzil lov.
- III. Rother stadl - Orphein
- IV. Stromboli - Augur
- V. Tábornok - Napsugár
- VI. Originell - Curry
- VII. Falbata - Thames.

() A csütörtöki labdarugás. Aldozócsütörtökön tartott labdarugó-mérkőzések eredményeit a hirtelen esőzés nagyon befolyásolta. A meglepő energiá-

val játszó MAC 0:0 arányban eldöntetlenül játszott a millenárius pályán Millender Sándor (NSpC) bíraskodása mellett a bajnok MTK-al. A MAC a margitszigeti pályáján 8:0-ra megverte a Törekvést. A FTC—Typographia match — melynek a margitszigeti pályán kellett volna eldőlnie — a rossz pályaviszonyok miatt elmaradt.

A II. osztályban a 33FC csak 2:0-ra tudta megverni a kereskedők csapatát az Indóház-utcai pályán.

() Külföldi eredmények. Bécsben a Slavia 2:1 arányban győzte le az I. Viennát. — Nagy szenzációt keltett a Wiener Sport Club 4:3 arányú győzelme a WAC ellen.

() A MAC nemzetközi lawn-tennis versenye ma d. u. 4 órakor kezdődik s az eddigiekhez méltó szenzációs lefolyásnak ígérkezik. A külföldi világhírű játékosok tegnap d. u. érkeztek meg s a margitszigeti klubházban a MAC. vezetősége igen meleg fogadtatásban részesítette. A vendégek még az este előtt játszottak is néhány setet s pompás játékkal általános tetszést arattak.

() A selmeczbányai vívőversenyt, mint telefonon jelentik lapunknak, a SEAC jövő vasárnapra, június 7-ére halasztotta.

() Intézeti tornáinapp. A budapesti III. ker. főgimnázium, a Rákóczi-kollégium és a II. ker. magyar királyi állami főreáliskola május hó 30-án, szombaton délután 3 órakor a Magyar Athletikai Club margitszigeti sporttelepén intézeti tornáinappélyt rendez a következő sorrenddel: 1. Felvonulás. 2. Himnusz. 3. Szabadgyakorlatok. 4. Általános szertornázás és játék. 5. Mintacsapatok. 6. Osztályok zártversenyei. 7. Nyíltversenyek. 8. Intézeti versenyek. 9. Oszlopokba sorakozás. 10. Szózat. 11. Győztesek kihirdetése. 12. Elvonulás. Kedvezőtlen idő esetén a verseny a lövölde előtti marczibányi réten lesz megtartva. A tiszta jövedelem a szegényalakra fordítatik.

() A Hunnia Csónakázó Egyesület közgyűlése. A Hunnia Csónakázó Egyesület május hó 30-án, szombaton este 7 órakor tartja meg saját helyiségében ezidei évi rendes közgyűlését. Tárgysorozat: 1. Az évi jelentés tárgyalása. 2. Egy igazgató, négy választmányi rendes és két póttag választása. 3. A Magyar Evezős Egyletek Országos Szövetsége módosított alapszabályainak tárgyalása. 4. Indítványok. A közgyűlést este 8 1/2 órakor lakoma követi. A lakomán való részvétel bejelentését kéri az igazgatóság.

KÖZGAZDASÁG.

Az eső.

Budapest, május 29.

Esik! Országszerte esik! Ez a mai nap legörvendesebb eseménye. A hosszú és kétségbeesítő májusi szárazságot végre jótékony esőzés volt. Mert az az eső, ami most a földre esik, Isten áldása. A föld, amelyen a kalász terem, száradt, szikkadt volt, s a vetés nem fejlődött s a hosszantartó szárazságról panaszkodott az ország gazdaközönsége. Hivatalos és nem hivatalos jelentések tettek tanúságot arról, hogy a szárazság nagyban veszélyezteti a termés várható eredményét s a földmívelésügyi minisztérium által legutóbb kiadott jelentés is attól tette függővé a termés kedvező eredményét, hogy május végén esőt kap-e a föld. A várva-várt eső bekövetkezett. Az ország minden részéből kaptunk hírt az esőről. Természetes, hogy a vetések mindenütt javultak, a terméskilátások kedvezőbbek. Az alább következő jelentéseink azonban csak a délelőtti érkezetteket tartalmazzák. Lehet, sőt valószínű, hogy a délután folyamán az országban még fokozottabb csapadékok voltak, úgy hogy a terméskilátások ma igen tetemesen javultak. Az általános örömben némi úrmót csak az vegyít, hogy ma délután Budapesten 4—5 óra között igen erős és mintegy 10 percig tartó jégeső volt. A jég rendkívül sűrűn moгорó, sőt dió nagyságu darabokban esett, sőt vannak méréseink, amelyek 35 milliméteres darabokról szólnak. Kétségtelen, hogy ha ez a jégeső a fővároson kívül másutt is fellépett, különösen a virágját eresztő szőlőben, igen érzékeny károkat okozott. Mikor e sorokat írjuk, még nem kaptunk jelentéseket a jégvihár elvonulásáról. Reméljük, hogy a gondviselés elfordította a csapást szegény néplünkörül.

A ma délelőtti érkezett jelentések a következő helyekről jelentenek esőt. (A városok neve mellett lát-

ható számokkal a csapadéknak milliméterekben kifejezett mennyiséget jelöltük meg.)

Tátrafüred 1.	Budapest 43.
Késmárk 2.	Kiskartal 21.
Vág-Beszterce 2.	Tiszafüred 1.
Pohorella 1.	Turkeve 11.
Tiszolc 1.	Kecskemét 22.
Rozsnyó 4.	Szentes 12.
Losonc 8.	Orosháza 5.
Salgótarján 7.	Szeged 25.
Eger 4.	Halas 14.
Balassagyarmat 13.	Arad 12.
Selmeczbánya 8.	Borosjenő 1.
Aranyosmarót 23.	Lugos 4.
Vágújhely 25.	Temesvár 24.
Keszthely 10.	Zombolya 19.
Tapolca 7.	Aracs 20.
Kaposvár 7.	Pancsova 9.
Pécs 6.	Bavanista 3.
Mohács 13.	Orsova 17.
Eszék 26.	Versecz 6.
Siófok 17.	Resicza 3.
Mór 21.	Karánsebes 6.

Az ország többi városaiból érkezett táviratok nem jelzik milliméterekben a csapadék mennyiségét, hanem általánosságban számolnak be az esőről.

M a k ó r ó l jelentik: Hónapok óta tartó szárazság után az éjjel 2 óra hosszáig tartó kiadós záporosó volt, mely a vetésekre megbecsülhetetlen jó hatással volt.

P a k s r ó l táviratozzák, hogy ott hosszú szárazság után az éjjel jótékony eső esett.

S z e k s z á r d r ó l jelentik: Öt hét óta tartó nagy szárazság után, mely a gabonaműveket már-már megsemmisítéssel fenyegette, az éjjel jótékony eső esett.

M a g y a r k a n i z s á r ó l táviratozzák: Az éjjel több órán át tartó bőséges záporosó esett itt és a vidéken, mely rendkívül jó hatással van az összes terményekre.

A p a t i n b ó l jelentik: Többheti nagy forróság után ma éjjel kiadós eső esett, mely a kukoricát újból föléllesztette; a buza és zab azonban már gyöngye.

M á t é s z a l k á r ó l jelentik: A május havi állandó szárazság és rendkívüli forróság után az éjjel csendes eső esett, mely a terméskilátásokat tetemesen megjavította.

K e c s k e m é t r ó l táviratozzák: Éjjelkor itt bő zápor volt, mely után reggelig csendes eső esett, mely a veteményekre igen hasznos.

T a p o l c z á n tegnap délután négy órán át esett az eső, mely felvidítette az összeszáradt növényzetet. Az éjjel három óráig tartó zivatar volt. A balatonvidéki szőlők biztatón szápek.

K a l o c s á n tegnap jótékony eső esett. Az idő boros.

Hogy a mezogazdasági helyzetről olvasóink tiszta képet nyerjenek, közöljük a következő jelentéseket is, amelyek 27-én, tehát a mai országos eső előtt érkeztek az OMGE gabonaárjegyző irodájához:

D e b r e c z e n. Az idő száraz, a nagy hőség miatt leginkább a legelők szenvednek. A Hortobágyon még sáska nem mutatkozott.

G y ő r. Vetések állása eddig kielégítő, de a kiadó esőt már igen kívánják, főleg a tavasziak.

K a p o s v á r. A szárazságot a tavasziak nagyon sínylik, az ősziak a szárazságot jobban bírják és elég szépek. A mesterséges takarmányok nagy része, így a zabos blükköny és vörshere visszamaradtak, rétek szintén gyengék és kevés szénára van kilátás. Tengeri és burgonya nem fejlődik, cukorrépa sem mén előre, ebben az ormányos rengeteg kárt okoz. Az időjárás szeles és hűvösebbre fordult, eső itt és a környéken sehol nem volt.

L é v a. Az időjárás valamivel hűvösebb lett, jó csapadékok járnak, melyek igen kedvezőek mindenféle növényzetre, jó termés mutatkozik nemcsak Léván, de az egész megyében, hernyó gyümölcsökben sok kárt tesz.

N a g y s z e b e n. Őszi és tavaszi esőhiány miatt vissza van maradvány. Tengeri és burgonya kapálása folyik.

N a g y v á r a d. Az állandó forróság tavasziaknak árt, ősziak még eddig türik a meleg hatását. A szipoly a rozson több helyen fellépett, különösen a dereskei járásban észlelhető nagyobb hatás.

N y í r e g y h á z a. Az erős és kánikulászerű meleg különösen ősziakban a kötött talajon nagy kárt okoz, de a tavasziakban is. A minapi csekély eső rendkívül jól hat és a léget kissé lehűtötte.

N y í t r a. Az időjárás e héten változó, a levegő kissé lehült, mert vasárnap éjjel kevés eső volt. Esőre egyre nagy a szükség, ősziak már kalászosodnak, tavasziak elég jól fejlődnek, a gyümölcstermés ez évben rossznak ígérkezik, mert a cserebogár sok kárt okozott. Szénában jó termés lesz.

P a n c s o v a. Őszi buza és árpa, tengeri szépen állanak, bár egy kiadó esőt nagyon várnak. Egyelőre aggodalomra nincs ok. A zab és tavaszi árpa esőhiány miatt nagyon visszamaradnak.

S o p r o n. A levegő hirtelen lehült, gyakori esőzések vannak. Ugy a tavasziak, mint az ősziak szépen állanak. Gyümölcsösökben a sok hernyó nagy kárt okoz.

S z a t m á r. A szárazság állandó, eső nagyon kellene. A tengeri megkapta az első kapát, szintugy a répa is, mindkettő az esőt szomjuhozza.

V e r s e c z. Ősziak, bár eső hiányát érzik, még mindig elég szépek, ha pár nap mulva esőt kapunk, nincs baj. A kukorica szépen fejlődik.

Z a l a e g e r s z e g. Az időjárás állandóan meleg és száraz. A tegnapielőtti eső felvidítéleg hatott, talajnedvesség még mindig nincs. Ha mielőbb kiadó eső nem lesz, nemcsak a takarmány, de a szemes gabona is veszélyeztetve van.

Z e n t a. Folyton tart a szárazság. Ma borult, de nem esik.

A mindenfelől beérkezett esőhírek a gabona-tözsde irányzatát hirtelen megfordították. A gabona-tözsde mai lefolyásáról tözsdei rovatunkban számolunk be.

A szénhiány orvoslása.

Budapest, május 29.

Az Országos Iparegyesület gyáripari szakosztálya által kiküldött szénbizottság Ullmann Adolf elnöklése alatt ülést tartott. Ullmann Adolf elnök ismertette az értekezlet célját és utalt az előzményekre, amelyek jórészt abban az emlékiratban vannak összefoglalva, amelyet az Országos Iparegyesület ebben a kérdésben kiadott és amely a bizottság tagjainak már régebben megküldött előzetes tájékoztató végett. Az értekezletnek a célja annak megállapítása, hogy miképp lehetne segíteni a szénkérdésben még mindig jelentkező bajokon, nevezetesen, hogy a belső szükséglet a belső bányák által fedeztessék, továbbá, hogy a mai magas árak lehetőleg visszafeljlesztessenek, végre, hogy a szénállítás körül még fenforgó súlyos feltételek lehetőleg enyhíthessenek.

Szende Lajos szerint a mai viszonyok között a szénkérdés aktualitása megszűnt.

Matlekovits Sándor: Azt hiszi, hogy a szénkérdés még ma sem tekinthető teljesen elintézettnak, mert hiányok merültek fel még újabban is a szállítás körül. Az a kérdés nyomul előtérbe, hogy a szénbányák szervezésével szemben nem kellene-e a gyárak szervezkedését is kezdeményezni és elkövetni? Szerinte a budapesti szénfogyasztás körülbelül 12—15 millióra tehető. Ennek a fele a gyáripar szükségletét képezi. Ezért mindenesetre érdemes volna a gyárakat egy közösen-biztosítási szövetkezéssel összpontosítani.

Szende Lajos szerint egy remédium van, ha tényleg akuttá válnék a szénválság és ez, az állami beavatkozás. Semmiféle okot sem lát újabb intézkedések megtételére.

Rau Gottlob: Bizonyosra veszi, hogy olyan mizériáról, amilyen eddig előfordult, a jövőben alig lehet szó és ezért a tervezett gyári szövetkezés létesítésétől nem vár sokat.

Ullmann Adolf elnök szükségesnek tartja annak a jogos óhajnak a hangsúlyozását, hogy a szénárak idővel leszálljanak. Mert a gyárak folyvást panaszkodnak a kedvezőtlen konjunktúrára és a kedvezőtlen szállítási feltételek miatt; kifogásolják végre a magas árakat is, amelyekkel évekre le vannak kötve a bányák. Ugy, hogy a mai helyzet az, hogy tulajdonképpen a gyáraknak rosszul megy a dolga, a szénbányáknak pedig jó dolguk van és így kívánatos, hogy e két szélsőség közötti ellentétet mindkét fél érdekeinek szemmel tartásával lehesse kiegyenlíteni, illetőleg egymáshoz közelebb hozni.

Matlekovits Sándor szerint az iparosoknak módot kell találni arra, hogy a visszaéléseket megelőzzék, mert ha ma nincsenek is érdemleges panaszok, a jövő szempontjából kell védekezni, nehogy a termés egyensúlya ismét megbontassék

Selevér József és Fuchs Richárd felszólalásai után Kornfeld Mór kiemeli, hogy tavaly nem annyira szénhiány, mint inkább szénpánik uralkodott. Egyes bányák az áremelésnél, vagy a szállítás be nem tartása esetén a munkásiányról panaszkodtak, pedig bebizonyult, hogy a szénállítás kötelezettség idején éppen annyi, vagy talán több munkásuk volt, mint akkor, mikor a szénállítást sokra nézve a szerződéseket megkötötték. Ideje, hogy a magyar fogyasztók ebben a kérdésben végre tisztán lássanak, amit csakis a szénfogyasztók szervezése által véli elérhetőnek.

Ullmann Adolf elnök felemlíti, hogy utóbbi időben sok zavart okozott az, hogy egyes gyárak csak egész általánosságban az évi szükségletüket akarták biztosítani, de ennek a szükségletnek fix meghatározására nem voltak képesek és így olyan gyárak, amelyeknek előbb egy, vagy kétszáz vaggon szén kellett, 3 vagy 4 százra tartották igényt. Baj továbbá az is, hogy például hadgyakorlatok idején a vonalak és a szállítási eszközök — majdnem teljesen — a katonaság által vannak lefoglalva. Az ilyen bizonytalanságokat a jövőben eliminálni kellene.

Szende Lajos: Újból oda konkludál, hogy semmiféle intézkedésre nincs szükség. Ha a gyárak a szervezkedésből hasznot remélnék, ám szervezkedjenek, ez ellen a bányák nem tehetnek semmit, de praktikus eredményeket nem remél a vállalkozástól.

Matlekovits Sándor: Csak például hozza fel, hogy a szállítási kötelezettségeket egyes vállalatok nem igyekeznek komolyan betartani és ha egy nemrég adott esetben a Máv. nem segítette volna ki az egyik villamosági társaságot, nemcsak egész Budapest, hanem a királyi várak is világitás nélkül maradt volna éppen azon estén, amelyre udvari háll volt bemandva. A gyárak szövetségének az a célja, hogy a fővárosi ipartelepek biztonságáról gondoskodják. Azt is bajnak tartja, hogy a magyar szén hosszabb időre nem raktározható és ezen csak úgy lehetne segíteni, ha a raktárak egy részét víz alá helyeznék. Mindennek kezdeményezése a létesítendő szövetségnek volna hivatása.

Ezzel az értekezlet véget ért.

A közuti részvények a külföldön. Megirtuk, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank tárgyalásokat folytat a közuti részvényeknek a belga piaczon való bevezetését illetően. Amint most értesülünk, a tárgyalások már eredményre vezettek, a brüsszeli és antwerpeni tőzsdék a részvények jegyzését engedélyezték és e napokban fogják e tőzsdéken a részvényeket először jegyezni. Ezen jegyzéssel egyidejűleg a brüsszeli tőzsdén a Societé belge de Crédit Industriel et Commercial et de Dépots fogja a részvényeket bevezetni, mely bank a párisi Societé Générale de Crédit Industriel et Commercial egyik fiókintézete, Antwerpenben pedig az ottani legelső intézetek egyike, a Banque Centrale Anversoise eszközli a bevezetést.

A fiumei rizshántoló- és rizskeményítő-gyár közgyűlése. A Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítő-gyár részvénytársaság ma tartotta rendes közgyűlést gróf Zichy Nándor elnöklete alatt.

Az igazgatóságnak a közgyűlés elé terjesztett jelentése szerint a megelőző évi 45.928 korona 93 fillérenyi nyereségáthozattal együtt 526.908 korona 45 fillérenyi nyereséget tüntet fel a mérleg a tavalyi 552.723 korona 75 fillérel szemben. A kimutatott nyereségnek hováfordítása iránt javasolja az igazgatóság a közgyűlésnek, hogy a nyereségből levonva az 1906/1907. üzleti évről áthozott nyereség-maradványt, 45.928 korona 93 fillért, első sorban a befizetett 2.895.000 korona alaptőke 5 százalékos kamata, vagyis 144.750 korona a részvényesek számára levonásba hozassék. Az ennek levonása után mutatkozó 336.229 korona 52 fillérenyi összegből — tekintettel arra, hogy a tartalékalap javadalalmazása elmarad, miután az alapszabályokban megállapított magasságot már túlhaladta — az alapszabályok 33. §-a értelmében tíz százalék, azaz 33.622 korona 95 fillér jutalék címén az igazgatóság tagjainak engedéssék

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-Jéle

Használata valódi áldás gyomorhajsásoknak és székszorultakban szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér
nagy üveg 60 fillér

át a maradékból, vagyis 302.606 korona 57 fillérből, hozzáadva a nyereség-áthozatalt, 45.928 korona 93 fillért, tehát 348.535 korona 50 fillérből, a befizetett alaptól 10 százaléknak, azaz 289.500 korona, tehát a fentebbi 5 százalékos kamatokkal együtt részvényenként összesen 15 százalék, vagyis 150 korona a részvényesek közt az 1907/1908. évi osztalék fejében osztassék ki, továbbá az ezután fennmaradó 59.035 korona 50 fillérből tisztviselek és szorgalmas munkások jutalmazására 39.000 korona fordíttassék s végül a 20.035 korona 50 fillérből maradványösszeg az 1908/1909. üzleti év üzleteredmény-számlájára vitessék át.

A közgyűlés az igazgatóság jelentését egyhangúlag elfogadta, az összes előterjesztésekhez hozzájárult s a felmentvényt minden irányban megadta. Ezután beválasztotta az igazgatóságba a leköszönő Kornfeld Zsigmond helyébe Klein Gyulát, a Hitelbank igazgatóját s új tagul dr. Domony Mórt, a Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Társaság igazgatóját. A felügyelő-bizottságba pedig beválasztották Szűcs Gézát, a Hitelbank fiúmei fiókjának vezetőjét. Ehrlich Emil, a Hitelbank fiúmei fiókjának volt vezetője pedig kilépett a felügyelő-bizottságból.

Magánéletről — részvénytársaság. Magyarország egyik legrégebbi gyára, a Reichel és Heisler-féle vegyipari gyártelepeket és főként szeszgyárakat berendező gépgyári vállalat — jelenl a Műszaki Hírek — részvénytársulattá alakult át az új igazgatóság azon elhatározása mellett, hogy a mostani kialakulási formát csak provizóriumnak, illetve egy már legközelebb megjelentendő nagyobb szabású tranzakciónál kezdő alapjának tekinteli, amelyet — a közel jövőben a gyárra nézve bekövetkező kedvező konjunktúrákhoz képest — úgy műszaki, mint adminisztratív irányban tetemes kibővítés fog követni. Az igazgatóságba beválasztották: Fábry Károly országgyűlési képviselő, földbirtokost, Reichel Gyulát, a gyár egyedüli tulajdonosát és Kornfeld Emilt; a felügyelő-bizottságba: Bun Józsefet, Baróczy Izsót és Gallowitz Mihályt.

Ujvidéki küldöttség Szerényinél. Ujvidék városi küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban Szerényi József államtitkárnál, hogy az ujvidéki új hid előkészítő munkálatait megköszönje. A küldöttséget Balla Aladár főispán vezette. Szerényi József államtitkár válaszában kijelentette, hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter nevében köszöni a figyelmét, amelyben a küldöttség részesíti és a kereskedelemügyi kormány azon lesz, hogy a hidépítés minden közbejövő nehézsége mellett is, minél gyorsabban haladjon. A küldöttség nagy meglepetéssel vette tudomásul az államtitkár választát.

Gyáriparosok Nagyváradon. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének nagyváradi fiókjának tegnap tartotta évi közgyűlését dr. Moskovits József elnöke alatt. Az ülés foglalkozott a munkásbiztosítás hiányával s kimondotta, hogy a munkáspénztár öszi választása alkalmából a munkaadókat szervezi; ugyanazon okból csatlakozott az ülés a Szövetség Munkaadó Szervezetek szakosztályához. Hegedűs Lőránt igazgató ismertette a Szövetség álláspontját a szeszadóreform, az egyenes adók javaslatai s az öszi szeszadóreformról szóló törvény reformja tárgyában. A közgyűlés ezen előterjesztésekhez egyhangúlag hozzájárult s a fizetési alkalmával elnöké dr. Moskovits József, alelnöké Szmazsenka Ernő és dr. Moskovits Miklós választották meg, titkárrá dr. Martonffy Marczel jogakadémia tanár.

A magyar államvasutak új internátusa. A magyar államvasutak igazgatósága elhatározta, hogy az alkalmazottak gyermekei részére Ujpesten egy internátust építtet, amelyben 200 fiúgyermek fog elhelyezést nyerni. A Máv. igazgatósága az internátus építésére pályázatot hirdetett s ma döntött.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetési képtelenségeket közli: Klein Jakab kereskedő hagyatéka Esztergom; — Schwartz J. Benő kereskedő Resicza; — Rajal Mihály és Fia kereskedő Eszék; — Rácz P. Traján kereskedő Lugos; — Pollak Salamon kereskedő Orosháza Gyopárhalma; — Friedmann Jónás kereskedő B.-Ujfalva; — Müttelmann Z. kereskedő Munkács.

A Magyarországi Pénzüntétek Országos Szövetségének békésmegyei bizottsága esztörtökön tartotta B.-Csabán látogatott közgyűlését, amelyen a bi-

zottság részéről Varságh Béla, a központ részéről Mándy Lajos miniszteri tanácsos elnököt. Dr. Hantos Elemér, a Szövetség központi főtitkára ismertette behatóan az adóreformjavaslatok közül azokat, amelyek a pénzüntéti adózás megváltoztatására irányulnak s elhatározta a bizottság, hogy a központ útján felterjesztést intéz az igazságügyminiszterhez e törvényjavaslatnak gazdaságilag káros és jogilag helytelen voltának bizonyítása céljából.

Kitüntetett gazdasági cseléd. Martfűről írják: Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter Kövér János pusztafarmfői uradalmában Gáspár György kocsist, ki 35 év óta szolgál, 100 koronával és elismerő okmányokkal tüntette ki. A jutalmat Busa Ákos főszolgabíró adta át a kitüntetett cselédnek beszéd kíséretében, amelyben kiemelte az uraság és cseléd közti jó viszonyt, amelynek tanúsága ez az ünnepély is. Az ünnepség az egész község ünnepévé lett, amelyen megjelent gróf Almásy Imre főispán, Szénássy Lajos szolgabíró, Czingell Mihály főjegyző, Tóth Gábor főbíró, Beniczky Géza nagybirtokos és Nogál László plébános és még számosan.

Czégjegyzési hírek. A Pannonia takaré- és hitelszövetkezet igazgatóságából töröltetett Szántó Bernát igazgató, — ugyancsak töröltetett a Turul takaré- és hitelszövetkezet igazgatóságából báró Nyári Jenő. — Az Egyesült Erőszakmágyarák Részvénytársaság Kohner Ágost igazgatósági tagot törölte. — Az Egyesült Gömöri Magnezit-Részvénytársaság Gráner Albert igazgatósági tagot bejegyezte. — Az Egyesült Wernstadti és Győri Textilipar Részvénytársaság Vajda Imre igazgatósági tagot bejegyezte, Kohner Jenő igazgatósági tagot pedig törölte. — A Bécsi Élet- és Járulékbiztosító-Intézet magyarországi fiókgazgatósága Székely Gyula társasági tisztviselek czégjegyzési jogosultságát bejegyezte, Andor Imre és Gervai Soma tisztviselek czégjegyzési jogosultságát törölte. A Cognac-Par Részvénytársaság Volk Emil igazgatósági tagot bejegyezte.

Magyar kiállítás Keleten. A tavaszi vásár újból felvetette azt az eszmét, hogy a magyar export fejlesztése érdekében a Keleten, Konstantinápolyban, vagy valamely nagyobb balkánvárosban nagyszabású kiállítást rendezzenek a magyar iparosok és ezen megnyerjék a magyar gyártmányok a levantei kereskedőt. Az eszmét, amely Magyarország ipari fejlődésére és közgazdaságára rendkívül nagy jelentőségű, az Országos Iparegyesület magáévá tette és komolyan hozzáfog annak keresztülviteléhez. Gelérieri Mór egy indítványában azt javasolja, hogy a különböző ipari szakok mozgó kiállítás alakjában járják be a Balkánt. A két tervet olyaténképpen akarják egybeolvasztani, hogy egy nagyobb kiállítással bevezetnék a rendes akciót, a mozgó-kiállításokat.

Magyar só Afrikában. Ama törekvésekben, melyek a magyar sónak külföldre való szállítására irányulnak, évek óta szerepelnek az afrikai gyarmatok és az áruforgalmi statisztika szerint a legutóbbi években már mentek is kisebb-nagyobb sóküldemények Magyarországból Afrikába. E próbaküldemények és kísérletek most végre gyakorlati eredményre vezettek s úgy látszik, hogy az afrikai gyarmatok sóval való ellátásában jelentős szerep fog jutni a magyar sótermelésnek. Mint ugyanis nekünk Máramaroszigetről táviratozzák, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság szigetkamarái sóüzemtelepéről ma egy külön tehervonat indult utnak Fiume felé, melynek összes vagonjai kizárólag Afrikába szánt magyar sóküldeményekkel vannak megrakva. A só 8000 egyenlő faladába van csomagolva, mely ládák mindegyike éppen 34 kilogramm súlyu avégből, hogy az afrikai gyarmatokon szokásos mód szerint a benszülöttek egy-egy ilyen ládát fejükön vihessenek a karavánokban. Mindegyik ládában három darab, egyenként éppen tíz kilogramm súlyu téglalakúra fűrészelt és simára gyalult sódarab van, melynek ilyen pontos kidolgozása azért szükséges, mert ez a só Afrika belső részein a csereforgalomban pészérték gyanánt szerepel és így egyöntetű és egységes alakúnak kell lennie. Ez az érdekes küldem-

mény több mint 20.000 kilogramm magyar só jutta Afrikába; Fiuméből magyar hajón fog szállítottatni Marseillebe, ahol francia hajóra átrakatva, körülbelül egy hónap múlva érkezik a francia Szenegambia gyarmat kikötőjébe.

A Magyar Cukoripar r.-t. báró Harkányi János alelnök elnöklésével ma tartott közgyűlésén az igazgatóság javaslatához képest határozatba ment, hogy az alapszabályszerű leírások foganatosítása után fennmaradó 1,820.473 korona 50 fillérből tiszta nyereségből részvényenként 115 korona, vagy 97.75 német birodalmi márka osztalék fizetessék, 300.000 korona az értékcökkenési tartalékszámra további javadalmasására fordíttassék, 262.426 korona 05 fillér pedig új számlára vitessék át. A felügyelő-bizottság tagjaiul újból megválasztottak: gróf Szirmay György, Bróza Alajos, Láng Ernő és Szalay Ödön. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen elnöké Kornfeld Zsigmond és alelnöké báró Harkányi János ismét megválasztottak.

Az Adria magyar királyi tengerhajózási részvénytársaság gőzöseit közül szerdán az Árpád Fiuméből Marseilleba, Tisza Marseilleből Fiuméba, csütörtökön Szent László Valenciából Fiuméba indult, Buda II. Fiuméből Lissabonba érkezett.

A Magyar Közgazdasági Társaság ma délután tartotta meg rendes évi közgyűlését Kautz Gyula elnöklésével, a tagok élénk érdeklődése mellett. A közgyűlés elé terjesztett évi jelentés részletesen beszámol a társaság tavalyi működéséről, amely számos nagyfontosságú kérdés (adóreform, drágaság, lakásügy, kivándorlás stb.) tudományos megvitatására irányult; felsorolja a megtartott fölolvasásokat, beszámol a társaság kiadványairól és a beléletében előfordult fontosabb mozzanatokról, végre a társaság anyagi helyzetéről. A számvizsgáló-bizottság jelentésének és az évi költségvetésnek megállapítása után a közgyűlés nagy sajnálattal vette tudomásul Kautz Gyulának az elnöki tisztről való lemondását, amelyet agg korával indokolt s őt kiváló érdemre való tekintettel tiszteletbeli elnöké választotta. Végül betöltötték a tisztikarban megüresedett helyeket. Elnöké egyhangúlag Láng Lajos valóságos belső titkos tanácsost választották, a választmányt pedig dr. Mattyasovszky Miklóssal és Paikert Alajossal egészítették ki.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS
Kiadótulajdonos
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
Igazgató: **ERDŐS ARMAND**

Felsőgödi Család - Otthon!

Ház- és villatelkek eladása az újonnan parcellázott Felsőgödi Család - Otthon

telepen, mely a Máv. nyugati pályaudvartól induló vasút vonalán fekszik, 30 percnyi távolságra a fővárostól a Dunafolyam mentén. A közlekedés kényelmes, levegője üde és tiszta; talaja és ivóvíze kitűnő. A telkek nagysága 200 □től 400 □ig terjed és 5 évi részletfizetésre adatkak el. Bővebb felvilágosítás nyerhető az eladási kezeltéségnél.

VII. kerület, Kertész-utca 27. földszint vagy a telepen az őrnél.

Telefonszám 44. .: Telefonszám 44.

HETI MŰSOR.

Május	Nemzet Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Népszínház (Vig-O pers)	Magyar színház	Főv. nyári színház	Itália színház
31 Vasárnap	d. u. este	A boszorkány	A csavargó	Tatárjárás	Varázskorongó	Ezeregy éj	Nincs előadás	A vig özvegy
				A valencoi kalmár	100 év múlva	A nagymama	A Sasfiók	Milliomos kisassz.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonatözsde.

Budapest, május 29.

A két nap óta tartó esős időjárás a mai forgalom kezdetén pánikszerű lomhaságot okozott. Októberi buza mindjárt kezdetben 30 fillérrel olcsóbban — 10.03 koronán — került forgalomba, hogy azután lassan, fedezési vételek folytán 10.15-ig emelkedjék. Rozs, tengeri és zab szintén csökkenő irányzatnak voltak, az árveszteség azonban ezen cikkeknek csak 15.20 fillért tett ki. A külföldi piacok kivétel nélkül mind lanyhák. Amerikában a buza ára 2½ centtel esett, kedvező terméskilátásokra. Szerbiában, Romániában és Bulgáriában szintén bő esőzések voltak, ami a német piacokra volt lanyhító kihatással. A készáru-piaczon csak egy-két malom vett részt a vásárlásban; elkelt mindössze 6000 métermáza buza, mely 50 kilónként 15—20 fillérrel olcsóbban talált elhelyezést. Rozs, tengeri és zab 5—10 fillérrel gyengült.

Eladatok:

Buza. Tiszavidéki: 400 mm. 78 kg. 23.10 korona, 200 mm. 78 kg. 23.— korona, 300 mm. 77 kg. 23.10 korona, 300 mm. 77 kg. 23.10 korona, 200 mm. 77 kg. 23.— korona, 2700 mm. 75.8 kg. 23.— korona, 500 mm. 75 kg. 23.— korona.

Szarvasi: 1000 mm. 76 kg. 23.10 korona.
Pestvidéki: 100 mm. 77 kg. 22.70 korona.
Rozs: 120 mm. 20.— korona, 100 mm. 19.60 korona, készpénzfizetés mellett, paritás.
Tengeri: 500 mm. 13.12 korona, készpénzfizetés mellett, paritásra.

Zab: 100 mm. 14.70 korona, 100 mm. 14.70 korona, 100 mm. 14.60 korona, 100 mm. 14.50 korona, 100 mm. 14.40 korona, készpénzfizetés mellett.
Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacra kötöttet:

Délután:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. októberre 10.04, 10.—, 10.15, 10.11.
Rozs 1908. októberre 8.73, 8.78, 8.74, 8.78.
Zab 1908. októberre 6.79, 6.82, 6.77, 6.83, 6.80.
Tengeri 1908. júliusra 6.57, 6.59, 6.53.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

októberi buza	10.12 - 10.13
októberi rozs	8.75 - 8.76
októberi zab	6.83 - 6.84
júliusi tengeri	6.55 - 6.46

Délutáni forgalom.

Délután valamivel barátságosabb hangulatban, az árak néhány fillérrel javultak.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza májusra	—
Buza októberre	10.16 - 10.17
Rozs 1908. májusra	—
Rozs új októberi	8.80 - 8.81
Zab 1908. májusra	—
Zab októberre	6.92 - 6.93
Tengeri 1908. májusra	—
Tengeri júliusra	6.57 - 6.58

Budapesti gabonaforgalom.

1908. május 26-tól május 28-ig.
Erkezett: Elszállított:

Buza	9005	—
Rozs	1840	1977
Arpa	415	1414
Zab	9741	13559
Tengeri	7363	4693
Liszt	207	33194
Korpa	—	4439

Értéktözsde.

A tegnapi magánforgalom szilárd irányzatának hatása alatt ma kedvező hangulatban indult az üzlet az értéktözsden. Ma határozott javulás mutatkozott az elmúlt napokhoz képest. Az előtözsden szívesen fogadták a londoni bankkamatláb leszállításának hírért és mondhatni, nem is maradt hatás nélkül. A forgalom azonban még mindig csak szűk térre szorult és a spekuláció tartózkodó volt. A járadékpiac irányzata ma kedvezőbb volt. A 4%-os koronajáradék tőbnapos árhanyatlás után ismét egy, negyed száza-

lékkal javult, bár a mostani javulás után is még mindig rendkívül alacsony az árfolyama.

A déli tözsdén visszaesés mutatkozott, Berlin alacsonyabb jegyzéseket küldött, minek következtében a forgalom megcsappant, az árfolyamok lemorzsolódtak. Ebben aztán a reggeli javulás egy része elveszett.

Az osztrák hitel reggel 633 koronán indult, 631.90-ig gyöngült, aztán 632 koronára javult. A Magyar hitel 751 koronás kezdő árfolyama 749.75-ig gyöngült, aztán 750.50-re javult. Az Államvasut 688.75 és 689.50 korona között ingadozott. A Magyar járadék, amely spomban 93.25 koronán zárult, ma 93.42½ koronán indult és 93.50-ig tovább javult.

Forgalomba került továbbá: Leszámitolóbank 474.50—475 koronán, Rima 563.75—563 koronán, Városi villamos vasut 268 koronán, Közuti 554.25—555—553.50 koronán, Salgó 578 koronán, Magyar aszfalt 137 koronán, Magyar vasuti forg. r.-t. 365 koronán.

Előtözsde.

Előtözsde üzletlen.
Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 631.75—631.90. Magyar hitelrészvény 751.—750.50. Osztrák-magyar államvasut 688.75—688.50. Rimamurányi vasut 563.75—563.50. Magyar leszámitoló-bank 474.50—475.50. Közuti vasút 555.—554.50. 5%-os orosz kölcsön 96.45—96.55. Salgótarjáni közbányja r.-t. 577.—578.—

Déli tözsde.

Déli tözsde tartott.
Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 631.75. Magyar hitelrészvény 750.—750.50. Osztrák-magyar államvasut 688.50.—. Déli vasut 135.25—135.50. Rimamurányi vasut 561.50—563.—. Magyar leszámitoló-bank 475.—. Közuti vasút 553.50—554.—. Magyar aranyjáradék 111.60. Magyar koronajáradék 93.35—93.55. Hazai bank 276.50—277.50. Magyar jég és víz. biztosító 326.—. Aszfalt r.-t. 137.—139.—. Weitzer-féle vaggongyár Magyar vasuti forgalmi r.-t. 364.—.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1938. június hó végére 26—28 K.

Utőtözsde.

Az utőtözsde teljesen üzletlenül folyt le, kötés nem fordult elő.

BÉCSI GABONATÖZSDE.

Bécs, május 29. (Saját tudósítónk jelentése.) Az északamerikai piacon jelentékenyen gyengült árakat jelentettek s az itteni tözsdén is lanyhult az irányzat. Buza és tengeri 10 fillérrel hanyatlott, rozs és zab ellenben aránylag még szilárd volt és csak 5 fillért veszített árából. De ezek az árhanyatlások sem voltak képesek az üzletet animálni és a forgalom a lehető legszűkebb keretek között maradt. Argentínából azt jelentették, hogy e héten mindössze 63 000 tonna búzát rakta hajóra, holott a múlt heti export 78 090 tonnát tett ki.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 12.25—12.75 korona, mosoni 11.80—12.20 korona, tótfelvidéki 11.70—12.30 kor., déli vasuti 11.70—12.10 korona, marchfeldi 11.60—12.20.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.55—10.80 korona, csepeli 10.50—10.70 kor., pestmegyei 10.55—10.80, déli vasut 10.50—10.70 korona, különféle magyar 10.45—10.70 kor., osztrák 10.55—10.75 korona.

Arpa: morvaországi 7.30—7.70 kor., marchfeldi — kor., bácsvidéki 7.50—7.90 kor., tótfelvidéki 6.50—7.75 kor., csepeli — kor., győri 7.10—7.70 kor., déli vasuti — kor., tiszavidéki — kor.

Magyar tengeri: régi 6.95—7.15, új — kor., korona, cinquantin 8.—8.55, új — kor.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes 7.50—7.80 korona, elsőrendű 7.80—8.05 kor., válogatott 8.05—8.40 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTÖZSDE.

Bécs, május 29. Az angol bank kamatlábnak leszállítása 2½ százalékra és az a remény, hogy ezután a kamatlábat a német birodalmi bank és a francia bank is mérsékelni fogja, kapcsolatban az esőjelentésekkel, melyektől a vetésekre nagyon jó hatást várnak, kedvezőleg befolyásolta az előtözsde-t, úgy, hogy általánosan barátságos hangulat jutott érvényre. A tözsde azonban csak megnyitáskor volt élénkebb és különösen államvasuti részvények emelkedtek. Vasértékek a tegnapi közzétett féle méregek hatása alatt folytatták javulásukat és egyes bankértékek is emelkedtek. Később üzleti csend állott be és a spekuláció vezetőértékei kezdetben

elért javulásukat nem tarthatták meg. A hangulat mindazonáltal az előtözsde végéig barátságos maradt. Orosz járadék javult. A déli tözsde nyugodtan tartott árfolyamokkal indult. Később a tözsde magartartása kedvetlen volt. Berlinből a bányáértékek lanyhulását jelentik.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 631.75, Magyar hitel. 750.—. Länderbank 442.—, Államvasut 689.—, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 135.—, Alpesi bányatársulat 664.50. Rimamurányi 562.50. Májusi járadék 97.25, Magyar koronajár. 93.30. Orosz érték 96.55. Török sorsjegy —, Német márka 117.65.

1 óraker jegyezték:

Osztrák hitel 631.75, Magyar hitel 749.50. Länderbank 442.50, Unio-bank 540.—, Államvasut 689.—, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 135.25, Gözhajó —, Alpesi bányarészvény 664.—, Májusi járadék 97.25, Magyar koronajáradék 93.30, Török sorsjegy 188.25, Német márka 117.65, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 561.50, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, május 29. (Osztrák értékek zárulata.) 4.2 százalékos papír-járadék 97.20, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.45, 1860-as sorsjegy 150.60. Osztrák hitelsorsjegy 459.—. Angol osztrák bankrészvény 296.—, Bécsi Bankverein 522.50. Osztrák-magyar bank 1736.—. Déli vasut 134.90. Dunagözhajózási társ. 1015.—. Dohány rész. 411.50. Cs. k. arany (vert) 11.35. Német bank. 117.63. Osztr. Lloyd 419.—. 4.2 sz. ezüst. jár 97.15—99.15. Osztr. koronajáradék 97.40, 1864-es sorsjegy 261.50, Osztrák hitelintézeti részvény 631.—, Union-Bank 540.50, Osztrák Länderbank 441.50, Osztrák-magyar államvasut 688.—, Elbavölgyi vasut 441.—, Alpesi részvény 663.25, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 240.—, Lipótkohó 450.—, Töröksorsjegy 187.50. Kedvetlen.

Bécs, május 29. (Magyar értékek zárulata.) 4 százalékos arany-járadék 111.55. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 145.15, Magyar hitelbank részvény 750.25, Magyar leszámitoló és váltó részvény 474.—, Rimamurányi 561.50, Magyar czukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 408.—, Magyar koronajáradék 93.35, 4 százalékos magyar földterem. kötv. 93.60, Magyar nyer.-k. sorsjegy 183.25, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 436.50, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Berlin, május 29. (Értéktözsdei jelentés.) A mai tözsde alapirányzata szűkkörű üzlet és csekély árfolyamváltozások mellett gyenge volt, főleg, miután nem forogtak fenn esztendő körülmények. A londoni kamatlábmérséklés csak a járadékpiacnak használt, míg az amerikai értékeket a newyorki tözsdéről érkezett kevésse kielégítő jelentések kedvezőtlenül befolyásolta. Osztrák értékek közül Déli vasut részvények Béccsel egybehangozva emelkedtek. Bankok el voltak hanyagolva. Gözhajós részvények nagyobb foku kínálat tárgyai voltak. Bányáértékek, amelyek az érdeklődés homlokterében állottak, kedvezőtlenül voltak befolyásolva a német vasipar jövőjének kedvezőtlen megítélésére; ennél fogva gelsenkirchik és phoenix-részvényekkel élükön, amelyek 2%, illetve 1%-ot veszítettek, 1%-ig terjedő árfolyamvesztéseket szenvedtek, később azonban javultak. A készpénzpiac ipari értékei tulnyomórészt gyengülésre hajlottak. Magánleszámitolási kamatláb 4%, napi-pénz ultimón tul 4½%.

Zártaikor jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.90, osztrák hitelrészvény —, Déli vasut 22.50, orosz bankjegyek 213.90, 4 százalékos új orosz kölcsön 77.80, Disconto Commandit 174.50, Dinamit-truszt 160.80, Harpeni 195.90, Unifikált török járadék 95.90, 4.2 százalékos ezüst-járadék 97.—, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.70, Magyar koronajáradék 93.30, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 214.80, Gelsenkircheni 185.75, Laurakohó 211. Egyenlőtlen.

Frankfurt, (Zárlat.) május 29. 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.85, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.79, Osztrák hitelintézeti részvény 197.80, Osztrák-magyar államvasut 147.60, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 203.87, Bécsi Bankverein 131.—, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.20, 4.2 százalékos ezüst-járadék 99.05, Osztrák koronajáradék —, Magyar koronajáradék 99.20, Osztrák-

Buza	Kilós	100 kilogramm ára		Kilós	100 kilogramm ára	
		K-tól	K-tól		K-tól	K-tól
Ujvidéki	uj	75	22.80	22.70	75	22.20
"	"	76	22.70	22.60	76	22.10
"	"	77	22.60	22.50	77	22.00
"	"	78	22.50	22.40	78	21.90
"	"	79	22.40	22.30	79	21.80
"	"	80	22.30	22.20	80	21.70
"	"	81	22.20	22.10	81	21.60
"	"	82	22.10	22.00	82	21.50
"	"	83	22.00	21.90	83	21.40
"	"	84	21.90	21.80	84	21.30
"	"	85	21.80	21.70	85	21.20
"	"	86	21.70	21.60	86	21.10
"	"	87	21.60	21.50	87	21.00
"	"	88	21.50	21.40	88	20.90
"	"	89	21.40	21.30	89	20.80
"	"	90	21.30	21.20	90	20.70
"	"	91	21.20	21.10	91	20.60
"	"	92	21.10	21.00	92	20.50
"	"	93	21.00	20.90	93	20.40
"	"	94	20.90	20.80	94	20.30
"	"	95	20.80	20.70	95	20.20
"	"	96	20.70	20.60	96	20.10
"	"	97	20.60	20.50	97	20.00
"	"	98	20.50	20.40	98	19.90
"	"	99	20.40	20.30	99	19.80
"	"	100	20.30	20.20	100	19.70

Egyéb gabonafélék		100 kilogramm ára	
		K-tól	K-tól
Rész	elszárított	13.40	20.20
"	elszárított 6	10.70	19.90
"	közéminőségű	13.50	18.50
"	közéminőségű 6	13.10	18.50
"	alsóminőségű	14.70	15.10
"	alsóminőségű 6	18.00	14.70
"	alsóminőségű 6	13.15	18.35

Burgonya	Faj	Fehér		Rózsá		Sárga	
		K-tól	K-tól	K-tól	K-tól	K-tól	K-tól
Dunántúli							
Felsőmagyarországi							
Nyírségi							
Erdélyi							
Bán							
Pesti							

Különb. termények	Faj	Koronánkfut	
		Pérez	Arú
disznósír	budapesti	132	133
"	vidéki		
szalonna	prima, légerszáritott vidéki	107	108
"	városi légerszáritott 4 drbos	114	115
"	8 drbos		
szilva készáru	boszniai, 1907. évi usance-min.		
"	1907. " " 100		
"	1907. " " 85		
"	1907. " " 85		
"	szérbiai, 1907. " usance-min.		
"	1907. " " 100 drbos		
"	1907. " " 85		
szilva készáru	szilvoni, 1907. " " 85	49	50
"	szérbiai, 1907. " " 85	31	31
lucerna	lucerna magyar 1907.	140	150
"	vörös aprószemű 1907.	150	160
"	középszemű 1907.	160	170
"	nagy szemű 1907.	170	180

A MODEL

REGÉNY. —
Írta: EDMOND MITCHELL.

— Igen és egyike a legpompásabbaknak, akit Franciaországban volt szerencsém megismerni. Jelenleg a leánya gyámja.

— És megengedi, hogy gyámoltja Páris utcáin és a leghírhedtebb utcákban reggel hét órakor újságos fiúnak öltözve szaladgáljon? Ez szinte lehetetlen!

— Kedves Hilton, — felelte Sterling és két kezét a vállamra tette. Egyenesen a szemembe nézett. — Nem volt szükséges azt a nagy utat órdummanig megtenni, hogy bátor és hős férfiacat találj. Sokkal nagyobb tragédiák vannak az életben, mint a csatatéren.

— És ezek egyikében ez a fiatal hölgy is szerepet játszik?

— Igen. — Estelle Berthault, ez a neve — egy igazi drámának a hősnője és szívedet részvétellel, de egyszerre csodálattal fogja eltölteni, ha megtudod.

— Összekötésben van ezzel a dologgal, Jean Baptiste hagyatékával? — kérdeztem én.

— Ez jogosan őt illeti meg, amint hogy ki is megderül, — felelte Sterling.

— Hogyan? Mademoiselle Berthaulté?

— Igen.

— És az ismeretlen hölgy? — dadogtam és, — ama asszony, kinek kóbor lovagja gyanánt na reggel elindult?

— Ah! most sokkal többet tudok, kedves Jégem, mint azelőtt! Egyelőre nincs kizárva az

eset, hogy a mult éjszakai titokzatos ismeretlen alapján véve csalónő és kalandor.

NYOLCZADIK FEJEZET.

— Bizony, Kedves Hilton, — folytatta Sterling, — hálát adhatunk az istennek, hogy ezt a levelet az éjjel ellopták. Ideiglenes eltűnése újmutatás volt...

— Mit jelentsen mindez!? — kérdeztem én csodálkozva.

— Hiszen, ha én magam tudnám, hogy mit jelentsen ez, jó volna. De ma délután megtudjuk a továbbiakat. A dejeuner ma a maison Doréban fogjuk elfogyasztani, oda kértem öngyásága üzenetét is. Délután négy órakor maitre Guichardot keressük fel az irodájában, a boulevard Hausmannon és ott teljes felvilágosítást fogunk kapni.

— És ott találjuk majd új barátinódet, mademoiselle Estelle Berthault is?

— Igen és a történetét sokkal részletesebben fogom megtudni, mert ma reggel csak sietősen mondhattak el egyet-mást.

— És mennyit tudsz most már belőle?

— A következőket. Te, mint újságíró valószínűleg inkább ismered a gyalázatos kémszert, mely Franciaország szíven rákmódján rágódik. A véget nem érő Dreyfus-affér egy egész csomó kisebb affért, hasonlót hozzá, vont maga után. Mademoiselle Berthault atyja kapitány a francia hadseregben. Jelenleg valami bizonytalan és alaptalan gyanu folytán — árulónak tartják — vizsgálati fogságban sinylődik. Egyetlen leányán kívül senkije sincsen, aki a szabadságért és becsületéért megküzdene.

— És te azt hiszed, hogy Jean Baptiste levele összefüggésben van ezzel?

— Lehetséges, de biztosat csak akkor tudunk meg, ha felbontottuk a levelet.

— Még nem hallottam semmit a Berthault-afférről. Hiszen tudod, hogy heteken át semmi-

féle összeköttetés sem tarthatam fenn a világgal. Mit irtak felőle ezideig a lapok?

— Mindezt egy árva szót sem. Az igazság az, hogy a francia katonai hatóságok halálos zavarban és bizonytalanságban tapogatóznak. Nem tudják, meddig terjedt el soraiban az árulkodás és kémkedés, ha ez alapján véve egyáltalán léteznek. Nem mernek egy második botrányt kipattantani, akár igazság, vagy csak gyanu forog fenn; a dolgok jelenlegi állásánál a tömeget, a népet hoznák ezzel forrongásba.

— Annyit értek belőle, hogy forradalmat idézne elő.

— Valószínűleg; a nép megbotránkozna és ezt a kitörést nem lehetne megakasztani. Nos tehát, Berthault kapitány szigorú fogságban van — néhány hónapig titkos fogságban senyvedett — sajnos, hogy Franciaország ezt a barbár katonai rendszert megtűri és legjobb barátainak, ügyvédeknek, sőt leányának is megtiltották a látogatást. Rövid idővel azelőtt Berthault kapitány aggodalmát fejezte ki Maitre Guichard előtt, hogy egy próbaágyu új zárókészüléke, mely hivatalos titok és csak ő és egy magasabb rangú tiszt tud róla, idegen katonai attaché birtokába jutott, ki Párisban tartózkodik. Berthault a nevét is megmondta ennek az attachénak. Ez a kijelentés később eszébe jutott Maitre Guichardnak és némi világlósságot vetett a titokzatos ügyre.

— Hogyan történt ez az árulás?

— A jogtanácsosnak fogalma sincs róla és annak idején a kapitány is csak inkább bizonytalan, homályos gyanunak adott kifejezést, mert biztos adatai nem voltak. De bensőleg nyugtalan volt, ami abból is látható, hogy igen bizalmas nyilatkozatot tett.

— És Jean Baptiste? Hogyan van ez összefüggésben ezzel az egész ügyvel?

(Folyt. köv.)

NYILNIAZAK Szombaton, 1908. május 30-án.

Nemzeti Színház

Az ember tragédiája Drámai költemény 10 képben. Írta: Madách Imre. Színpadalkalmazta: Paulay Ede. Zenejét szerzőzte: Erkel Gy.

III. Kir. Operaház

Lohengrin. Regényes opera 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét szerzte Wagner Richard.

Vígyszínház

Reinhard Miksa Berlini színtársulatának vendégjátéka. Láncszemek

Király színház

100 év múlva. Énekes, táncos, látványos tréfa 3 felvonásban, 9 képben, írta: Martos Ferencz. Zenejét összeállította Marthon Géza.

Fővárosi nyári színház

Stréberek. Bohózat

Népszínház-Vígopera

Páris almája. Operát 1 felvonásban. Írták: Fiers és Caillavet, zenéjét szerzte: Glaude Torasso.

Magyar színház

A császár katonái. Dráma három felvonásban. Írta: Földes Imre.

Arónia színház

Zárva

Várszínház

Zárva

Városligeti Nyári Színház

A bus özvegy. Parodisztikus bohózat 3 felvonásban írta: Feld Mátyás. Zenejét: Faragó Jenő verszovőgépre szerzte: Barna Istv.

Apolló Projektograf

Koczkajáték, Kenyérbe süttött pénz. Césár mint chauffeur. Éjféli után, Kaczór kis leány. Medvevadászát Oroszországban. Szigoru apa. Csavargó leány. A tanítónő. Visszaemlékezés a szinpadra.

FŐVÁROSI ORFEUM WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17

A nagysikerű májusi műsor utolsó napjai. Az előadás kezdete 8 órakor. Nézőtér hőmérséke állandóan 16 fok R. Előzetes jelentés, Junius 3-tól kezdve Parisiana-Esték.

DELI étterem és kávéház

CISKOVSKY quartette hangverseny, fényes változatos műsor.

Panpanin Tomea

fagyalt különlegességek gyára Budapest, VII., Tököly-ut 46. sz.

BEKETOW CIRKUSZ Városliget Telefon 107-46

V. Nagy High-Life Estély. Az intelligencia találkozója. 12 órási oroszán és az egész nagy műsor.

JARDIN de PARIS (Párisi kert.)

Megnyitás 1908 június hó 1-én Erzsébet királyné-ut 1. A Gerbaud pavillon mögött A főváros legszebb nyári mulatóhelye

PÁLMALIGET NAGYVENDÉGLŐ

ARÉNA-UT 74. SZÁM. Pénztárat TOLL ÁRPAD és KÁROLY szekerének hangversenye.

EKAMP GYULA a bikszádlifűrdő étterem volt börtölje.

AMERIKAI-PARK TELEFON 4-49 UJ ÖS-BUDAVÁRA TELEFON 4-49

Ma szombaton ünnepélyes megnyitás. A Varietében, a Moulin-Rougeban fellépte az összes szóródtelt művésznőknek és művészeknek.

Wampetics vendéglőjében

Kedvező idő esetén naponta délután és este valamint vasárnap és ünnepnap délelőtt is katonazene

Szt-Margitszigeti Gyógyfürdők

43-39 C. term. kénes hévíforrások. Modern berendezésű vizgyógyintézet dr. Halka Lajos orvos vezetésével.

vizgyógyintézet és szanatóriuma

egész óvón át nyíva, gyönyörű lenyvos parkkal körülvéve, lombos és lenyvos erdővel a közelben.

ITT a tavasz!! elmúltatél

de visszamaradt sok durva és vöröses arc és közbőr! Gyorsan és biztosan eltünteti azokat az elismert kintő Rogátsy-féle

Magyar-Pipere-Borax

Allandóan használva az arc, kéz és bőrt, a testbőrt puhán üdön és tisztán megtartja

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ

Tennis-pálya-készítő és MACHER REZSŐ sportüzlete szerelő. Versenyjátékosok Budapest, IV., Koronaherceg utca 3. szám.

TÁTRA-MULATÓ VII., KIRÁLY-UTCA 77.

Igazgatóság: WABITS és GRUNER. Budapest legelőkelőbb családi mulatója. Ma és mindennap Teljesen új szenzációs műsor.

SCHMIDT M

szilgyártó, nyeres és bőrdoboz Budapest, VIII., Károlyi-ut 24. sz.

Fogorvosi- és fogtechnikai műterem.

Budapest, IV., Károlyi-körút 26., I. emelet. és teljes fog-sorok szájpaddás nélkül.

Mechivó

a «Budapest környéken családházakat építő egyesület mint szövetség»-nek 1908. évi június hó 14-én d. e. fél 10 órakor a VII. ker. függetlenségi és 48-as pártkör helyiségében VII., Almássy-tér 17. I. em. tartandó

rendkívüli közgyűlésére

1. A részjegyeknek 300 koronáról 50 koronára való leszállítása. 2. A vízvezeték megújításának módzata. 3. Az igazgatóság felszólítása nyilatkozattételre az építkezést illetőleg. 4. Indítványok. Budapest, 1908. május 29. Az igazgatóság.

Peronospora, lisztharmat, sárgaság, egyéb gomba és rovar-károsítók ellen a szőlő, kert és mező részére

SCHLOESING

világhírű franciaországi, mezőgazdasági vegyész felgyelete alatt a marseilli Schloesing-ház 5 francia gyárában készített és a világ legelső elméleti és gyakorlati szakértőitől kitűnően elismert Bordói pora és Lecsapott kőporal biztos és olcsó védelmet nyújtanak. Leírás és árjegyzék mindenkinek díjmentesen. Egyedüli vezérképviselő a magyar birodalom területére **FRANKL ADOLF** banküzlete, Budapestre (Eötvös-udvar, saját ház). — Telefon szám 25—40.

SCHLOESING permeterzője, hő- és kézi kőporfújtatója (a világon a legjobb és legteljesebb) szintén nálunk rendelhető.

Panama Girardi és Manilla kalapok.

Direkt import. Eladás nagyban és kicsinyben
Sondi és Társa VII., Kertész-utca 39. sz.

Butor

készpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért
mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon. 100 szoba állandóan készén raktáron a legegyszerűbb kivitteltől a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen, Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.
Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok.)

300.000 korona nyerhető
1 db Posti Hazai Takarékp. sorsjeggyel
Huzás már június 5-én.
Kapható:

36 havi részletfizetésre: havi befizet 4.— K.
24 > > > 5.50 K.

Már az első részlet és 85 fillér portó befizetése ellenében megküldöm a törvényesen kiállított sorsjegyet sorozat és számát tartalmazó részletet, melynek birtokában vevő az összes huzásokon az egyedüli jätégjogot élvezti.

FLEISSIG bankháza BUDAPEST, Erzsébet-körút 2. sz.

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé dessert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA

Fogkefék rendkívüli jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

A MÜLLER J. L.-féle Szalicil-szájviz és fogpor
használatá eltávolít minden fájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását és a kellemetlen szájbűzt. Egy üveg szájviz 80 fillér, 1 korona 60 fillér, nagyobb üveg 3 korona 20 fillér és 6 korona

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpor,
szalicil-vizrel használva nemcsak hófehérré teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségek továbbterjedését is megakadályozza. Doboza 1 kor. 20 fill. és 2 korona 40 fillér.

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpép,
darabja 70 fillér. Ugyannyon hatással bír, mint a fogpor. Minden főt: elősorolt készítmények orvosi utasítás után készülnek.

Valódi tojás-olajszappan 30 fill., 3 db 80 fillér, 1 tucatl 3 kor.

MÜLLER J. L. os. és kir. udv. szállító illatszer- és piperoszappan-gyárosnál, Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 2. szám.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst ékszerek, óvóeszközök, nászajándékok részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN
műrész
Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.



STANDARD

életbiztosító társaság Edingburghban, Angolhon
Alapított 1825.

Magyarországi fiók:
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. (Standard palota)

Évi bevétel	36,688,000 korona
Kiutalt nyereségrészek	170,000,000 "
Vagyon	290,900,000 "
Halálesetek folytán kifizetve	623,474,000 "

A »Standard« kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Kétségtelen biztonság. © Alacsony díjak. © Szabad világkötvények. Kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál © Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási érték. © Megtámadhatatlanság. © Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. Szabad háború-biztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kivanatra küldetnek.



LEGJOBB MINŐSÉGŰ fegyverek, flóbertek, revolverek és karabélyok

csekély HAVI részletfizetésre kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruházában
Budapest, VII. Rákóczi-ut 26. szám.
Arjegyzék ingyen!

Szabott gyári árak!

Nászajándéktárgyak minden árban.

Spitzer Miksa utóda

HOLCZER

m. kir. szab. ékszerész.

Nagy raktár: Gyémánt és brilláns-butonok, gyűrűk, melltűk és más nemes kőárkból.

Saját gyártmány! Ékszer átalakítások. Jutányos árak

Budapest, IV., Károly-körút 22. Róser Bazár, Gyár: VII., Király-utca 15.

Lelkiismeretes kiszolgálás

VALUTA BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Alaptőke 2,000.000 kor.

Telefon 96-62.

BUDAPEST, V, VÁCI-KÖRÚT 48. SZÁM,

Telefon 96-62.

Ötször 9 millió korona ingyenes főnyeremény!

Ezennel közhírré tesszük, hogy a Valutapersely-tulajdonosok

V-ik ingyenes sorsjegy-csoportját megalakítottuk.

Ezen alakított öt csoportba tartozó perselybetét-tulajdonosok teljesen ingyen játszanak a Kiss József dr. budapesti kir. közjegyző által 166/1907., 243/1907., 334/1907., 561/1907. és 246/1908. úgyszám alatt kiállított közjegyzői tanusítványokban felsorolt sorsjegyek nyereményeire és azonkívül betéteiket ez idő szerint öt százalékkal kamatoztatjuk. Fölvívjuk tehát mindazokat, kik ezen öt sorsjegy-csoport bármelyikében játszani kívánnak, hogy betéteiket az idő szerinti közjegyzői okirat értelmében pénztárunknál mielőbb befizetni sziveskedjenek, különösen hangsúlyozva azt, hogy minél nagyobb valakinek a betéte, annál nagyobb a nyeremény-részesedése is.

166 1907., 243 1907.,
334 1907., 561 1907.,
246 1908. úgyszám.

Hiteles kiadvány. Közjegyzői okirat.

Másodlat.

Én Kiss József dr. budapesti királyi közjegyző megkeresés folytán megjelentem a Valuta-Bank részvénytársaságnak helyben V. ker., Váci-körút 48. szám alatt levő üzleti helyiségében, ahol Róna Arnold ur, a Valuta-Bank részvénytársaság vezérigazgatója, általam személyesen ismert budapesti lakos, előttem a következő nyilatkozatot jelentette ki és vétette fel:

A Valuta-Bank részvénytársaság folyó 1907 március 23., 1907 május 18., 1907 július 26., 1907 december 10. és 1908 május 2-án tartott igazgatósági ülésében megalakította a Valutapersely-tulajdonosok öt ingyenes sorsjegy-csoportját és elhatározta, hogy a Valutapersely-tulajdonosok ezen öt csoportjának betétek 5%-os kamatozása mellett kötelezőleg átengedi az alatt felsorolt sorsjegyek számaira eső nyereményeket az egységek aránya szerint lesznek királyi közjegyző jelenlétében felosztva és részt vehetnek a huzásokon mindazon perselytulajdonosok, kik betéteiket 30 (harminc) nappal a huzások megkezdése előtt a bank pénztáránál befizették.

Törlesztéses huzáson való kisorsolás esetén az illető sorsjegy más számú hasonló sorsjeggyel cseréltetik ki. Minden újabb 200.000 korona betétnél a bank újabb csoportot alakít és annak megfelelően a sorsjegyek számát a fentiekhez hasonló mennyiségben szaporítani fogja; az új sorsjegyek száma pedig közjegyzőileg tanusítva közzétételnek.

A sorsjegyek mennyisége mindenkor a jelzett kulcs szerint fog arányolni a betétállományhoz. Az eddigi befizetések az I-ső, II-ik, III-ik, IV-ik és V-ik csoportba tartoznak, a későbbi új befizetések pedig azon csoportba, amelyet a betétkönyvcske jelez. Ugyanazon könyvcskével bármikor történő befizetések, ugyanazon csoportban maradnak. Az öt csoportba tartozó sorsjegyek a következők:

Sorsjegy neve	I. csoport	II. csoport	III. csoport	IV. csoport	V. csoport	Főnyerem.	Sorsjegy neve	I. csoport	II. csoport	III. csoport	IV. csoport	V. csoport	Főnyerem.
Január hónap:							Július hónap:						
2-án Osztrák vöröskereszt sorsjegy	8074/46	8224/37	5193/12	8965/19	10233/17	60.000	1-én Erzsébet királyné szan. sorsjegy	1630/21	1538/68	481/25	835/21	86/29	100.000
2-án Osztrák hitelsorsjegy	3244/88	3/59	537/41	3934/10	2778/2	300.000	2-án Bécsvárosi sorsjegy	2825/72	2419/38	1511/39	2810/45	1804/70	400.000
14-én 2%-os Szerb 100 Frs. sorsjegy	3343/42	97/27	2953/49	745/26	1597/03	80.000	2-án Osztrák hitelsorsjegy	3244/88	3/59	537/41	3934/10	2778/02	300.000
Február hónap:							Augusztus hónap:						
1-én Olasz vöröskereszt sorsjegy	11772/13	11579/29	2263/40	10176/28	7319/43	15.000	1-én Olasz vöröskereszt sorsjegy	11772/13	11579/29	2263/40	10176/28	7319/43	15.000
5-én Posti Hazai I. Takarékpénzt. egyes.	5237/49	1636/10	2349/33	2368/8	3782/1	300.000	16-án 3%-os Osztr. földhit. ny.köv. I.1880	2139/24	1560/69	3114/78	199/71	779/48	90.000
15-én 3%-os Osztr. földhit. I. kib. 1880-iki.	2139/24	1560/69	3114/78	199/71	779/48	30.000	25-én Magy. jelz. hitb. konv. A. és B.	2491/74	382/90	2370/94	1900/98	647/62	500.000
25-én Magy. jelz. hitb. konv. A. és B.	2491/74	382/90	2370/94	1900/98	647/62	200.000	Szeptember hónap:						
Március hónap:							Október hónap:						
1-én Erzsébet királyné szan. sorsjegy	1630/21	1538/68	481/25	835/21	86/29	25.000	1-én 4%-os Tiszazegedi sorsjegy	377/79	2359/22	1817/16	314/75	855/85	180.000
1-én Bazilika sorsjegy	2948/22	1878/85	2921/49	5638/83	880/73	30.000	5-én Posti Hazai I. takarékp. egyesület	5237/49	1636/10	2349/33	2368/8	3782/01	600.000
1-én Magy. vöröskereszt sorsjegy	333/01	1105/80	6995/99	6688/97	1409/15	30.000	25-én Magy. jelz. hitb. konv. A. és B.	2491/74	382/90	2370/94	1900/98	647/62	100.000
1-én Bécsvárosi sorsjegy	2825/72	2419/38	1511/39	2810/45	1804/70	300.000	November hónap:						
Április hónap:							December hónap:						
2-án 4%-os Tiszazegedi sorsjegy	377/79	2359/22	1817/16	314/75	855/85	180.000	1-én Erzsébet királyné szan. sorsjegy	1630/21	1538/68	481/25	835/21	86/29	30.000
25-én Magy. jelz. hitb. konv. A. és B.	2491/74	382/90	2370/94	1900/98	647/62	100.000	2-án Bécsvárosi sorsjegy	2825/72	2419/38	1511/39	2810/45	1804/70	400.000
Május hónap:							Összesítés:						
1-én 5%-os Osztr. 1860. államsorsjegy	13842/16	16109/15	13911/06	19426/7	2711/17	600.000	Összesítés minden egyes csoportban kilenc millió korona.						
1-én Olasz vöröskereszt sorsjegy	11772/13	11579/29	2263/40	10176/28	7319/43	30.000							
14-én 2%-os Szerb 100 Frs. sorsjegy	3343/42	97/27	2953/49	745/26	1597/03	80.000							
15-én József sorsjegy	5637/69	4406/32	161/15	6532/26	2811/3	20.000							
15-én 4%-os Magy. jelz. nyer. kötv.	2258/51	1341/32	2321/78	1062/63	3574/45	70.000							
15-én 1870. Magy. nyer. kötv. I. II.	5933/38	3269/16	1529/11	5552/11	3242/24	200.000							
15-én 3%-os Osztr. földhit. ny.k. 1880-iki.	2139/24	1560/69	3114/78	199/71	779/48	90.000							
Junius hónap:							Összesítés:						
1-én Osztrák 1864. államsorsjegy	199/22	3511/24	1308/38	633/11	3251/74	300.000	Összesítés minden egyes csoportban kilenc millió korona.						
5-én Posti Hazai I. takarékp. egyesület	5237/49	1636/10	2349/33	2368/8	3782/1	300.000							
25-én Magy. jelz. hitb. konv. A. és B.	2491/74	382/90	2370/94	1900/98	647/62	100.000							
							Összesítés: 1,300.000						

Az áttekintés egyszerűsége végett az idege pénzszámokat korona értékben számítottuk. Alulírott királyi közjegyző tanusítom, hogy az itt elősorolt összes sorsjegyek előttem fölmutattattak és hogy ezek a Valuta-Bank r.-t. pénztárában elhelyeztettek. Miről ezt a közjegyzői okiratot fölvettem, azt a félnek fölolvastam, ki is azt akaratával mindenben megegyezőnek találta és ennek kijelentése mellett előttem sajátkezűleg aláírta azzal, hogy az okiratról tetszés szerinti számú hiteles kiadvány lesz kiadható. Budapest, 1907 április 2., május 22., július 30., december 14. és 1908 május 4-én.

Róna Arnold s. k. Kiss József dr. kir. közjegyző (P. H.)
Ezen közjegyzői tanusítvány szerint minden Valutapersely-tulajdonos betétjének 5 százalékos kamatozás mellett az év minden hónapjában a fenti óriási összegekre játszik anélkül, hogy sorsjegyekbe egy fillért is befektetett volna.
Rész vehetnek ezen játéktörvényben egy a budapestiek, mint vidékiek. Budapestieknek pénztárunk azonnal kiszolgáltatta a betett összegről egy takarékkönyvet, valamint egy Valutaperselyt. Vidékről érkezett pénzküldeményeknél elég a név és lakás megjelölése mellett ezen megjegyzés „Perselybetét”. A betétről szóló takarékkönyvecskét azonnal megküldjük, míg a perselyt a betető névén nálunk kezeljük.
A betett összegek fölött mindenki bármikor szabadon rendelkezhetik. 500 koronáig leghelyesebb a postautalvány használata. Kiváratra postatakarék-pénztári cheque-lapokat is szívesen küldünk.
Az összeg nagysága korlátozva sincsen és minél nagyobb valakinek a betéte, annál nagyobb a nyereményrészesedése is. Nyeremények esetén a nyert összeg közjegyző jelenlétében azonnal fölosztatik és az illetőknek könyvecskéjében javára íratik.
A Valutapersely-tulajdonosoknak minden hó 1-én és 15-én megküldjük a Valuta sorsolási értesítőt 10 fillér ellenében és mindenki oly figyelemmel kíséri a huzások számait, mintha saját sorsjeggyel játszanék.
Mivel az eddig alakított öt sorsjegy-csoport főnyereményei ötször 9 millió koronát tesznek ki, ajánljuk, sorakozzék mindenki a Valutapersely-tulajdonosokhoz és e célra bárkinek kölcsönözünk Valutaperselyt 6 korona kezdő betét ellenében.
Budapest, 1908 május hó 28-án.

A Valuta Bank Részvénytársaság Igazgatósága.

korona nyerhető
sorsjeggyel
5-én.
4.-K
5.50 K.
küdése elől
sorsjeggyel
tívet, mely
egredül



olhon
d palota)
ona
yei:
ötvények.
Töké-
madhatat-
állítás után.

Javítások elfogadhatók!
Ékezet átíratások.

E hirdetés rovathoz minden szöveges beiktatás közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovathoz minden szöveges beiktatás közönséges...

Pénzszekrények használtak és újak, rendkívül olcsó árban kaphatók...

Vadászfegyver gyűtemény, részben örökségből származó egyenként is...

Grener-zárú, Bücksflinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 fnt. Drilling...

Édes Alma legkedvesebb gyümölcsöm! Hol és mikor találhatom?

Gépészeket cseplés idejére ugyiszintén gazdasági személyzetet, szakértelmet és jószámságot...

A Falkogen tüdőbajt gyógyít, zsúrast, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona.

Májusi friss csemege juhturót szálalt 5 kgos bödönökben, 6 koronáért...

Szabók részére mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzékét kívánatra...

Parketagyár Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Magánkutató iroda Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal...

Saját gyártmányu vas-és rézbutorok Rézagy --- 45.-.- fnt Vasagy matraczczal 8.50 • Gyermekágy --- 11.50 • Sodronyágy-betét 3.50 • Vas- és rézbutorok gyári árban. 28046

WEISZ LIPÓT Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01

Jogi, politikai esigoriatokra, alap- és államviszágára (egyesítágyakból is) Kolozsvárra, Budapestre...

Cseresznyét, nagyszemleket postakosaranként 4 kor. ugorkát, kalarabét, zöld vajbobot...

Ugorkát, tököt, gombát, carfiolt, kalarabét, zöldvajbobot, kelkáposztát...

Ha köhög vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérért.

Polgari, gimnaziumi, kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnaziumi...

Villamos világítás saját dynamóval, lakóháznak, gazdaságok részére. Telefon és villamos...

BUTOR egyszerű és finom modern stílusban szolid árak mellett kapható:

Sárkány J. butoriparosnál Műhely és dus raktár: VII., Erzsébet-körút 26. sz.

Sodronykerítések bámulatos olcsón készít Heizer és Társa cég Budapest, VIII., Népszínház-u. 1-3.

Zalogcédulákat veszek. Elzalogosított, brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és...

Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utcasarkán

Magánnyomozó törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házasságörökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat...

Csiz A continens a legérősebb jód bróm gyógyfürdő. A meglepő gyógyeredményekben nevezetesen szorap jut az Arányviz nagy radioaktivitásának...

BUTOR árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garzon szobák Szalon bőrfotellek, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal...

2 utcazi, 1 udvari, cselédszoba és mellékhelyiségekből álló lakást keresek, lehetőleg a VI. v. VII. kerületben...

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-utriszoba és irodai teljes berendezések...

FARAGO J. műbutorraktár, kárpitos és díszítő Bpest, Váci-utca 2. Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindennemű kárpitos- és díszítőmunkákat.

Szepességi csemegék BARTA-féle veresáfonyá befőtlet, málna, szamóca-, csipkebogyózt, gomba- és huskereszeteket, pástetomokat...

Zeliszka János angol uri szabóterem BUDAPEST, Andrassy-ut 56. l. em. Allandó válasszák a legdivatosabb angol és belöldi szövetekből.

Zalogcédulákat, brillánsokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban veszek. Brillánsokért többet fizetek, mint amennyit vettek. SCHILLER ISIDOR, Sip-utca 8. 27133

Veresáfonyabelőtt BARTA-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.-korona FELKAI KONZERVGYAR Felka, Szepes-m. 86972

15 forintért tiszta gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kiváló öltöny vagy felöltő Krausz F. és Tsa ur szabóterem Budapest, Rákóczi-ut 69. Vidékre mintákat mértékértélt utasítással bérmentve. Helyben szabásunkat mintákkal házhoz küldjük.

Kolozsvári jogtudományi és Államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikorét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen osekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre ki merítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Fenyőborovicska (Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYAR Felka, Szepes-m. 26973

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-utriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, teretek, csillárok, vas-és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezeltt Gyár-utca Telefon 14-09.

Polgári árák! Pontos kiszolgálás! Kitűnő szabás! Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek. Zeliszka János angol uri szabóterem BUDAPEST, Andrassy-ut 56. l. em. Allandó válasszák a legdivatosabb angol és belöldi szövetekből.

Urasági butorokat, szőnyegeket, csillárokat és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett). Gyönyörű válasszák a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, uri szoba és szalonbutorokban. Rézhálószobák, bőrgarnitúrák és kárpitosfélekben Perza, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból, gaz, villamos stb.-hez.

ELEKTRO-MOTOROK minden nagyságban, Allandó nagy raktár Laub Lipót, BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

A legelőnyösebb részletfizetésre zongorát, pianinót, czim balmot, hegedűt

kézpénzbeni árákon a legújabb rendszerű bankhitel utján kizárólag csak nagy magyar hancseretelepén. Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 58. szám.

BUTOROK háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések rész- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, salódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265 Kasinovy-utca sark.

30 korona finom szövetből divatos fértöltöny vagy felöltő mérték után remek szabás és finom kivitelben. Hasi verseny-szabóság Budapest, VII. Thököly (Csömör)-ut 3. l. em. Vidékre mintákat bérmentve.



Bolthelyiség és lakások: 3 szobás a zonnalra kiadók. Garai-tér 14. és József-körút 66.

„Stenográfia” Országos Gabelsberger gyorsíró és gépiróiskola Váci-körút 33.

Díjtalan gépirásoktatás. Havonta új gyorsírási, gépirási és kereskedelmi szaktanfolyam. Kedvezményes nyári kurzusok. Okleveles tanárok.

Beiratkozás naponta. Váci-körút 33.

30 forint. Varrógépek egy új valódi csomódt SINGER varrógép zárszerkezéssel 5 évi jótállással csak a SINGER A.

műgépésznel Budapest, főúter Akáca-utca 55. Mindenemű varrógépek javítását legutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

BELHURUT, (harmenés) gyomorgörös legjobb gyógyszer a BARTA-féle PERKETE-APONYA GYÓGYBÖR. Gyógyszerészek és füszereseknek 1 üveg ára K 1.60, 5 üveget 8.-koronáért bérmentve szállít a FELKAI KONZERVGYAR Felka, Szepes-m. 26971

Urasági butor Eladok és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perza és szmirna szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, fronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia Allandó nagy lakberendezés kiállítás! IV., Semmelweiss-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárat. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fiókküzet nincsen. 26618